

2015 Húsvét

WALDORF ÚJSÁG - GÖDÖLLŐ

Dióhéj

TARTALOM

Forgács Erzsébet:
Beköszöntő

.

Visszatekintések
*képriport (3. osztályosok
regölése, téli évszakün-
nep, paradicsomi játék,
vízkereszt, farsang,
március 15.)*

.

Forgács Erzsébet:
Keresés és találás mint
a húsvéti misztérium
fő témája

.

István bácsi, ma mit
főzünk?

Kémia epocha a 8.
osztályban
Mincsik István írása

.

Nyolcadikos
mérőföldkövek
*Ruszkay Andrea és
Kecskés Judit
összeállítása*

.

Kitört a forradalom!
Petőfi epocha az
ötödik osztályban
versekben és
fogalmazásokban

.

Beszámoló a nevelés
tükrében egy
konferenciáról
Kolinger Margó írása

.

Beszélgetés Ruszkay
Andreával

Richter Bea
bemutatása

.

Sorskövetés -
összeállítás a 2009-ben
érettségizett osztályról

.

Napéjegylenlőség
*Vizy Miklós nyitóbeszé-
de Kőhalmi Ákos
kiállításán*

.

Iskolai élet:
Farsangi multság a
szervező hatodikosok
szemével, élménybe-
számolók a Gingalló
lengyelországi útjáról,
monofaktúra műhely
bemutatása

.

Helyzetkép a Göllner
Mária Regionális
Waldorf
Gimnáziumból

.

Fazekas Máté tapaszt-
alatai az átmenetről

.

Közösségi élet:
Nyári táborok,
Freunde – oktatási
keresztstülői program,
programajánlók

Beszélgetés
Dr. Rainer Patzlaff-fal
*Kuntz Orsolya
fordítása*

.

Lenyeltem a napot
és a holdat
*Werner Kuhfuss írásá-
nak fordítása*

.

Tojásfestés hagyomá-
nyosan
*Monostori Judit
útmutatója*

.

Tavaszi konyha
*Kuntz Orsolya
összeállítása*

.

Gesztelyi Heni
angol rejtvénye

.

Szülő-tanár kapcsolat
a Waldorf iskolában
Skarka Cecília írása

.

Kolinger Margó
élménybeszámolója
egy konferenciáról

.

Martina Gebhardt
Tari Henriette ajánlója

.

Olvasói levelek

.

Húsvéti dal

BEKÖSZÖNTŐ

A húsvét Krisztus feltámadásának, az emberi lélek megújulásának és a természet újjászületésének ünnepe. Az életet jelentő Napot köszönti valamennyi lény, a téli dermedtség homályából újraéledő remény ereje járja át szívünket. Mert, noha tudjuk, hogy a télre tavasz, a tavaszra nyár következik, mégis szükségünk van a reményre a bizonyosság biztonságához, hogy az ismétlődések örökös körforgásában, az ismerős történetekben lelki békét nyerjünk. Mennyire fontos is ez gyermekeink egészséges fejlődése szempontjából! De nekünk, felnőtteknek hol van ebben a saját feltámadásunk, személyes megújulásunk lehetősége? Ez az, amit éber tudattal újra és újra keresnünk kell!

A feltámadás tényét az üres sír hirdeti húsvét hajnalán, először az asszonyoknak, akik zavarodottan keresik a halottat. És akkor elhangzik az angyal kérdése:

Mit kerestek a holtak között az élő?

Ez egy olyan kérdés, melyre megnyílik a fül, és ezáltal a szív is, és emlékezni kezdenek Jézus szavaira az odaérkező tanítványok: „Én vagyok a feltámadás és az élet.”

Vajon mi nem a holtak között keressük az élő? Az emlékek, megmerevedett szokások, kiüresedett szertartások és régen letűnt korszakok, hősök látszólagos életben tartásával?

Eljutunk-e keresésünkben valódi rendeltetésünk felismeréséhez? Hiszen az ember csak akkor képes erre, ha megszületik benne az isteni szellemiség, s így nem csupán sejteni fogja fejlődésének célját, hanem új Krisztus-tudata birtokában tudatosan készül rá.

A Golgotai Misztérium megértéséhez karácsonyon vezet át az út. A még üres bölcsőtől a már üres sírig: a megjövendölt ígérettől az isteni beteljesülésig. Mert Krisztus húsvéti titkában vált valóra Isten terve, hogy magához emeli véges és korlátok közé szorított teremtményét, ahogy az képessé válik a végtelen és határtalan Isten befogadására. Így valósulhat meg az a csodálatos folyamat, amit az őskereszténység így summáz: „Emberré lett az Isten, hogy az ember Istenné legyen.”

Forgács Erzsébet

VISSZATEKINTÉS

Téli évszakünnep

Dióhéj

2

2015. Húsvét

Regöles és Paradicsomjáték

Dióhéj

3

2015. Húsvét

Vízkereszt

Dióhéj

4

2015. Húsvét

Farsang

Dióhéj

5

2015. Húsvét

PEDAGÓGIA ÉS MŰVÉSZET

KERESÉS ÉS TALÁLÁS MINT A HÚSVÉTI MISZTÉRIUM KÖZPONTI TÉMÁJA

Forgács Erzsébet írása

„Az ünnep apokaliptikus természetű... az ember lehántja magáról Énjét, igazi lényében megnyilatkozik, és a közösségben minden emberrel egyesül.”

(Hamvas Béla)

A húsvéti misztérium jelképeinek gazdag tárházából már korábbi írásaiban is igyekeztem minél többet közelebb vinni az olvasóhoz. Most pedig szeretnék egy kicsit mélyebben az egyes szimbólumok mögé nézni, kiemelve néhányat a sokból. De ahogy a karácsony misztériumát sem tudjuk teljes mélységében átélni, ha kiragadjuk abból a hatalmas kozmikus egységből, mely az emberiség számára hordozza a maga jelentőségét, úgy a húsvéti eseményeket sem tudjuk megérteni sem a karácsony nélkül, sem a húsvét értelmét kiteljesítő mennybemenetel és pünkösöd nélkül. A húsvét kegyelme által elnyert életnek pünkösöd adja a megvalósulást azzal, hogy összeköti az embert és küldetését, és összeköti az egyént a közösséggel.

Peter Selg írja, hogy „az őskereszténység

korában, vagyis azokban a keresztény közösségekben, amelyek még közvetlen kapcsolatban álltak az apostolok időszkával, a vízkeresztet azonos jelentőségűnek tartották a húsvétal. A Krisztus-esemény ugyanis valójában nem Jézus testi megszületésével kezdődött, hanem akkor, amikor Krisztus a Jordán-keresztelő során, érzékfeletti módon jött a földi világra. A vízkeresztkor bekövetkezett esemény képezi mindenek előtt a Golgotai Misztérium megértésének kapuját, amely az egész földfejlődés értelmét adja. Hiszen a Golgotai Misztériumot valójában csak akkor tudjuk igazán megérteni, ha a Krisztuslány bennünk, a saját lelkünkben születik meg. A vízkeresztkor lezajlott esemény jelenti a tüllel és szellemmel való keresztelés őskéjét, és ez az, ami elvezeti az embert a Golgotai Misztériumhoz, és összekapcsolja őt vele. Hiszen az ember csak akkor képes felismerni valódi rendeltetését a világban, ha megszületik benne az isteni szellemiség, s így nem csupán segíteni fogja fejlődésének célját, hanem új Krisztus-tudata

Dezső Lili Noé bárkája festménye

birtokában tudatosan is elébe mehet annak.”

Felmerül a kérdés azonban, hogy hogyan válthatjuk ezt valóra? Milyen lehetősége van korunk emberének, hogy a hagyományos értékrend felbomlásával, a civilizációs, ill. a technikai fejlődés szédítő, és a világot a büvkörében tartó, látszólag mindenre megoldást kínáló illúziójával megáldva megbirkózzon ezzel a kérdéssel?

A régi korok embere beleszületett a hagyományokba, mert ebben összegződött a világban való eligazodáshoz szükséges tapasztalat, melyet emberöltőkön keresztül szájról szájra, vagy éppen mozdulatról mozdulatra adtak át egymásnak. A fennmaradt hagyományoknak a szokásokban, rítusokban, mítoszokban megőrzött formái ily módon közösségmegtartó erővel is bírtak. Ugyanakkor azt is tükrözték,

hogy mit tartott fontosnak az adott közösség, hisz ez vésődhetett be mélyen a kollektív tudattalanjukba. Mivel úgy éltek, hogy mindenben és mindenkor igazodtak a természet rendjéhez, a benne megtapasztalt körforgás, örök megújulás a kozmikus folyamatok részeseivé tette őket. Ezért aztán ezt igyekeztek cselekedeteikkel is fenntartani, mert úgy tartották, hogy ha ezt a rendet megbontják, akkor az egész világmindenség törvényszerűségei ellen vétkeznek, tehát „Isten ellen való véték”, amit tesznek. Ez a kozmikushoz kapcsolódó örök tudás jelöli ki az ember világmindenségben elfoglalt helyét, és kijelöli feladatait, körvonalazza lehetőségeit. Ebből következik, hogy az ember élete meglátható a világmindenség történéseiben, és „koncentráltan”, képi

formákba sűrítve mint ősképek (archetípusok) jelennek meg a szertartásokban, hagyományokban, rítusokban. De megszemélyesített formában ugyanez a szimbólumrendszer fejeződik ki a mesékben és mítoszokban is. Ilyen értelemben megtalálhatók bennük a saját személyes sorsokra vonatkozó üzenetek, és ha sokat „keresgélünk”, tudatunk térképei rajzolódnak ki bennük.

A húsvéti események mélyebb megéléséhez is hozzátartozik a keresés és találás motívuma. A Jézus keresése, Krisztus keresése Istenkeresés néven a húsvéti misztériumjátékokból született népszokás. Gyökerei a Szentírásban lelhetők fel (Mk 16,1-8) a Jézust kereső kenetvivőknél, ahol a három Mária története utal az üresen talált sírnál erre az eseményre. De az apostolok nyomában Mária Magdolna is keresi Jézust (Jn 20, 1-18). A Katolikus Lexikon leírja, hogy elterjedtségét jelzi a sokféle névvel való megjelenítése, pl. szentsír-keresés, szentasszony követése. Székelyföldön és Győr környékén még 2000. körül is élt a húsvéti határjárás szokása. A tavaszi határkerülés archaikus-szakrális mozzanatai keveredtek a sírkeresés, istenkeresés mozzanataival. Litke palócai virradatig imádkoztak a templomban, ott keresték Jézust. Hajnali harangszóra énekelve imádkozták az Űrangyalát, majd hazaindultak. Megmosakodtak a patak vizében, mely az öregek jámbor hite szerint ilyenkor aranyvízzé válik, mert a Jordánon átmenő és alámerülő Jézus átváltoztatja.

A Jézuskeresés erősen kötődik a húsvéti fényszimbolikájához, az éj sötétjében a fény kereséséhez. Egyes falvakban a hí-

Kecskes Maja, 6. osztály

vek virrasztva várták, hogyan kel föl az éjszaka sötét sírjából a Nap, a lumen Christi jelképe.

Az erdélyi evangélikus szász ifjúság húsvét hajnalán ki szokott vonulni a magaslatoakra, hogy a húsvéti bárányt a fölkelő napban megpillantsa. Budaörsön is hiszik, hogy a húsvéti bárány megjelenik a fölkelő napban, és a napon látható, hogy háromszor ugrik és sugárik örömeiben.

Csepel hajdani Jézuskeresői az éjszakai sötétben Jézus kinszenvedéséről énekeltek, amikor azonban a nap feljött, húsvéti énekekre váltottak.

A Jézuskeresés gyakran keveredik a húsvéti harmatszedéssel. A pesthidegkútiak a kálváriai ájtatosság után letérdeltek és a hajnali nap felé fordulva imádkoztak, végül a harmatban megmosdottak. Így tettek a solymáriak is.

Pilisborosjenőn hajnalban mezítláb jártak a harmatos réten. A hagyomány évszázados erejére jellemző, hogy Aba református magyar népe húsvét hajnalán még a XIX. század végén is kiment a temetőbe, ahol a tiszteletes áldást mondott.

Dunaszentmiklós asszonynépe hajnali kakasszó előtt a határban keresi Jézust. Később a sekrestyés megnyitja előttük a templomajtót, hogy az üres sír előtt imádkozzanak. A szokás neve Oster-taubeten.

Külön figyelmet érdemel a napban megjelenő bárány szimbolikája. A bárány legősibb jelentése a termékenységhöz kötődik. A Szimbólumtárban olvashatjuk, hogy a nomád népek a tavaszünnepen feláldozott báránnyal a nyáj termékenységét kívánták biztosítani.

Tulajdonságainál fogva a jámborság, a szelídség, az engedelmesség, ugyanakkor az együgyűség megtestesítője is. A háziásítás egyik első használlata.

Már a sumér költemény is ezt a jelentést hangsúlyozza:

*„A juh és a gabona fénylőn jelentek meg.
Az égben náluk található a bőség,
az Országban náluk található az élet lehetete.”*

Az aranyszörű bárány eredetileg perzsa motívum, de a görög mitológiában az argonauták mítoszának középpontjában is az aranygyapjas kos áll.

Az Őszövetségben a juh vonatkozhat a népre, pl. Izajásnál a „tévelygő juhok” az erkölcsi eltévelyedésben lévő emberek.

A bárány Ábel áldozati állata, amely tetzésre talál az Úrnál, szemben Káin gabonaáldozatával.

Az áldozati bárány vére védi meg a választott népet az Úr haragjától, amely így

csak az egyiptomiakat sújtja. A bárányáldozat a zsidó nép egyiptomi fogságból való szabadulásának jelképe lett. És ebből a helyettesítő áldozatfunkcióból bontakozott ki a keresztény bárányszimbolika. A keresztény teológia az őszövetségi kinyilatkoztatás csúcscaként, Jézus Krisztus szenvedésének és megváltó tettének tipológiai előképeként értelmezi az Izajás könyvében olvasható, az Úr szolgájáról szóló negyedik éneket, melyben a Szolga szenvedése engesztelő áldozat az emberek bűneiért:

„Mégkínózták, s ő áldozattal elviselte, (...) Mint a juh, amelyet ölni visznek, vagy mint a bárány elnémul, (...) bűneink miatt halállal sújtották.”

A nyugati kereszténységben az Agnus Dei (Isten báránya) a legkorábbi Krisztus-szimbólum, melynek bibliai megalapozását Keresztelő Szent Jánostól eredeztetik: „Nézzétek az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűneit.”

A Jelenések könyvében szereplő föláldozott és megdicsőült bárány a keresztény (báránnyal kapcsolódó) ikonográfiai hagyomány meghatározó forrása (pl. az evangélista-szimbólumok övezte bárány a hétpecsétetes könyvön: a Sion hegyén az élet vizének forrásánál álló bárány, a vért felfogó, serleggel ábrázolt bárány). A kereszties zászlóval, koszorúval ábrázolt bárány Krisztus feltámadását szimbolizálja. Pál apostol az Úr és a választott nép közötti, a pászka ünnepében is kifejeződő szövetség Krisztus általi meghaladását hirdette: „El a régi kovással, hogy új téstává legyetek... Hiszen húsvéti bárányunkat, Krisztust feláldozták.” Ebben az értelmezésben Krisztus, az áldozati bárány húsvéti megünneplése egy új szövetségekötés jelképe: a keresztény hit-

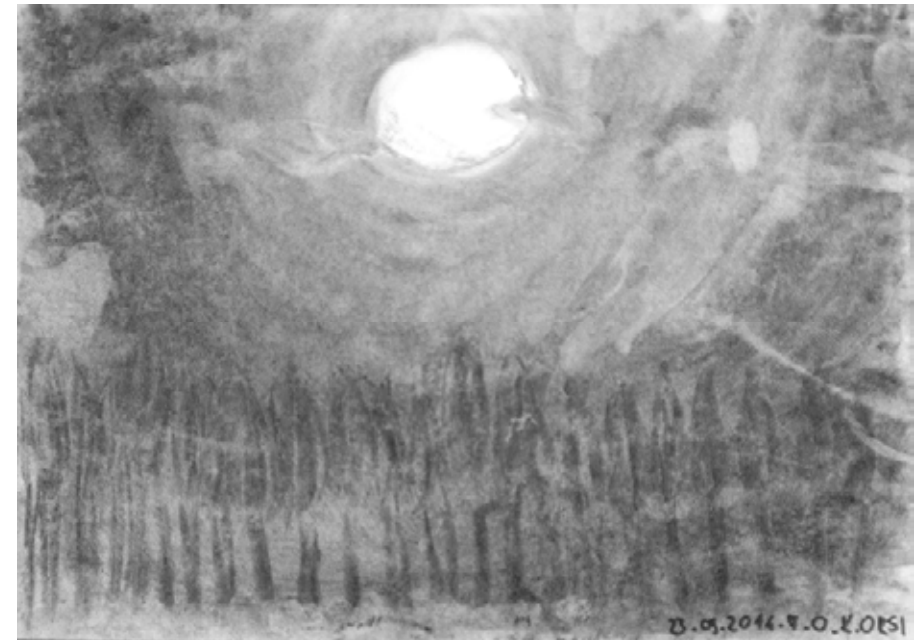
ben való újjászületés ígérete.

Az Isten báránya ábrázolás föltűnik középkori emlékeinken, címereinken is. Tudnunk kell, hogy a katolikus vallás egyik alapdogmájában, a megváltásban a középkor derekáig, egészen a kereszties háborúk korának Szentföld-élményéig, és a kolduló rendek elterjedéséig a triumfális mozzanat, a megváltott emberlét húsvéti öröme uralkodott. Isten fia alászállott a poklokra, majd harmadnapon föltámadott, és ezzel diadalmaskodott a halálon, sátánon. Az archaikus középkor reprezentáns jelképe még nem a feszület, hanem az égi dicsőségben trónoló Krisztus-király, a Sion hegyén álló apokaliptikus Bárány.

A keresés és találás motívuma sok helyen a tojás keresésben él tovább. A tojás az

életnek, az átváltozásnak, az újjászületésnek archaikus jelképe. Amint a tojásból élet kel, éppúgy támad föl Krisztus a sírjából.

Sokféleképpen, a szimbólumok és hagyományok sorából válogatva próbáltam a húsvétot a „keresés” ösképével közelebb hozni, hisz ez a modern embernek éppen olyan fontos, mint az elődeinknek volt. Van-e korszerűbb, mint a kereső ember? De hogy mit és hogyan találunk, ahhoz a kollektív emlékezetben őrzött bölcsességek adhatják a legtöbbet. Keressük meg hát ezeket a rejtett kincseket, a lelkünk mélyén szunnyadó misztikus tudást, amelyet szimbólumaink, ünnepi szokásaink hordoznak, hogy rátaláljunk a bennünk feltámadó Krisztusra!

Kovács Orsi, 7. osztály

ISTVÁN BÁCSI, MA MIT FŐZÜNK?

- KÉMIA EPOCHA A 8. OSZTÁLYBAN

Ezzel a kérdéssel szoktak a nyolcadikosok megállítani, ha egy téli kertművelés nap reggelén összetalálkozunk a folyosón. Azonban az elmúlt időszak néhány hetében, a főoktatás kezdete előtt is felhangzott ez a kérdés. Lehetőségem volt ugyanis a tél végén kémia epochát tartani ennek a nagyon lelkes és érdeklődő 8. osztályos csapatnak.

Azonban hogy is kerül a csizma az asztalra, azaz mit keres egy ilyen hétköznapi kérdés egy „komoly” természettudományos tantárgy kapcsán? Talán mégsem tűnik annyira érthetetlennek, ha tudjuk, hogy a tananyag ebben az évben az egyszerű cukrok, a keményítő, a cellulóz, fehérjék, zsírok, olajok. Bár ezek a fogalmak, első rátekintésre, talán nem ezt a kérdést hozhatnák elő...

Pedagógiánkban azonban az alapvető szempont, ami alapján ezeket a témákat megközelítettük, az ún. fenomenológiai személet, aminek lényege, hogy a folyamatokat, történéseket kézzelfoghatóan tapasztaljuk meg, mondhatni testközelből ismerjük meg azokat.

Nagyon jól alapozta meg a munkát a 7. osztályos biológiai ismeret, hiszen ott többek között az ember táplálkozásáról, a tápanyagokról tanultak. A kertművelés órákon elkészített különféle ételek és a befőzési folyamatok eddigi tapasztalatai is előkészítették az elkövetkező összefüggések felismerését, jelentőségét, hiszen a konyhában szigorú értelemben véve kémiai folyamatok zajlanak, a kémia tör-

vényszerűségei érvényesülnek és ezeknek köszönhető, hogy ízletes ételünk lesz, avagy éppen nem... de az okokat érdemes feltárni.

Attól csodálatos a tanár számára ebben az epochában elmélyedni, mert még számára is felemelő, határtalanul lelkesítő, fantáziát megmozgató témákkal találkozunk, s mélységében megmutatkozik a Waldorf-pedagógia bölcsessége, mely önkéntes és mélységes alázatra készíteti. Mint minden tantárgyat, ezt is, lehet – kell – holisztikusan feldolgozni, azaz az

Begala Bori, 8. osztály

egész világot tanítjuk ekkor is, csak éppen a kémiai megközelítésen keresztül. Kezdődhet az egész a gyerekekkel való visszaemlékezéssel az ötödikes növénytanra, amit már kissé kiegészítettünk a kertművelésen, hogy a növények csodálatos világáról mit is tudunk.

Majd veszünk egy kanál kristálycukrot... Mennyi megfigyelendő dolgot rejt magában! Egy kémcsőbe öntve, melegítve megolvad, s átlátszó, vízszerű folyadékká változik, majd gyönyörű borostyánszínű lesz, kellemes illattal, s végül sűrű füst gomolyog elő, mely meggyújtva fényes lánggal ég, és miután kialudt, visszamarad egy fekete, szenes anyag.

Cukor: magában hordozza a víz, a levegő, a hő és a fény és a föld minőségét. Rácsodálkozunk a nagyfokú oldékonyságára, hiszen egy adott mennyiségű vízben annak tömegének többszöröse oldódik fel, miközben melegítjük. Majd eme tömény oldatból kistányérra csöppentve, egyre hűlve nehezen folyó, sőt, megszilárduló cukormáz kerül előnk. S rögtön ráismerünk a kertművelésen készített gyógyszerippra, szörpökre, vagy az otthoni cukormázra a süteményen.

A diákok többnyire tudják már, hogy a fotoszintézis bonyolult folyamata során a növények a levegő széndioxidja, a felvett víz és benne oldott ásványi sók segítségével, a napfény energiájával cukrot állítanak elő.

S ekkor fogunk egy palack széndioxiddal dúsított ásvány-vizet, melyet kirakunk a napra, és várunk... Minden alapanyag itt van, és... csak nem lesz cukor. Hiányzik a NÖVÉNY. Ekkor van az első döbbenet, felismerés, mit is nyújtanak a világnak ezek az élőlények. Ezután fokozato-

san feltárul előttünk, hogy a cukor – elsődlegesen a szőlőcukor – mennyivel több, mint egyszerű, édes nyalánság. (Bár ennek sem vagyunk híján, hiszen végigkóstoljuk a lehetséges repertoárt...) Kiderül, hogy a szőlőcukor alkotja a többi cukorféleséget is, például a répacukrot, sőt teszünk egy megdöbbenő megállapítás: a keményítő is abból van.

Ebben már segítségünkre van egy igazi kémiai anyag, a Fehling-oldat, melynek hathatós közreműködésével a szőlőcukor gyönyörű elszíneződést mutat, először sárga, majd téglavörös színnel.

Így kiderül, hogy a keményítő nem más, mint a növény raktára. Természetesen tapasztalati úton is bebizonyítottuk a keményítő cukor mivoltát, mikor egy adag búzaszemet kicsíráztattunk és az elrágcsált csírák megdöbbenően édesek voltak. Sőt, mikor ebből bevittem egy adag csírámlét megsütve, akkor a bizonyítás teljes lett. (Igaz, ez az ősi édesség rajtam kívül csak egy diák esetében ért el osztatlan sikert.) Azonban az is kiderült, hogy miként lehet a sörgyártás alapanyaga a csírázott árpa, melyet kissé megpörköltve a malátát kapjuk, és az már magától értetődő volt, hogy a kellemes illata a pörköléstől a karamellizálódásnak köszönhető.

Az alaposan megrágcsált és ezáltal a nyál segítségével édessé váló kenyérhéj már csak hab a tortán.

Nem mellékesen persze a keményítő reakcióját is kipróbáltuk, miszerint milyen viszonyban van a tűzzel, vízzel. Kiderült, a vízben nem oldódik, mint a rendes cukrok, de melegítés hatására megdöbbenő folyamat zajlik le: csirizünk lett! Aztán ezt kissé megízestettük

és jön az új megdöbbenés és felismerés: PUDINGOT KÉSZÍTETTÜNK! A puding ízesített csiriz...

Innen már csak egy ugrás a nokedli, a rántás és habarás kémiája, és készítésének technikai folyamata...

A másik cukorkülönlegesség, mely a keményítőhöz képest még inkább rejtja a cukorságát, a cellulóz. Ez egyáltalán nem mutat hajlandóságot a vízzel együttműködni – szerencsére! –, viszont a tűzzel annál inkább, hiszen ez a növény testének építőanyaga: így nőhetnek a fák az égig. Viszont a fa égésének mikéntjét és a keletkező anyagok viselkedését, tulajdonságait már a 7. osztályban tanulmányoztuk, s így a kör bezárult: cukrok a növényeket építik, míg az embernek energiát adnak.

Miután átrágtuk magunkat az édes ízek világán, eljutottunk a kérdéshez: Akkor a tavaly tanult tápanyagok közül mely az emberi test építőanyaga? S ezen kérdés kapcsán bekeveredtünk a fehérjék mérhetetlen gazdag és különleges területére. Persze az egyszerűekkel kezdtük... De most ebbe már nem megyek bele részletesen, hiszen akkor a Dióhéjat szétfeszítene a tartalma, így csak néhány apróbb történetet tárok fel.

A tojásfehérjén keresztül eljutottunk a lényeges tulajdonságokig – savas, lúgos, sós közeg, melegítés hatása – így aztán nem véletlen, hogy a végére megértettük, miként készül a tejből tejszín, sajt, vaj, tejföl, túró, joghurt stb. Azonban ezek a dolgok is csak akkor lesznek valós tudásá, ha tapasztalhatóakká válnak. Így aztán egy kertművelés órán, – ahol fél csoportban vannak, s így jobban el lehet mélyedni a tevékenységben – elkészültek

a fokhagymás, paprikás sajtok, a vaj, a túró, (s belőle ízes kőrözött!), a joghurt.

S keményítő (liszt) legszentebb felhasználási formájaként kenyeret sütöttünk az előző finomságok mellé. (Ez megint csak remek alkalom volt az élesztő hatásának megértéséhez, hiszen ez az élő anyag képes rövid időn belül a keményítőt bontani, s a képződő szénsvagáznak köszönhetően lesz szép lyukacsos a kelesztés folyamata során a kenyér). Mivel a sajtnak préselődnie, a kenyérnek kiszülnie, a túrónak lecsöpögnie kellett, ezért az elfogyasztásukra másnap, a főoktatás után került sor.

Tíz órakor nyílt a terem ajtaja, az előkészített késztermékek már az asztalon sorakoztak és a sáskajárás megkezdődött...

Majdnem elfelejtettem a majonéz készítését, aminek kapcsán az emulgeálás folyamatát és gyakorlati jelentőségét tapasztaltuk meg, s nehogy kárba vesszen az „emulzió”, némi fűszer segítségével az iskolakertben termelt krumpliból finom salátát készítettünk.

Az olajok, zsírok jelentőségét és felhasználását, konyhatechnikai biztonságát már le sem írom, de a saját készítésű szappan és tűzoltási bemutató hatásos színpoltja volt az órának.

Sok mindent ezen cikk keretein belül nem lehet elmondani, hiszen azt a rengeteg kapcsolódó gasztronómiai, élettani, gazdasági, földrajzi, egészségtani, néprajzi, történelmi, társadalmi kérdést, melyeket „mellékesen” még átbeszéltünk, megvitattunk a lelkes diáksággal a felmerülő témák kapcsán, nos azt csak sejtetni lehet. Meg átélni. Nekem.

Mincsik István

2015. Húsvét

NYOLCADIKOS MÉRFÖLDKÖVEK

Valamennyien, akik iskolánk közösségéhez tartoznak, ismerik a “bemenetet”, hiszen minden diákunk és szülei végigjárták már a felvételi folyamat útját. A “kimenet” viszont sokak számára ismeretlen, melynek egyik fontos állomása nyolcadik osztályban, félévkor a “küszöbbeszélgetés”, valamint az egész éven át tartó éves munka. Milyen megmértetések állnak még a diákok előtt, hogy sikeresen lezárhassák nyolcéves tanulmányaikat iskolánkban és merre vezet további útjuk?

Küszöbbeszélgetés

A küszöbbeszélgetés egy szóbeli visszatekintés, egyfajta rátekintés a nyolcadikos gyermekekre. A szülők – lehetőleg mindkét szülő –, az osztálytanító – legtöbbször

egy szaktanárral együtt – és az adott diák közösen vesznek ezen részt. Nagyon komoly a beszélgetés hangulata, a diákok megilletődötten hallgatják, hogyan is látják őket tanáraik. A tanárok visszajelzései egyfajta tükröként arra irányulnak,

hogy mik az erősségeik a tanulásban és szociális téren, van-e valami, amin esetleg változtatniuk kellene ahhoz, hogy elérjék azt, amit szeretnének. A szülők is elmondják, hogyan látják gyermeküket, kiegészítik a tanároktól kapott képet és a diákokat is megkérdezzük arról, hogy érzi magát, mit vár a középiskolától, az átmenettől, mik a tervei, hogyan látja önmagát, a munkáját.

Nagyon komoly kérdések ezek, és a tapasztalatok szerint mindenkinek a javát szolgálták. Mindez befolyással van ittlétükre is. Van, akin azóta már érződik, hogy megfogadta a tanácsokat, talán mert a szülők is részesei voltak a beszélgetésnek és nagyobb nyomatékkal tudják a diákokat a változás folyamatában segíteni. A beszélgetésekre januárban került sor, így hátra van még egy félév, amikor is lehet még szokásokon, hozzáálláson változtatni, javítani. Az önbizalom terén is sok diáknál érezhető, hogy jót tett nekik a megerősítés, biztatás, mivel ilyenkor még — életkori sajátosságaiknak megfelelően — sokaknak nincs valós, reális önképe. Továbbá hasznára vált mind- ez a tanár-diák kapcsolatnak is.

Felmerült, hogy a jövőben a beszélgetésen részt vehetnének a reggimis tanárok is, kiváltva ezzel az ottani felvételit. Azt is tapasztaltuk ugyanakkor, hogy nem árt a gyerekeknek elmenni a Regionális Gimnáziumba, megismerkedni az ottani tanárokkal és helytállni, megfelelni az ő elvárásaiknak. Mi valamit itt lezárunk, ők pedig valamit elkezdnek. Igaz, hogy két külön helyen, kétszer kell átesni a procedúrán, de ez tapasztalataink szerint jó volt így.

Továbbtanulás

Három diák kivételével az egész osztály jelentkezett a reggimibe és valamennyiüket – a gimnázium és az anyaiskolák közötti megegyezés értelmében –, végigjárva a felvételi folyamatát, fel is vették! Hárman közülük második helyként jelölték meg a regit, ők még várják a felvételi eredményüket.

Értesüléseink szerint 140-en jelentkeztek a leendő 9. osztályokba, ebből fele-fele arányban voltak diákok az anyaiskolákból és más Waldorf vagy egyéb iskolákból.

Iskolánkból egy stabil, legalább 22 fős csapat a nyolcadik osztályból biztosan oda megy, azaz Waldorf gimnáziumban szeretnének továbbtanulni. Ez egy különösen "waldorfos" osztály már a kezdetektől fogva, nagyon sokan jöttek Waldorf óvodából, így nem csoda, hogy a családok számára fontos, hogy Waldorf középiskolában tanuljanak a gyerekek tovább.

Az osztály egyébként nagyon összetartó, fontos a gyerekeknek, hogy együtt maradjanak és együtt menjenek tovább.

Éves munkák

Az éves munka a nevéből adódóan egy olyan munka, amellyel az a célunk, hogy a nyolcadikos diák a tanév elején kiválasszon egy témát, amit aztán önállóan dolgoz fel, tanul meg. Ezzel az iskolán kívül, szabadidejében foglalkozik és megválaszthatja, hogy egy személytől vagy saját tapasztalatai útján szerzi meg ismereteit. Ennek a dokumentálása,

megélése maga az éves munka. Arra törekszünk, hogy ez ne egy elméleti, könyvtározós kutatás, hanem inkább egy megélt tapasztalat összefoglalása legyen. Így mindenki sokkal érintettebb, mintha arról írna, amit csak elolvasott.

Maga a folyamat már szeptemberben elkezdődik, amikor konkrétan el kell mondani, hogy nyáron ki milyen témát talált ki.

Majd meg kell fogalmazni, hogy miért az adott témát választották, milyen új képességekre akarnak ez által szert tenni, mit szeretnének ezzel tanulni stb. A Konferencia is tájékoztatást kap a téma-választásokról és javasolhat változtatást.

Írásos munkaként 15 oldalt kell kézzel írva elkészíteni, amelyet a gyerekek maguk kötnek be, ezzel szép, esztétikus megjelenést adnak a munkának. Ez párosul még egy a témához kapcsolódó

művészi munkával, majd az egész folyamatot a szóbeli előadás koronázza meg. Kijelöltük már az előadások napjait a szülőkkel együtt. Április 23-tól 29-ig napi öt előadás lesz délutánonként, iskola után és szombaton is. Nagy kihívás lesz a gyerekeknek, hogy osztálytársaik, a szülői kör és tanáraik előtt kell beszélniük munkájukról. Már most izgulunk!

További tervek

A közeljövőben az osztály egy kosárbajnokságon fog részt venni, amelyet egy óbudai nyolcadikos diák az éves munkájának részeként szervez.

Lesz még regis sportnap, valamint euritmia-nap májusban. És természetesen az előttünk álló epochákon kívül lesz még osztálykirándulásunk is.

*Kecskés Judit és Ruzsokay Andrea
összeállítása*

AZ ON-LINE-KOR KONFERENCIÁRÓL SZÓLÓ BESZÁMOLÓ A NEVELÉS TÜKRÉBEN

Mielőtt kedves Olvasó, hozzáfognál ehhez a cikkhez, lapozz a KITEKINTŐ rovatához és olvasd el Kolinger Margónak az ON-LINE-KOR Konferenciáról szóló beszámolóját!

Kérdés: Milyen lehet, legyen a gyerekek viszonya a számítógép világhoz?
Ennél fontosabb kérdés: „Mi a tanár és a szülő viszonya a számítógép világhoz?”

Minden felnőttnek időt kell adnia magának arra, hogy megválaszolja magában ezt a kérdést.

A feleletet öszintén fel kell tárnia magában. Mivel rendkívül meghatározó ebben az esetben is a példamutatás ereje. Ha a gyerek azt látja, hogy a felnőtt lelkesen számítógépezik...

Emellett fel kell ismerni, hogy a gyermekben kétféle lényiség lakozik. Az

egyik 3-4-5 éves korában már felismerhető, és hihetetlenül okos.

Ebből is következik, hogy a mai gyermeknek hihetetlen vonzalma, vonzódása és tehetsége van a különböző kapcsolók iránt. 12 éves korukban jobban bánnak a géppel, mint a szüleik, olyan „kreatívak”. A mai számítógépes zsenik 20-21 évesek, ez az idő nemsokára korábbra, 14 éves kor körülre fog terelődni.

A másik lényiségük lassú, kicsit éretlen, megzavart fejlődésű lény.

Gyakorlat a felnőttek, a nevelők számára: Próbálják meg a gyermekeket így figyelni. Meglátjuk az egész világ tükrét (doppelgänger). Például egy diák üvöltözik az osztályban a szünetben. A terembe lépő felnőtt megkérdezi: „Ki volt, aki üvöltött?” A gyerek válasza: „Nem én voltam.”

Az embernek a mindennapi életében fel kell állítani valami stratégiát e témában. Mi az a része a számítógéppel kapcsolatos munkának, amit ki lehet iktatni?

Nemcsak az a megoldás, hogy elhatározom, mostantól fele annyit netezek például, hanem az, hogy amit teszek, abban tudatos legyek (a tudati lélek korában). Ha otthon internetezek, nem kell azt titokban tennem, de vonuljak félre a gyerekek mozgásteréből.

Miről tudok én lemondani ezzel kapcsolatban? Ha semmiről sem, akkor hogyan várom el a gyerektől, hogy ő mondjon le róla akár mennyire is.

Visszautalnék a korábbi Novalis idézetre az etikai, a morális fejlődéshez. Milyen munkát tudnék, milyen munkát fogok végezni saját magam morális fejlődése érdekében?

Sok ezer év kellett ahhoz, hogy az ember

az önzetlen szeretetet kifejlessze magában. Önzetlen szereteten alapuló közösséget kellene létrehoznunk!

Kolinger Margó

A gyerekek és a média világa, ill. a Waldorf pedagógia ezzel kapcsolatos szemléletmódja, a körülöttünk lévő világ gyors technikai változása folyamatosan közöttünk élő téma, szülői esteken is gyakran felmerül szinte minden osztályban. Kisebbecknél-nagyobbaknál egyaránt foglalkoztat bennünket a mindennapokban, keressük az utakat a családban és az iskolában is. A Dióhéj következő számaiban még szeretnénk foglalkozni ezzel a témával, amihez örömmel veszünk minden további nézőpontot, véleményt, tapasztalatot. Köszönjük, ha leírjátok, Ti hogyan látjátok ezt a kérdést!

A Szerkesztőség

Dobos András és Faragó Bence kézimunka órán varrt elefántjai, 6. osztály

KITÖRT A FORRADALOM! Petőfi-epocha az ötödik osztályban

Kitört a forradalom!

Györgypál Ildikó táblarajza

1848. március 15-én kezdődött az egész forradalom. Éppen mentem az iskolába, amikor az egyik osztálytársam futott szembe velem.

- Gyere gyorsan! Kint egy ember lelkesítő beszédet tart!

Kirohantam. Az egész iskola kint állt. Egyből felismertem Petőit, Irinyit és Jókait. Petőfi írt egy szép verset, aminek Nemzeti dal volt a címe. Irinyi pedig megfogalmazta a 12 pontot. Petőfi fel is olvasta saját szerzeményét meg azt, hogy mit kíván a magyar nemzet. Mindenki el volt ragadtatva és tombolva vonult végig az utcákon. Rengeteg egyetemre elmentünk, és Petőfi buzdítóan beszélt, mire kivétel nélkül csatlakoztak hozzánk. Ezután elmentünk a nyomdába és követeltük, hogy nyomtassák ki Irinyi és Petőfi költeményét. A nyomdász azt mondta, hogy csak akkor tudja kinyomtatni, hogy ha lefoglaljuk az egyik gépet. Jókai egyből rátette a kezét, így sikerült kinyomtatni. Mentünk, mentünk, amikor egyszer csak Petőfi azt mondta, hogy ebédszünetet tartunk és háromkor a Magyar Nemzeti Múzeum előtt találkozunk. Én is hazamentem, majd szinte rohanva mentem a múzeumhoz. Mindenki megérkezett, sőt még a közeli vásárból is jöttek emberek. Később elmentünk és kiszabadítottuk a budai várörönből Táncsics Mihályt. A színházban megnéztük a Bánk bánt, majd hazamentünk.

Minden ötödik osztály életében izgalmas az a kora tavaszi időszak, amikor Petőfi életével és műveivel foglalkoznak. Ezt az időszakot általában március 15. környékén egy Petőfi-est zárja le, amikor a „Pilvax Kávéházban” a gyerekek bemutatják a szülőknek nemcsak a megtanult Petőfi-verseket, hanem az általuk ebben a témában írt verseket, fogalmazásokat is. Arra gondoltunk, hogy ebben a számban bemutatunk ízelítőül néhány saját alkotást az idej ötödik osztályosoktól, hiszen ezek mindennél jobban mutatják az epocha hangulatát és azt, hogy a gyerekek hogyan élték meg ezt az időszakot.

Mikor reggel elindultam az iskolába, nem is gondoltam, hogy ez a nap ilyen fontos lesz.

Várkonyi Dalma

Én Landerer vagyok, a nyomdász. Ma 11-kor pár ember bejött a nyomdába, hogy nyomtassak ki nekik egy néplázító szöveget, meg valami tizenkét pontot. De nem volt rajta cenzori engedély. Mikor ezt tudtukra adtam, lelohadt a lelkesedésük a forradalom iránt. Ekkor az egyikük fülébe súgtam, hogy foglalják le az egyik nyomdát, az erőszak ellen nem tehetek semmit. Így bebiztosítottam az állásom arra az esetre, hogyha bukik a forradalom. Ki is nyomtattam. Csak napokkal később tudtam meg, hogy milyen híres emberek jártak nálam.

Gesztelyi-Nagy Boldizsár

1849. március 15-én kezdődött a forradalom, de az elejétől kezdem.

Egy szép napon felkeltem és elindultam a

Dióhéj

20

Pilvax kávéházba. Mikor odaértem, Petőfi Sándor épp az asztalon mondta a „Talpra, magyar”-t. Elindultak és én megkérdeztem Sándortól, hogy mi folyik. Erre úgy válaszolt, „hát barátom gyere velünk, kezdődik a forradalom”. Beálltam közéjük és az egyetemekhez mentünk át. Sándor elmondta a „Talpra, magyar”-t és sok fiatal jött. Utána egy nyomdához mentünk. Ott lefoglaltunk egy gépet és kinyomtattuk a „Talpra, magyar”-t és a 12 pontot. Utána ebédszünet volt és Sándor kérte, hogy 3 óraker legyen a Magyar Nemzeti Múzeum hátsó kertjében. Eljött a 3 óra és nagyon sokan voltunk ott, és elmondta Sándor a „Talpra, magyar”-t. Utána elmentünk színházba. A lelkesedés egészen éjfélig tartott.

Esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

Valastyán Dominik

2015. Húsvét

Ma találkoztunk a Pilvaxban és Petőfi elmondta a „Talpra, magyart”

Irinyi József pedig a 12 pontot aztán elmentünk az orvosi egyetemre

és az összes diák követett minket. Még sok-sok egyetemet végigjártunk,

aztán elmentünk a nyomdába és kinyomtattuk a tizenkét pontot és a Nemzeti Dalt. Ám ez nem volt Olyan könnyű, mert nem akarták kinyomtatni, ezért le kellett foglalnunk a nyomdagépet.

És végre ki lett nyomtatva.

Ezután tartottunk egy ebédszünetet, az ebédszünet után elmentünk a Magyar Nemzeti Múzeumba.

Este ingyen előadást nézhetünk.

Mikor felkeltem nem hittem, hogy ilyen jó napom lesz.

Aranyi Boglárka

Pest 1848. március 15. Pilvax Kávéház, 8 óra 15 perc

Petőfi Sándor már ideges, amiért a megbeszélte időpontra csak fél tucat ember jött el. Amikor már unta a várakozást, cselekedett. Többi társával együtt elmentek különféle helyekről diákokat toborozni. Először az egyetemeken próbálkoztak óriási sikerrel. Petőfi mindenhol elszavalta az akkor még „Talpra, magyar” néven futó nemzeti dalt, és a 12 pontot.

Nagy sikere volt mind a kettőnek, ezért kisebb-nagyobb problémával lefoglaltak egy nyomdát. Mikor már mindenki egy emberként szavalta mind a kettőt, akkor

Dióhéj

Horváth Zsófi rajza

tartottak egy ebédszünetet. Megbeszéltek egy találkozót 3 órára a Magyar Nemzeti Múzeumhoz, de előtte még kiszabadították a vár börtönéből Tánácsics Mihályt. A múzeum előtt még több ember csatlakozott a tomboló tömeghez. Petőfi itt is elszavalta a nemzeti dalt. Így kezdődött el az 1848-as forradalom, BUDAPESTEN.

Molnár Miklós

A fiunk hazatér

*Belépett Sándor fiam a konyhába,
S részesült ő meleg fogadtatásba.
Vacsoráztunk, aztán beszélgettünk egy jót,
Sándor minket verseivel elszóraztatott.
Ezután pedig én elmosogatgatók,
Sándor és István pedig elborozgatgatók.
Pisti mesélt neki, mi történt addig itthon,
Morzsi kutya pedig egy csontot ás el titkon.*

Kiss Napsugár

*Hazajött a gazdám örülök én neki,
Csak az az egy baj van, hogy nem engem ölel meg.
Öleli szüleit és Pistikét még azt a tyúkot is.
Morzsa kutyaam jer ide oly rég nem vakartam meg füledet.*

21

2015. Húsvét

Ezeket hallá hegyező fülem rögtön odarohanok
Szerető családomhoz. Jó megpaskolt engemet
Sándor

oly rég nem látott.

Úgy néztünk egymás szemébe mint cimbora
a cimboréba

Aztán nyugtatni kezdtem: Vaú vaú vaú
vaú...

Hát az a boldogtalan tyúk az a kotnyeles
már megint

kiszökött! De az a Sándor az a jó Sándor
csak megfogta és
kirakta a házból.

Dallmann Júlia

A levél

Kedves édesapám és édesanyám! Most itt
vagyok Pesten, képzeljétek van egy titkos
társaságunk!!!

A társaságba Becskerekinek hívnak.

No és ti hogy vagytok? Úgy hallottam,
hogy rosszul megy édesapám üzlete, jégre
vitték szegényt. Pistikám te, hogy vagy?

Segítsd apánkat és anyánkat, úgy szeresd
őket mint az életedet, és úgy vigyázz rá-
juk, mint a szemed világára.

Na, most már búcsúznom kell Pistikám,
csókolgatom szüleinket.

Kiss Balázs

A kis Petőfi egy szomszédasszony szemével

Mári néni – szól a postás

A fogadóban már nem ő a portás.

Olvasd el csak, hisz neked

jött ez a friss leveled!

Elolvassa, s a szájából jött a szóözőn:

Pistikám, a bátyád hazajön!

Mári néni szalad, s apjukot keres,

Petrovics Istvánt, ki szakmája hentes.

Mári néni nagyon lelkes,

s amit csinál: finom csirke leves.

Az ajtó kitarul, s Petőfi Sándor

az, ki ajtóban áll, a színészi vándor.

Örömben nyakába ugrik az anyja

s a fiát szóhoz jutni nem hagyja.

De sovány vagy – szól az anya,

Sándor lefogyott s ez látszott rajta.

Asztalhoz ülnek, szóba elegyednek,

Mit csinál Sándor, s mihez kapott kedvet.

Beszélgetnek, és mint kiderült,

hogy Morzsa kutya örök álomba merült.

Szóval színész – szól az apja,

és nem nagyon örült hogy eme hírt kapta.

No de apám, nem lehetek hentes.

nem akarok, és most nehogy nevesse!

A beszélgetés abbamarad, Mári néni meg

csak horgol,

mivel aludni mennek, és az apjuk horkol.

Zsók Viktória

Szerelmem, Petőfi

(Egy levél Marinak)

Drága Marim!

Képzeld, úgy kezdődött, hogy a megyei
bálon találkoztam Petőfivel, aki nekem
nagyon megtetszett és én is neki. Csuda
jó verseket ír. Nekem is írt párat. Apám
nem akarja, hogy hozzámenjek. Minden-
féle határidőt szabott ki. Utoljára nem
szabadott leveleznünk se, meg semmit se,
de mi nagyon titokban leveleztünk. És a
végén mégis hozzámehettem. Olyan bol-
dog vagyok! A nászúton a teleki kastélyt
kaptuk meg egy időre. Petőfi itt olyan
boldognak látszik. Persze miattam.
Olyan jó itt. Szeretettel ölel barátóid:
Szendrey Júlia

Kiss Napsugár

Elmentem a megyebálra,

Ráleltem egy kisleányra.

Haja barna, szeme kék,

Orcáján meg rózsza ég.

Rögtön beleszerettem,

Nemsokára el is vettem.

Szabó Janka, Várkonyi Dalma és
Zoltán Csenge

Ma kaptam egy levelet Petőfi Sándortól
és nagyon tetszett bár még nem ismer-
tem annyira. Másnap visszaválaszoltam
neki és azt is megírtam, hogy találko-
zunk. És találkoztunk is a parkban és
kaptam tőle egy virágcsokrot, ami főleg
rózsával volt tele. Bevallom, egy kicsit
megkedveltem.

Aranyi Boglárka

Petőfi utolsó napja

Petőfi a dombon állt, mert Bem tábor-
nok megparancsolta neki, hogy csak ak-
kor támadhat, ha megfűjják a riadót.
Petőfi szemlátomást ezt nem vette figye-
lembe, ugyanis a következő pillanatban
üvöltve rohant a csata forgatagába. Meg-
célozva az ellenség tüzeireit, hogy ne tud-
ják az ágyúikat használni, míg mi lőjük
őket. De nem jutott messzire, mert fel-
tartóztatta egy csapat kozák. Petőfi a
legszelelőt leszúrta és elvette a lovát, így
hatékonyabban harcol. Közben a magya-
rok használatba vették a nagyágyút, ami
(már ha sikerül meggyújtani a kanócot)
széltölvi az osztrákok tarackosait. Ekkor
egy félmázsás vasgolyó törte rípiyára.
Eközben Petőfi is találkozott az ágyúgo-
lyóval, ugyanis kilőtték eggyel alóla a
lovat. Így hát gyalog harcolt tovább. Az-
tán legközelebb az orvosnál látták, akkor
már menekülniük kellett a magyaroknak,

legyőzték őket. Petőfi is menekült, egye-
nesen bele a mocsárba, mint mindenki
más, aki nem akarta megadni magát
(olyan pedig nem sok akadt, csak a ha-
lottak, de ez utóbbiból már sok volt).

Petőfi elbújt a sárban, amikor egy egy-
mázsás ágyúgolyó csapott le oda. De
később, amikor keresték, a hulla nem
volt ott.

Gesztelyi-Nagy Boldizsár

Bem szemével

Még mielőtt eltűnt volna,
kitartó volt mint egy gomba.

Szállt felőle mende-monda,

mindenféle, ki hol látta.

Pedig hol volt, egyértelmű,

nekem szolgált segédemül.

Cserébe, hogy nálam volt,

mindenkinek verset mond.

Aztán egyszer elment,

S nem írt többé verset.

Zsók Viktória

Petőfi eltűnésének napja

Tavaszi idő volt. Szép nap lett volna,
ha nem épp aznap csatázunk. Iszonyatos
csata volt. Evvel a kiáltással rontottunk
rá az ellenfélre: Életünket a Hazáért!
Petőfi az élen vágatott. Csak úgy hullot-
tak mellette az emberek, én se voltam ám
rest, csihi-puhi ütöttem, vágtam az ellen-
séget. Mögöttem is hullottak a fejek,
mint a legyek. Ilyen csatát nem hiszem,
hogy sokan megélnek. Hej! Nagyon ke-
mény csata volt. Nehogy összetéve-
tek egy osztrákkal, vagy egy orosz-
szal, mert akkor a fejetektől búcsút mondat-
tok! Én vérbelibbnél vérbelibb magyar

Várkonyi Dalma rajza

vagyok! Na tehát, visszatérve Petőfíre, keményen küzdött, mindenki keményen küzdött. Fogyott az ellen, de mi méganyiszor fogytunk. Petőfi szinte mindig Bem tábornok mellett lovagolt. Bem fiának tekintette Petőfit, Bem tábornok súlyosan megsérült, annyira, hogy nem tudott járni. Végül menekülniük kellett, Bem tábornok szekéren menekült, mivel már lóra sem tudott szállni. Elkezdtek bekeríteni minket, már mindenki menekült, csak Sándor nem. Petőfi egy orvossal beszélgetett, aki éppen egy megsérült embert kötözött. Azt mondta az orvos, hogy menj, menekülj, nézd, már mindenki menekül! De Petőfi csak legyintett.

Amikor az orvos azt mondta, hogy menekülj, mert elkezdtek minket bekeríteni, Petőfi is elkezdett futni. Én pont ki tud-

tam futni, mielőtt körbezártak volna. Petőfit viszont úgy láttam utoljára, hogy szétvetett lábakkal, karba tett kézzel, az ellenséggel szemben állt. Szerintem életben maradt, hogy halhatott volna meg, hiszen ő Petőfi?!

Horváth Zsófia

Az oroszok támadni kezdtek rám a kukorica mezőről. Nagyon sokan voltak. Levágtam pár katonának a fejét. Minden erőmmel Bem tábornokot próbáltam védeni. Végre elértem őt. Bár nem ilyen állapotban szerettem volna látni. A jobb térdéből ömlött a vér. Segítettem neki egy szekérré szállni és elhagytuk a csata-teret.

Biztos menedékünkön egy civil ruhás idegen keresett fel minket. Petőfi Sándor néven mutatkozott be. Kérdezte, hogy elkezdődött-e már a csata. Mikor igent mondtunk neki, azonnal futni kezdett az oroszok felé. Én is vele tartottam a haza becsületéért.

Pár órával később fejlődést kaptam és súlyos halál fenyegetett. Miközben a hadorvos ápolt, Petőfi a sátor bejáratában állt és írogatott. Az orvos szólt neki: „Menekülj, fiam, bekerít az ellenség”. Ő erre hidegvérrel mondta: „Potomság”. De mikor felnézett, elszörnyedt ő is. Futni kezdett a többiek után, de a gyalogosokat halomra gyilkolták. Petőfi utolsó erejével állon döfte az orosz minisztert, de aztán kilenc golyót kapott a testébe. Egy bomba felrobbant. Az emberek meghaltak körülötte. De én messziről láttam, hogy Petőfi nincs a tetemek között.

Balogh Botond

2015. Húsvét

ARCOK

ÍJTERJÚ RUSZKAY ANDREÁVAL, A NYOLCADIK OSZTÁLYTANÍTÓJÁVAL

Egy olyan tanárt szeretnénk ezúttal bemutatni, aki nem szívesen ír magáról, de lelkesen vállalkozott egy beszélgetésre, melyben őszintén vall munkájáról, hivatásáról. Hamarosan elballag a nyolcadikosokkal, nemsokára viszont új szerepben köszönthetjük iskolánkban...!

Nagyon régen itt vagy már, még egészen fiatal volt az iskola, amikor ide kerültél. Hogyan kezdődött mindez?

A gödöllői iskolába szülőként kerültem még 1997-ben, ekkor lett elsős a legnagyobb lányom, Vera. Előtte 2 évig járt – szintén ide Gödöllőre – óvodába. Ekkor még nem tanítottam, de már az első évben megkérdezett Vízny Miklós és Kóhal-

mi Ákos, hogy nem szeretnék-e itt tanár lenni. Én azt gondoltam, hogy nagyon megtisztelő a felkérés, de mivel se tanári, se Waldorf-végzettségem nem volt, ezért nem én vagyok a megfelelő ember erre a nemes feladatra.

Aztán végül mégis ide kerültem Richter Bea helyére, aki ekkor elvállalta az első osztályt, s én lettem munkájának folytatója.

Angoltanárként, akkor még kis órászámban.

Igen, a Konferencián megkérdezték tőlem, hogy kikkel szeretnék foglalkozni, mondtam, hogy inkább kicsikkel. Így kaptam meg az akkori 5. és 6. osztályt, velük együtt ismerkedtem a Waldorf-pedagógiával. Ez másfél évig tartott, majd megszületett a harmadik lányom.

És mikor jött a fordulat, hogy osztálytanító szeretnél lenni?

Amikor otthon voltam Emmával, gyakran jöttek kérdések felém, hogy ugye majd én is "beállok a sorba" és én is egyszer vállalok egy osztályt... Egyébként rögtön elkezdtem a posztgraduális Waldorf-képzést még 1998-ban, és amikor Emma kicsi volt, elvégeztem az angol szakot a szombathelyi tanárképző főiskolán, így szereztem állami tanári diplomát is.

Szóval jöttek a kérdések, hogy mikor vállalok osztályt és mindig mondtam, hogy majd ha Emma nagyobb lesz. Amikor Emma óvodába került, visszajöttem egy osztályba, majd kettőbe, háromba, négybe angolt tanítani és miután Emma első osztályos lett, elvállaltam a következő osztályt.

Most ezek az elsősök nyolcadikosok, végig vittél egy osztályt. Milyenek láttod ezt a 8 évet?

Gyönyörűnek! A gyerekekkel most nosztalgikus hangulatban vagyunk. Azt kérték, hogy a tanítás utolsó hetében vegyük át mindazt, amit 8 éven át tanultunk. Vissza akarnak menni elsősnek, másodikosnak és újra átélni azokat a hangulatokat, formarajzokat, dalokat, játékokat – szóval emlékezünk.

Hogyan élted meg azt a sokoldalúságot, amivel egy osztálytanítónak rendelkeznie kell?

Először nem gondoltam, hogy én képes lennék ilyesmire... Az alsó tagozatban viszonylag kevés tantárgy van, de sokoldalúnak kell lenni, mert kell kézimunkát tanítani, zenét stb. Ezek nekem nagyon jó egyensúlyt teremtettek, hogy nem csak intellektuális munkával foglalkoztam. Aztán hatodiktól nagyon megnőtt az idő - és energiaigény ahhoz, hogy az ember felkészüljön megfelelő színvonalon az epochákra. Onnantól kezdve elég húzószak ezek az évek.

De mégis te végtelenül kiegyensúlyozottnak, lazának tűnsz mindig, elegáns nagyvonalúsággal, könnyedséggel viszed mindezt.

Nagyon szeretem – ez a titka! Azért tudok mosolyogva jönni-menni, mert egyszerűen én ezt élvezem! Szeretek a gyerekekkel lenni. Nagyon örülök, hogy ilyen munkám lehet, ami ekkora kihívást jelent, hogy az ember nap mint nap átgondolhatja, hogy mit és miért csinál. Ez nagy ajándék szerintem!

Eredetileg közgazdászként végeztél.

Közgazdász-szociológus diplomát szereztem, de sosem dolgoztam ebben a szakmában. Tulajdonképpen már az egyetemen megfogalmazódott bennem – amikor még mint diák, angolt tanítottam egy óvodában –, hogy én gyerekekkel szeretnék foglalkozni.

Itt elkerülhetetlen a kérdés: hogyan kerültél kapcsolatba a Waldorf-pedagógiával?

Amikor az említett óvodába jártam angolt tanítani 1988-tól, várva az órára az óvónői szobában bújtam az Óvodai neveléseket, amelyben Vekerdy Tamás nagyon érdekes dolgokat írt, amik nekem azonnal megtetszettek. Például, hogy nem is olyan messze tőlünk, Soly máron létezik egy Waldorf-óvoda. Ide elmentem hospitálni és olyannyira a hatása alá kerültem, hogy eldöntöttem, hogy én Waldorf-óvónő leszek. Posztgraduális képzést indítottak Waldorf-óvónőknek, ahova jelentkeztem és fel is vettek. De pont abban az évben nyert egy ösztöndíjat a férjem Hollandiába és elköltöztünk, így nem tudtam megkezdeni a tanulmányaimat.

Majd ott született a két nagyobbik gyermekem és ott léptem a Waldorf-útra kismamaként.

A férjem egyik ottani kolléganője Waldorf-szülő volt, ő kölcsönzött nekem könyveket a groningeri Waldorf-iskola szülői könyvtárából. Így kismamaként olvashattam arról, hogy milyen közeg kell egy kisbabának, mire kell odafigyelni. Hatalmas ajándék volt, hogy amíg otthon voltam, én már készülhettem a Waldorf-pályára. Ezenkívül, amikor a gyermekem annyi idős lett, hogy játszóházba beiratkozhatott – ugyanis Hollandiában minden 2-3 éves játszóházba jár –, akkor a Waldorf-játszóházba járt.

A folytatás egyértelmű volt Budapestre visszaérkezve: óvodát kerestünk és a választásunk Gödöllőre esett. Az óvoda és az iskola miatt költöztünk Mátyásföldről ide.

Visszakanyarodva a tanári utadhoz: szó volt arról, hogy vajon Te mindig tanár

leszel? Mik a további terveid?

Valójában, amit szeretnék folytatni még, az az osztálytanítóság.

Lehet azt mondani, hogy számíthatunk Rád 2016 szeptemberétől egy új első osztály tanítójaként?

Igen!!!

Még az osztálytanítóságra visszatekintve: volt-e olyan időszak, amely igazán a szívedhez nőtt?

Én úgy érzem teljesen, mint a saját gyerekeimmel: akkor is úgy érzed, hogy az a legszebb, amikor megszületik, aztán ugyanígy érzel, amikor fél éves, majd amikor egy éves stb. Éppígy minden pillanatát élvezni lehet ennek a munkának, mert a gyerekek érdekesek, sokat lehet tőlük tanulni. Tehát nincs kiemelt időszak. Ez a 8. év egy nagy ajándék, nagyon szép lezárás. Nagyon harmonikusak a gyerekek a mindenféle kamaszkori probléma ellenére. Jóban vagyunk, jól szót értünk, jó velük, igazi partnerek. Remek látni, hogy honnan hová jutottak el. Nagy meglepedettség: rájuk néz az ember és boldog!

Előfordult-e munkád során, hogy valami nehezebb volt, küzdelem, kihívás?

Az epochákra való felkészülés sokszor jelent kihívást. Ugye, egy Waldorf-tanárnak szinte minden epochája olyan, amit még soha nem csinált, legalábbis én ezen az úton még kezdő voltam. Ez egy nagyon nagy kaland, mert neked kell összerakni, amit tanítani fogsz. Sosem tudod járni egy másik tanár jól kitaposott útját, mert az nem a tiéd, nem tudsz azonosulni vele. Muszáj magadban átgymágni a tananyagot és felkelteni azt az

érdeklődést, amely szükséges ahhoz, hogy jól tudj tanítani.

És ez mindig sikerült?

Természetesen nem mindig. Például a történelemtanítás során volt, hogy elégedetlen voltam, mert néhány gyereknek nem tudtam megmutatni azt, hogy miért is foglalkoztunk az adott témával. Most nyolcadikban hihetetlenül izgalmas ez, mert az életrajzokon keresztül nagyon jól meg lehet élni, hogy milyen volt az akkori világ.

Melyik volt az a tantárgy vagy témakör, amely igazán a szívedhez nőtt?

A matematikát nagyon szeretem, szívesen tanítom, nagy élvezettel. De most épp a történelemben vagyok – nagyon sokszor érzem azt, hogy éppen azt szeretem, amiben vagyok.

Ha az ember nem tud érdeklődést felkelteni magában, akkor nem is tud átadni semmit. Sok munka, hogy megtaláld magadnak, hogy mi az érdekes pl. a csontokban és az izmokban. Nagy feladat, hogy átrágya magát olyasmin az ember, ami távol áll tőle és úgy vigye a gyerekeknek, hogy odafigyeljenek, sőt még szeressék is.

Nem okozott nehézséget váltani egyik tantárgyról a másikra? Például lezártad pénteken a csontokat majd a következő hétfőn kezdted a történelmet...

Azért nem, mert az ember nem akkor kezd készülni, hanem már nyáron. Előre izgul és rengeteget olvas, nem lehet egy hétvégére hagyni az epochákra való felkészülést. Én hetedik, nyolcadik osztályban már nyáron sok mindent előkészítettem, így közelebb kerültem a témákhoz.

Ez nem jelenti azt, hogy ekkor megvan készen minden órám vázlata, az teljesen normális, ha egy hétvégén végül átírja az ember az egészét.

A gyerekeknél hogyan élted meg a váltást? Hiszen egészen másképp kell közliteni egy elsőshöz, majd egy ötödikeshez, a nyolcadikosokról nem is beszélve...

Nagy segítség volt, hogy van három nagyobb gyermekem, kettő jóval nagyobb, egy alig idősebb – a szülői tapasztalat sok mindenben átsegített.

Ha már családról van szó: hogyan tolerálta a családod a munkádat? Hiszen volt egy anyukájuk, aki először kis óraszámokban tanított, majd osztálytanító lett, ráadásul egy nagy létszámú osztályé.

Nagyon támogató volt a családom mindvégig, látták, hogy ez nekem fontos, és hogy nagyon szeretem csinálni. Nagy szerencsém volt, hogy Anyukám akkor költözött a közelünkbe, amikor első osztályt vállaltam, így lehetett rá számítani a mindennapokban.

Az osztálytanítóság mellett viszont újra és újra tagja voltál az iskola vezetésének, a VTK-nak. Milyen tapasztalatokat szereztél ebben?

Az iskola vezetése nem mindig könnyű feladat és rengeteg időt igényel. Ezt főleg akkor érzed így, ha osztályod is van és családod is. Ha az ember tud valamit tenni az iskola érdekében, a javára tud lenni, az nagyon jó érzés.

Azokban az esetekben, amikor nem pedagógiai illetve személyi kérdésekről volt szó, hanem pl. az iskolaépületről, akkor

nem éreztem magam elég hasznosnak, hatékonynak.

Idén vissza is léptél.

Igen, mert a nyolcadik év sok időt és energiát igényel, legalábbis az éves munkák összefogása, kontrollálása.

Valamennyi munkát értékeled?

A végén igen, nagyon kevés gyereknek van külsős mentora.

Mi az, amit magánemberként nagyon szeretsz? Mi az, amivel szabadidőben szívesen foglalkozol, vagy foglalkozni szeretnél?

Olvasni imádok, azt kell is. Ha lenne több időm, szívesen kirándulnék és kézműveskednék többet. Mióta nem tanítok kézimunkát, ez háttérbe szorult az életemben, és ezt nagyon hiányolom.

Még ötödikben én tanítottam a zokni kötést, az nagyon harmonikus együttlét volt a gyerekekkel, egészen másképp lehet közliteni hozzájuk, ha gyakorlati tárgyat is tanít egy osztálytanító.

Jövőre szabadéves leszel, mik a terveid?

A szabad év tulajdonképpen egy szabad félév, mert a második félévben már ott van az ember újra az iskolában és szervezi az új első osztályt. De hospitálni nagyon jó – külföldön, belföldön egyaránt –, és ha lenne egy extra lesson képzés, arra szívesen elmennék.

Valami munkát mindenképp kell találni, szívesen fordítok is, de nem vagyok egy otthonülő típus.

Mentora is vagy több tanárnak.

Hivatalosan csak Klaudiának, de másoknak is szoktam segíteni és ez egy jó munka, szívesen csinálom jövőre is.

Sokan fordulnak hozzád?

Ez egy általános jelenség az iskolában, hogy gyakran beszélgetünk a felmerült kérdéseinkről.

Így van olyan, hogy behívjuk egymást egy-egy órára, hogy megerősödjünk valamiben, vagy tanácsot kérjünk a másiktól.

Az interjút Kecskés Judit készítette

Rábel Luca babája

BESZÉLGETÉS RICHTER BEÁVAL

A Dióhéj húsvéti számában hagyomány, hogy bemutatjuk a következő tanév első osztálytanítóját. Beát sokan ismeritek, hiszen régóta a közösség tagja: osztálytanítóként, angoltanárnéként, szülőtársként, sőt, még óvónőként is találkozhattunk vele az elmúlt közel két évtized során.

Mesélj egy kicsit magadról! Honnan, milyen úton érkezted a Gödöllői Waldorf Iskolába?

Nagybányán születtem, ott is érettségiztem, egy reál szakos iskolában. A szüleim (főleg az anyukám) azt gondolták, hogy innen egyenes út vezet majd a mérnöki pályára, ami nagyon jó lesz nekem, mert az egy nőnek kényelmes, pénzzel jár és biztonságot ad. Eközben én azt éreztem kicsi koromtól, hogy magyartanár szeretnék lenni (amire akkor szinte gondolni sem lehetett, mert nagyon nem kellett a társadalomnak). Nagyon jól érettségiztem, mérnöki karokra felvételiztem, az első évben textilmérnöki, a következő évben építésmérnöki szakra. Szerencsére egyikre sem vettek fel, amit akkor nem éltem meg olyan jól, de így utólag már nagy szerencsének érzem.

Közben meglepetésszerűen jött az ún. forradalom utáni nyitás, és így lett Zilahon magyar nyelvű tanítóképző, ahova felvételt nyertem. 3 évig jártam oda úgy, hogy ott is laktunk Zilahon. Egy 30 fős csupa lány osztályba kerültem. Akkor úgy éreztem, hogy olyan jó tanulni – amit előtte már régen nem éreztem. Amikor Zilahon befejeztem a tanulmányaimat, akkor még nálunk kihelyezés volt, ami azt jelenti, hogy a tanulmányi átlagod alapján ajánlottak munkahelyet. Én a véletlennek köszönhetően Nagybá-

nyán abba az iskolába kerülhettem volna tanítóként, ahol annak idején én is tanultam kisiskolás koromban. Ezt nagyon nem tudtam elképzelni. Vártam már nagyon, hogy vajon milyen lesz a tanítás, az iskola, a gyerekek, de hogy én ott tanítsak, ahol még voltak azokból a tanárokból, akik engem tanítottak, arra nem kíváncsisággal, hanem inkább félelemmel gondoltam.

Közben ezen a nyáron (nagyon szép tavak és erdők vannak a mi városunk körül)

nagyon szerelmes lettem, így eljöttem Magyarországra, ahol egy egészen más élethelyzetbe kerültem, egy Csenyété nevű kis cigányfaluba (én, aki korábban azt gondoltam, hogy vidéken semmiképpen nem szeretnék tanítani). Egy földpadlás, gerendás, kemencés, fűrdőszoba nélküli kisházban laktunk albérletben a csenyétei évek alatt.

Ott kezdtem el tanítani: ez egy 1-4. osztályos kisiskola volt, méghozzá nem is átlagos. Mindannyian fiatalok voltunk, és mind nagyon messziről jöttünk (a környékbeli tanítók kerültek ezt az iskolát és ezt a falut). Mindannyian azért voltunk ott, mert nagyon akartunk tanítani. Összegyűltünk esténként, együtt készültünk, és közösen találtuk ki, hogy mitől lesznek jól másnap a gyerekek. A gyerekek nagyon szerettek iskolába járni, és ebben az iskolában jól és biztonságban érezték magukat. Itt csak cigánygyerekek voltak, egyetlen kislány volt, aki nem. Sok újdonságot kipróbálhattunk, és bár ekkor még nem ismertem a Waldorf pedagógiát, ez egy útkeresés volt, és sok mindent ösztönösen hasonlóan csináltunk.

Ünnepeket is szerveztünk a faluban. Ezeket próbáltuk a helyiakkal együtt megszervezni, mert így be tudtuk vonni őket, ez érdekes volt nekik is; énekeltek és zenéltek együtt a falubeli cigányok, ebben a felnőttek önfeledtek és boldogok voltak. Két évig dolgoztam Csenyétén tanítóként, utána egy évet New Yorkban töltöttem bébiszitterként. Amikor visszajöttem, napközis lettem Csenyétén. Ebben az utolsó évben már az a személyes szál, amelynek révén Magyarországra érkeztem, megszűnt.

Ekkor Nagy Zsófi-val, egy akkori gödöl-

lői osztálytanítóval találkoztam Erdélyben, szilveszter alkalmából, és mondta, hogy ők angoltanárné keresnek. Ez egy nagyon jó iskola, jöjjenek ide és nézzem meg. Közben elkezdtem Budapesten a Bárczi Gusztáv posztgraduális Waldorf képzését, mert a korábbi munkatársaim közül ketten is elindultak ilyen úton, és biztattak engem is.

Gödöllőre először egy farsangi mulatságra jöttem el, ami az euritmia teremben volt. Keresztes Lacira emlékszem, aki talán dongó vagy pillangó volt azon a farsangon. Nagyon szépet láttam: életteli, nyitott, boldog gyerekeket. Mindenki úgy fogadott, mintha régi ismerős lennék. Eljöttem ide, meghallgattak, és engem választottak angoltanárnak, így az első évben angolt tanítottam néhány osztályban, a következő évben pedig felkértek osztálytanítóként. Amit én még nem tudtam, hogy kicsoda, amikor elvállaltam. Vízny Miklós volt az akkori első osztálytanító, és nagyon támogatott engem, hogy majd mentorál és segít, ez egy gyönyörű feladat. Belevágtam, és az ember élete ilyenkor 8 éven át erről szól.

Milyen volt az első 8 évad osztálytanítóként?

Voltak nehézségek is, meg szépségek is: én úgy éltem meg ezt a 8 évet, hogy ez életem legszebb időszaka volt. Eljöttem otthonról, itt kezdtem igazán önálló felnőtt életet. Azt csináltam, amit akartam, és amiben jól éreztem magam, és úgy, ahogy az nagyon jó volt. Miklóssal mindketten tanítók voltunk, gyerek nélkül, közel laktunk az iskolához. Erről szólt minden pillanatunk, hogy tanítunk. 6-7. osztályban (kamaszkorban) mindig

van egy nehéz periódus az osztályban. Ha túléli az ember, akkor utána a 7. osztály második fele és a 8. osztály már ajándék, legalábbis én így éltem meg. Annyira jó volt minden nap, nagyon jól voltunk egymással a gyerekekkel, és ezt megkoronáztuk a római osztálykirándulással 8. osztály végén.

Még most sem tudom eldönteni, hogy ez az osztály, ahol 20-25 gyerek volt végig, nagyon jó osztály volt, és szerencsém volt az összetételével, vagy nagyon jó osztály lett az évek során... Talán egy kicsit azért én is benne vagyok. Ha jól emlékszem, mindenkit felvettem az elején, aki jelentkezett, többek között egy olyan kisfiút is, aki teljesen külsős volt, nehéz körülmények közül érkezett. Vele nagyon sokat küzdöttem, és őt negyedik végén el is küldtem. Utána úgy éreztem, hogy ez egy jó döntés volt, az osztály fellelegzett. Ők egy nagyon jó osztály voltak. Tanulni akartak, kíváncsiak voltak, vigyáztak egymásra. Nagyon sokat tudnak a gyerekek segíteni az osztálytanítónak. Ha adsz és ott vagy, és ott a jelenlét és a szeretet, akkor mindig kapsz az égiektől is, meg a gyerekektől is valamit, ami továbbvisz egy-egy mélypontra. Ezekért a csodákért érdemes osztálytanítónak lenni. Ezekért érdemes élni is, hiszen otthon is vannak mélypontok is, meg nagyon fényes napok is...

Nagyon fontosak még az ünnepek, és az azokra való készülődés és a megélésük, ami a tanításhoz annyit ad, amit nem is lehet elmondani szavakban. Vagy egy kétnapos osztálykirándulás. Szabad itt mindent szinte, és megélünk olyan dolgokat, amire egy állami iskolában nincs esély, hogy így éld meg. Egy kirándulás

valami olyant ad az együttléthez, az osztály életéhez, amit egyszerűen nem lehet megfogalmazni, csak tapasztalod utána. És pl. mi nagyon igyekeztünk, hogy osztálykirándulások mindig legyenek. Ez a gyerekektől jött, mert elkezdtek alkudozni másodikban, és azt a szabályt hozták, hogy annyi napra menjünk el osztálykirándulni, ahányadikosok vagyunk. És aztán ezt próbáltuk betartani... Az olimpia egy nagyon nagy fénypont volt. Ha jól emlékszem, minden évben volt szindarabunk is, az is egy borzasztó nehéz folyamat, de nagyon szép, amikor túl vagy rajta, megszületik az osztályban valami, amit együtt csináltunk, teremtettünk.

Mi lett az első osztályoddal? Tartod-e velük a kapcsolatot?

Az az érdekes, hogy annyira nem tartjuk a kapcsolatot. Nyolcadikig voltam osztálytanítójuk, és akkor átvette őket Angéla, aki osztálykísérőjük volt, és vele is nagyon jó viszonyban voltak. Valahogy mindig bennem volt az a vágy, hogy lássam, milyen lesz, amikor már így felnőttek lesznek. Időnként találkozom velük, kérdezgetem őket, és ők elmesélik, miket csinálnak. Látszik rajtuk, hogy boldog emberek. Hogyha találkozunk, akkor onnan tudjuk folytatni, ahol abbahagytuk, és ez nagyon jó érzés. Az egyik elsős hívogatóra is elhívtam három volt tanítványomat: Dobos Balázst, Kovács Rékát és Marton Lilit. Nagyon jó volt: bizonyítványverseket olvastunk fel, meséltünk az osztálykirándulásokról, tőlük is lehetett kérdezni. Szerintem az a legfontosabb, hogy mindenre nyitott, váltani tudó felnőttekké válhattak, akik jól érzik magukat a bőrükben, az életben, a világban.

Ez sugárzott róluk.

Nem követem mindenki sorsát, nem tudok róluk mindent. Ha találkozom valakivel, meg szoktam kérdezni, hogy mi van a többiekkel. Nem tudom, hogy a mostani osztályom milyen lesz, de ez egy olyan osztály volt, hogy legalább az osztály fele (10-12-en) óvodától együtt járt a 13. év végéig. Ezt úgy éreztem, hogy nagy előny volt végig. A szülők, a családok is nagyon összetartották ezt a csapatot. 15-16 év együtt egy ember életében hosszú idő.

Ők találkoznak, tudnak egymásról, vigyáznak egymásra. Voltak együtt külföldön pl. Kis Dodó diplomaosztóján vagy Farkas Boginál Franciaországban. Élik a teljesen helyénvaló, fiatal életüket, most kezdenek a felnőttkorba belépni. Elkezdnek úgy dolgozni, hogy ez lesz a pályám, a munkám, az életem, és én úgy látom, hogy jól vannak. Balázs is mondta példaként ezen az elsős hívogatón, hogy a Waldorf iskolában olyat is lehet, ami nem szorosan az iskolához kapcsolódik, de mégis az iskola ezt megengedi, támogatja, teret ad, örül neki. Balázs számítógép mellett ült nagyon sokat, ő írt pályázatokat az osztálykirándulásokhoz, ő foglalt le repülőjegyet; Lili pl. megtanult franciául, mert volt egy olyan padtársa, barátnője, aki Franciaországból érkezett, és Lilinek annyira megtetszett ez a nyelv, hogy megtanulta. Voltak zenészek, akik komoly zenész pályára kerültek. Nagyon jók lettek valamiben, ami nem csak az iskolából indult, de lehetőséget adtunk nekik a kipróbálásra, és amivel most boldogok.

Hogy tudtal a családokkal, szülőkkel együttműködni?

Úgy indultam, hogy rettegtem ettől a feladattól. Ott álltam fiatalon, gyerek nélkül, pályakezdeként, és jöttek olyan szülők is, akiknek velem egyidősen már 3 gyerekük volt (pl. Fülöp Hajni). Ez egy nehéz feladat, el kellett először hinnem, hogy képes vagyok ezeknek a gyerekeknek, ezeknek a családoknak adni valamit. Én úgy érzem, hogy nem is szülő-tanító, hanem sokkal inkább baráti kapcsolatok alakultak ki. Nagyon nagy munkát adtak bele a szülők is ebbe a 8 évbe, a kirándulásokba, az ünnepekbe, a közös folyamatokba. Volt persze olyan is, ahol a gyerekekkel sem sikerült olyan kapcsolatot kialakítanom, vagy a szülő is úgy érezte, hogy én nem fogadom el, nem tud velem szót érteni, és elkerült innen. Amit sajnállok, de nem tudom pontosan, csak sejtem, hogy mit kellett volna nekem másképp csinálni, de talán ő is a kéréseimre, észrevételeimre reagálhatott volna másképp. Ilyen is volt.

És akkor az első osztályod elballagott...

Nekem pedig jött egy szabad év. Fizikailag fáradtnak éreztem magam, de közben szellemileg volt bennem egy tettekezés. Utána akartam járni annak, hogy mi ez a fáradtság – akkor kiderítették, hogy lisztérzékenység, aminek örültem. Úgy fogadtam, hogy végre kiderült, hogy mi a helyzet. Ebben a szabad évben megfogant Panna, és onnantól jött 7 év, amire sok Panna és kevés tanítás volt jellemző. Nagyon sokat voltam a kislányommal, amit nagyon élveztem. Közben Panna szadai óvodás lett, én pedig az óvodában baba-mama csoportot tartottam, utána délutános is voltam. És talán most érkezett el az ideje, hogy Panna már iskolás, szeptembertől máso-

dikos lesz, Miklós pedig már nyugdíjas – még ha gondnok is mindemellett –, hogy egy újabb osztályt vállaljak. Most éreztük úgy, hogy itt az ideje a visszatérésnek.

Ami egy nagyon nagy feladat, mert én mindig azt szerettem volna, hogy amit csináltam, azt elfelejtsem, hogy véletlenül se ugyanazt csináljam újra: mindent az előző időszakból elfelejteni, félretenni és csak az érzéseket megtartani, majd újból mindent megteremtteni, megszülni. Ennyi év elteltével ez szerintem így is lesz. És azt nem tudom még, hogy ez milyen Pannával és családdal. Azt mondják, hogy novembertől már így is egészen más ember lettem, és életre keltem. Várom a kicsiket, nézegetem ezeket a fényképeket, életleírásokat és sorsokat.

Nem szabad belegondolni, hogy mekkora felelősség, hanem mindig csinálni kell a következő napot, hetet és ünnepet, feladatot. Úgyhogy gyülekeznek most az elsősök, és én várom őket.

Néhány éve már tanítasz újra angolt – milyen volt visszajönni Pannával az otthon töltött évek után?

Nehéz volt Panna után visszatérni. Nagyon picit tanítottam az elmúlt években, heti 4-6 órát, konferenciára sem jártam. Úgy éreztem, hogy anya vagyok, aki egy kicsit tanít is, és nem tanító, aki anya is. És szerintem így más, nekem is nehezebb volt egy kicsit. Éreztem, hogy itt a közösség, de mégsem tartoztam úgy hozzá, ami rajtam múlt. Az iskolán nem éreztem, hogy más, bár nagyon sok új ember lett, és elmentek a régiek közül. A gyerekeken először azt éreztem, mintha teljesen más generáció lenne. Más volt az

utánzás, amely még elsőben nagyon él, vagy nyelvórákon az „együtt mozdulunk” élmény. Aztán eltelt egy kis idő, vagy lehet, hogy csak nekem kellett visszaérkezni, és most már ezt nem látom így. Biztos mások azért kicsit a gyerekek...

A felvételinél mennyire érzed ezt, hogy mások a gyerekek, máshogyan érkeznék?

Nem érzékelem ezt annyira. Most a két óvodából jön kb. 10-10 gyerek, meg külsős gyerekek, akiket azért nem lehet annyira megismerni ilyen rövid idő alatt. Azt lehet érezni, amit Györgypál Ildikó szokott mondani, hogy olyan, mintha minden gyereknek külön osztálytanítója kellene, hogy legyél. Nem kisebb-nagyobb csoportok vannak, vagy más generáció új impulzusokkal, hanem mindenkinek teljesen külön, egyéni sorsa van egy osztályban, mindenki teljesen más.

Hogy várod a szeptembert?

Még nincs bennem annyira erős, nagy, csillapíthatatlan várakozás. Meglepett, hogy elindult a felvételi, és mennyire jól bírom erővel. Volt olyan nap, hogy 7-8 gyereket felvételiztettem, és egyáltalán nem voltam fáradt utána. Nyilván ez más, mint amit eddig csináltam a hétköznapiakban, de nagyon jó és szép. Amikor át kell gondolnom, hogy ki kerül az osztályba, az nem könnyű. De azt érzem, amit a tanításban is, hogy mindig jön valami égi segítség. Sokszor másképp alakul, mint ahogy tervezem, és egy-egy nehéz dolog, amin napokig gondolkodom, megoldódik váratlanul, és fényessé, széppé válik. Most is volt ilyen a felvételik során.

Mit csinálsz, amikor nem tanítasz?

Nem nagyon csinálok mást, nem tudok hobbit említeni. Sokat olvasok. Most az Apor Vilmos Főiskolára járok, mert kiderült, hogy az én erdélyi diplomám nem honosítható tanítóként. Angol műveltségi területet választottam, két félévet kell tanulnom, és akkor lesz egy Magyarországon is elfogadott tanítói diplomám. Ez nagyon jó lesz, mert így angolt hatodikig taníthatok majd, ha úgy gondolom.

Van-e olyan terület, epocha, amely közelebb áll a szívedhez?

Amit tanítottam és nagyon szerettem, az a magyar volt, meg az angol nyelv is. Úgy éreztem, hogy – még ha nem vagyok is nagyon-nagyon magas szintű angoltanár, mert én inkább 1-4. osztályban vagyok szerintem ügyes és jó – a nyelv szeretetét és abban is a munkát, kíváncsiságot, és azt, hogy akarják, tudják megismerni és megérteni, azt mintha át tudtam volna adni. Matematikát is nagyon szerettem tanítani.

Nagyon fontos tudni magadról, vagy belátni, ha valamit nem tudsz jól csinálni. 6-7.-ben mondták, hogy az ásványtan és a csillagászat a legszebb epochák a 8 év alatt, mindkettő egyszer van, és azt feltétlenül az osztálytanítónak kell tartania. És akkor egyszer, amikor Fűzfa Zoltit hallgattam, aki egy kis követ a kezébe véve mesélt arról, hogy ez az Alpokból indult, itt találtak meg a Duna partján, és mint egy emberi sorsról beszélt a kőről, akkor éreztem, hogy ezt nem lehet megtanulni 2-3 hét alatt, nem lehet rá tökéletesen felkészülni. Amikor pl. harmadikban a mesterségek kapcsán elmeünk egy emberhez, akinek arról szól az

élete, hogy kovács vagy pék, földműves, ezt az imádatot látod, és azt, hogy ő így végzi a munkáját, nem lehet megtanulni. És akkor azt gondoltam, hogy ezeket az ismereteket, ha átadom, de ez hiányzik, ami Fűzfa Zoliban pl. megvan, akkor ott valami nem jön létre. Ekkor, annak ellenére, hogy azt mondták, hogy ezt feltétlenül az osztálytanítónak kell tartania, átadtam Miklósnak ezeket az epochákat, akiben nagyon megbíztam. Ezt valaki más csinálja, mert én ebben nem tudok annyira jó lenni. Úgy éreztem az osztályon, hogy ők ezt elfogadták, és jó döntés volt.

Most hogyan tervezed, milyen szakórákat fogsz Te tartani?

Egyrészt nagyon jó, ha elsőben még az osztálytanító tart sok mindent, hogy kiépüljön a 8 éven át tartó kapcsolat, és nagyon jó, ha a gyerekek még ilyen szempontból is egy burokból, védettségben vannak. De úgy látom, hogy ez már egyre kevésbé gond a kisgyerekeknek. Nagyon nyitottan fogadnak más tanárokat is: ő egy másik ember, másként csinálja, megismerik. Eszterrel pl. énekórákon nagyon jól megvannak a gyerekek. A kézimunkát általában vállalja az osztálytanító, a nyelveket általában nem, de én pl. az angolt szeretném az osztályomnak tanítani.

Mondtad, hogy teljesen ismeretlenül álltál itt az első osztályodnál. Most sok családot már ismersz, sokan ismernek téged. Hogy érzed, ez előny lesz, segíti az együttműködést?

Angoltanárként a családokkal, szülőkkel nem voltam olyan szoros viszonyban, és

az óvodában sem talán. Nagyon szerencsés voltam, hogy a szadai óvodából érkező gyerekeket jobban megismerhettem, de nem érzek mást a szülőkkel kapcsolatban, mint az első osztályom érkezésekor. De az szerintem nagyon jó, ha egy osztálytanítónak megadatik, mint Melindának is pl., hogy egy óvodába jobban belelát, és ismeri a gyerekeket. Persze ennek voltak, lehetnek hátrányai is. Ha nyolcadikosként végzek, és nincs szabad évem, nekem nehéz lenne rögtön első osztályt indítani, mert annyira más a viszony a gyerekekkel, a tananyag, az életkor. Nagyon-nagyon más. Van, akinek ez nem nehéz. Nekem nagyon jó felkészülés volt a következő 8 évre, hogy óvodában is dolgozhattam egy kicsit, ill. Pannával voltam.

Panna hogy éli ezt meg?

Tudja már, de nem mi készítettük fel rá, nem is lehet erre felkészíteni. Úgy hívjuk magunk között azokat a gyerekeket, akiknek a szülei éjjel-nappal itt vannak, hogy „Waldorf-árvák”. Vizu Bálint, aki rokonunk és elsős lesz, úgy jött egyszer hozzánk vendégségbe, hogy hurrá, Richter Bea lesz az osztálytanítója. Panna ránézett és azt mondta, hogy „Nem, Balu, Te valamit félreértettél, csak angoltanárod lesz”. Bálint mondta, hogy „De, osztálytanítóm lesz”. Panna rám nézett megdöbbenve és megkérdezte, hogy „Tényleg, anya”? Így ő akkor tudta meg, így hozta ez élet. Nyilván még mindig nem tudja pontosan, hogy ez mit jelent majd, hiszen azt egyikünk sem tudja. Kíváncsi vagyok, milyen lesz. Ő szereti nagyon az embereket, a kicsiket, teljes szívvel ott van a történetekben. Most is lapozgatja az elsősök mappáját, ismer pár

gyereket, de hogy az milyen lesz, amikor én mindig itt vagyok, azt nem tudom. Támogat, büszke rám. Miklós is nagyon támogat, hogy ez milyen gyönyörű feladat. Nagyon lelkes, de a hétköznapiakban nyilván ő is teszi a dolgát, meglátjuk, hogy lesz, mit hogyan tudunk majd megoldani.

Mit szeretsz itt nagyon?

Otthon érzem magam, szerintem nagyon jó emberek vannak itt, akik nagyon lelkesek, a munkájuk felé is, és nyitottak az életre. Ha vannak is, mondjuk olyan döntések, amelyekben nem mindenki ért egyet az iskola sorsát illetően, vagy a konferenciában, vagy vannak esetleg személyes konfliktusok, azok szerintem mindig annyira el tudnak simulni, és van alkalom azt annyira átbeszélni, megoldani, hogy én úgy élem meg, hogy nem marad túske senkiben. Én úgy jövök be az iskolába, a tanáriba, hogy itt mindenki azt mondja, amit gondol, és hogy mindent meg tudunk együtt oldani. Ez nagyon fontos, hogy bármi nehézség adódik, együtt megoldjuk.

Van-e, amit problémának, kihívásnak látsz a következő évekre?

Úgy éreztem az elmúlt években, hogy engem támogatnak innen, segítenek, és várják, hogy visszatérjek. Abszolút nem tartok még ott, hogy bármi problémát lássak, mindent tökéletesnek élek meg.

Reméljük, amikor nyolc év múlva visszatekintünk majd erre az időszakra, akkor is így fogod látni...

Jó lenne, bizony!

Az interjút Fábrián Zsuzsa készítette

Koleszár Zsuzsa, osztálykísérő

2005 szeptemberében nagy megtiszteltetést ért. Az akkori 10. osztályos diákoktól levelet kaptam, hogy szeretnének megkérni, legyek az osztálykísérőjük az elkövetkező négy esztendőben. Addig sikeresen ellenálltam az osztálykísérői felkéréseknek, mert nem tartottam magam alkalmasnak a feladatra.

Ennek az ajánlatnak viszont nem tudtam ellenállni, mert – minden tiszteletem ellenére – nem a tanári kollégium, vagy lelkes szülők, hanem ők maguk – akkor még tizenhárman – hívtak. Így hoztam meg életem egyik legjobb döntését...

A négy év mozgalmasan telt, hiszen a Waldorf-iskolákban már csak ilyen színes az élet. Nem sorolom, hogy mi minden történt, mert szívesebben emlékezem az emberekre, mint az eseményekre. Mindenkinél láttam az utat, hogy honnan és hová, láttam azt a fejlődést, hogy hogyan váltak kamaszokból felnőttekké, hogyan ugrották át árnyékaikat az éves

munkák vagy az érettségi során. Ezen utóbbi megmérettetést – jó gödöllői szokás szerint – mindenki sikeresen teljesítette. Végül tíz fiatal vett búcsút az iskolától, tele reményekkel és nyitottsággal a világ felé. Voltak továbbtanulók és munkába állók, keresők és céltudatosak. Mindenki elindult a maga útján.

Az elmúlt év augusztusában Benke Dávidtól vettünk búcsút a gödöllői temető-

ben. Szándékosan nem végső búcsút írok, mert tudom, nem az életnek van vége, csak a földi útnak. Kísérőt adtunk mellé, hogy segítse őt most az ember legszen-
tebb sajátja: a szabadságból fakadó Szeret-
tet.

Amikor 2009-ben eljött a ballagás ideje, Reményik Sándor „Szeretnék példát ven-
ni Tőle” című versével indítottam útnak
a diákokat, majd egyenként elmondtam,
hogy kitől miben szeretnék példát venni.
Mert nem szégyen elmondani, hogy ne-
kem ők voltak a tanítómestereim.

Mire vagyok a legbüszkébb? Arra, hogy
négy éven át kísérhettem tíz olyan fiatal
életét, akik megcáfolják korunk hamis
evolúcióját, miszerint az ember valamifé-
le intelligens állat, vagy vágyaiban élő
gép. Az ember tisztán Ember. A legne-
mesebb értelemben.

Kerti Tamás

Érettségi után csak a nyári szünetet töl-
töttem otthon, szeptembertől dolgozni
kezdtam a Hungaropharma cégnél. A
ranglétra alján kezdtem, de kemény
munkával sikerült egyre feljebb lépnem.

A cégtől szakmát kaptam, képeztek, rö-
vid idő alatt targoncavezető lettem. Áru-
átvevőként dolgoztam 2010-től, 2011-től
árukiadóként dolgozom, s most ismét
kinevezés van kilátásban. A munka ne-
héz, de az elmúlt hat évet sikertörténet-
ként élem meg, mert magamnak kellett
bebizonyítanom, hogy mire vagyok ké-
pes.

Az iskolára sokat gondolok vissza. Na-
gyon jó volt. Jó érzés találkozni olyan
diákokkal, akik még emlékeznek ránk 2.

vagy 3. osztályos korukból, mesélik, hogy
felnéztek ránk. Mi, az osztály akkor na-
gyon együtt voltunk, egy igazán jó közös-
ség. Sokszor mondták nekem később
mások, hogy semmit nem kaptam a Wal-
dorf-iskolától. Számomra viszont az is-
kola is sikertörténet volt. Tele vagyok
élményekkel, ki sem fogyok a történetek-
ből. A Waldorf-iskolának köszönhetem,
hogy másképp állok az emberekhez, hogy
más az értékrendem, hogy azt nézem, ki
miben erős, ki miben jó, és nem azt,
hogy ki miben nem az. Az osztályban is
így volt, mindenki külön-külön egyéni-
ség, együtt pedig egy jó társaság.

Mincsik Réka

2009-ben sikeres érettségit tettem és
felvételt nyertem a Szegedi Tudomány-
egyetem egészségügyi karára, ahol ápoló
szakon kezdtem meg a tanulmányaimat.

A kezdeti lelkesedésem hamar véget ért,
ugyanakkor még három évig próbáltam
ragaszkodni ehhez a hivatáshoz. Valami
hiányzott. Azt biztosan tudtam, hogy
emberekkel szeretnék foglalkozni, de
nem feltétlenül a betegségek által.

Időközben felköltöztem Budapestre, ahol
elvégeztem egy OKJ-s képzést, így lett
belőlem kisgyermek-gondozó és nevelő.
Közel egy éve dolgozom egy VIII. kerü-
leti bölcsődében, de rá kellett jönnöm,
hogy mennyire távol állnak tőlem ezek az
elvárások, mennyire más gyermeknevelési
elveket vallanak. Mivel óvodától kezdve
Waldorf intézménybe jártam, ez a fajta
nevelés és világnézet hatotta át a min-
dennapjaimat, ezt a „Waldorf -világot”
kerestem mindenhol. Pár napra lehetősé-

gem nyílt hospitálni a szadai Waldorf
óvodában, ami rávilágított valódi célom-
ra. Rájöttem, hogy egy ilyen állami böl-
csődében, ahol nem a gyerekek valódi
szükségletei számítanak, nekem nincs
keresni valóm, ezért be is adtam a fel-
mondásomat. Szeptembertől óvodapeda-
gógusnak fogok tanulni és természetesen
a Waldorf képzést is szeretném elvégez-
ni, hogy aztán egy olyan nézetet, életmó-
dot képviselhesek, mint amiben én is
felnőttem.

A gimnáziumi éveimre szívesen gondo-
lok vissza, életem egyik legfelhőtlenebb
időszaka volt. Azoknak a tanároknak,
akik akkor terelgettek, azóta is szeretettel
és köszönettel tartozom. Itt ismertem
meg a legjobb barátomat, innen indultam
neki a világnak, tele lelkesedéssel és nyi-
tottsággal. Hogy mit adott nekem a
Waldorf? Nos, úgy kb. mindent.

Peer Krisztina

Azok közé tartozom, akik csak utólag, a
gimnáziumi években csatlakoztak az osz-
tályhoz. A Waldorfban egy remek közös-
ségre és barátokra találtam, akik még így,
évek múltán is jelen vannak az életem-
ben, annak ellenére, hogy ma már másfél
éve Walesben, Nagy-Britanniában élek.

Az érettségi után kipróbáltam magam
nyelvészeti területeken az egyetemen, de
csak 2 év elmúltával találtam meg azt,
ami tényleg boldoggá tesz: a cukrászatot.
A szakvizsgám után még pár hónapot
Budapesten dolgoztam, de aztán jött a
visszaautasíthatatlan ajánlat egy walesi
hotelből, így 2 hét alatt összehajtottam
magam és kiköltöztem. Azóta már fő-
cukrászként dolgozom, és a nyárra terve-

zem, hogy továbblépjek és egy új helyen
próbáljam ki magam.

Úgy érzem, hogy a Waldorf nagyban
hozzájárult ahhoz, ami ma vagyok. Fej-
lesztette a kreativitásom, ami ma elen-
gedhetetlen a munkámhoz, erősítette a
magabiztosságom, amiből bátorságot
nyertem, hogy megtegyem ezt a lépést,
hogy ma itt lehetek. Így az évek elteltével
is boldogan emlékszem vissza a gimnáziumi
időkre.

Sári Áron

Érettségi után katonai-rendészeti vona-
lon szerettem volna továbbtanulni, ami
nem sikerült, mert az általam megjelölt
szakokon nagy volt a túljelentkezés.

A következő évben már nem is próbált-
tam, mert családi okok miatt munkát
kellett találnom. Rájöttem, az álláskeresés
nem egy leányálom... Ezt követően
három évig alkalmi állásaim voltak, vol-
tam adatrögzítő, árufeltöltő, dolgoztam
nyomdában. Közben viszont sikerült
elvégezni egy személy- és vagyoni
képzést és egy fegyvervizsga-tanfolya-
mot, ami elég sokoldalú végzettséget
adott. Jelenleg egy biztonsági cégnél dol-
gozom, egy bankfiókban vagyok biztonsági
őr.

Az iskolai évekre szívesen emlékszem
vissza, különösen a társaság miatt. Állami
iskolából érkeztem, nagy volt a külön-
ség. A mi osztályunk egy nagyon össze-
tartó kis közösség volt, talán ezért is az
osztálykirándulások maradtak meg legin-
kább bennem. Egy kicsit sajnálom, hogy
nem maradt úgy egyben ez a társaság,
ahogy reméltem.

Kecskés Judit összeállítása

NAPÉJEGYENLŐSÉG

Cíkkem a tanárainkat bemutató sorozatba is illene, de most tanártársamnak önálló kiállítása nyílt a Tessedik Galériában.

Tudósítás a megnyítóról.

Üdvözlöm Önöket Kőhalmi Ákos kiállításán, melynek címe „Napéjegylenlőség”. Ezt kimondva máris megérkezünk a Titkok Kapujához, és nem ez lesz ma az egyetlen megfejtésre váró titok. Titok az ember mindig, s ha megnyilatkozik a realitások nyelvén, felfed valamit magából. A művészet nyelve alkalmas arra, hogy a megmutatkozás legyen játék a gondolatok síkján, bevon engem is – a nézőt –, és arra kényszerít, hogy én is bemutakozzam. Mindez szavak nélkül megtörténhet, látszólag senki sem kéri számon.

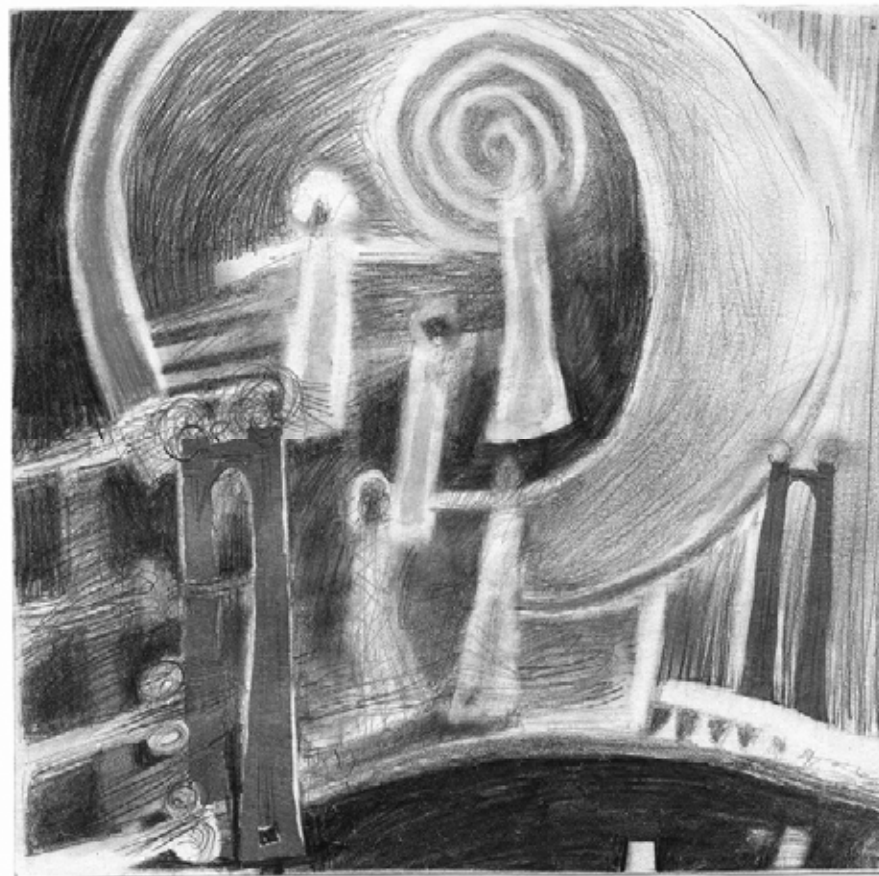
A görögség már talált rá szavakat: a világot felosztotta szférákra, és valahol „felettünk” lebeg az ideák világa, a tiszta fogalmak szférája. Itt minden szép, tökéletes és ennek leképeződését mi „tükör által homályosan” látjuk. Az ember feladata, hogy feljusson az ideák világába, és lehozva onnan valamit, új világot építsen. Isten megengedi, hogy ily módon részt vegyünk a teremtés mítoszában.

A művészek tudnak valamit, még hozzá azt, hogy képességük van felkapaszkodni, és megmerítkezni az ideák világában, és onnan nem üres kézzel térnek vissza,

lehoznak valamit, amit itt összeraknak, legyenek azok szavak, vagy zenei hangok, vagy színek, vonalak, formák, és ilyenkor mindig valami új születik: a műalkotás. „A művészet nem a láthatót másolja, hanem láthatóvá teszi a dolgokat.” (Klee) Ez a folyamat, amely nem mindenki számára adatott, a titkok világába tartozik. A számonkérést emlegettem, itt a kézzelfogható világban, mi a nézők vagyunk, akik ezt meg tudjuk tenni. Azt gondolom, hogy az igazi művészt nem lehet tetten érni, esetleg az ideák világában van elszámolni valója. Mi, nézők, ha összhangba kerülünk valahol ezekkel a történésekkel, felismerünk, megismerünk valamit, örömmel kortyolunk az alkotás mámorából.

Ha elfogadják gondolatmenetemet a titokról, akkor már könnyebb dolgom van, nem várják tőlem, hogy én legyek a beavató.

Így nem tudom Önöknek elárulni, ki az az Akka Emberson, sem azt, hogy bizonyos képek miért olyanok, amilyenek. A titok megfejtése Kőhalmi Ákosra és Önökre tartozik. Az én feladatom csupán

Kőhalmi Ákos: Antropozófia

annyi, hogy megismertessem Önökkel Kőhalmi Ákost.

Győrben született 1963. december 27-én. Tanulmányait is javarészt itt végezte. A győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolán testnevelés szakos tanár lett. Kezdő pedagógusként elkezdődött az útkeresés időszaka. Állandóan rajzolt, rendezte magában a világot, de sosem vett részt olyan rajzolásban, ahol „leülnek, és valamit le kell rajzolni”.

Majd kopogtatott egy új világ. A hiva-

tásában nem maximálisan leterhelt ifjút nem volt nehéz más utak kipróbálására bírni. Egy nagy találkozás Vekerdy Tamással és Johannes Kiersch úrral, az antropozófia és a Waldorf pedagógia nagykövetivel, majd következett Németország. Új világ, új eszmék, amelyek a mai napig hatással vannak életére. Witten a város, amely helyt ad a Waldorf tanárokat képző intézetnek.

Itt a harmónia, a művészetek jelenléte, az elmélyedés, a gyertya illata ütközött a

Led Zeppelinnel. De egy talált út, a nagy vonalak, a rajz végleg győzött Ákos lelkében, és eszközzé vált, hogy leírhasa, ami benne zajlik. A fekete-fehér tüskés útja volt a belső tisztulásnak. Egy napló írása-rajzolása kezdődött el. Ezek a képek is, amelyeket ma itt láthatnak, „önkar-bantartó naplórészletek”- titkos recept alapján-, arról, hogyan élheti túl hétköznapjait. Első kiállítása Wittenben -1992-ben- tulajdonképpen egy tüntetés volt, a harmonikusnak ítélt világ és a tüskés út között.

Ott, Wittenben találkozott azokkal a szabad és független művészeti és pedagógiai eszmékkel, melyeket a mai napig is szilárdan képvisel: szabadság a kultúra minden területén, egyenlőség a törvény előtt, testvériség a gazdasági életben.

Tanulmányainak eredményekén diplomát szerzett a képzőművészeti szakon. Összesen két kiállítása volt Witten-Annenben. Ekkoriban így ír magáról: *„Magánéletem kedvező táptalaj ahhoz, hogy ki kelljen fejeznem magam. Kezdetben csak önterápiás céllal. Foglalkoztat, hogy az élet kicsi és még kisebb dolgai miként csapódnak le az egyén tudatában. Miként vezetik az alkotó kezét a papíron a napi történések. Most Hollandiába készülök, hátha ellesek valamit.”*

Wittenből hazatérve újra állást keres. A sors még mindig nem nyitotta meg előtte a rajztanári lehetőségeket. Napközis tanár, majd egy évig családsegítő.

Egyszer Kecskés Judit megkereste telefonon Gödöllőről, hogy a Gödöllői Waldorf Iskola tanárt keres. Ismét egy hosz-

szú távú váltás, a sors iróniája: éppen elfogadta a gödöllői lehetőséget, a győri Waldorf iskola is bejelentkezett igényével Ákos iránt, de ő már elkötelezte magát.

Valami megtaláltatott Gödöllőn: a pedagógus jövő - itt még senki nem kapott kettést rajzból Ákostól. Az osztálytanító-ság mellett rajzot és festést kellett tanítania elsőtől nyolcadik osztályig, majd elsőtől tizenkettedikig. A Waldorf pedagógia által biztosított tanári szabadság valószínűleg a művész Kóhalmi Ákost is szárnyalni engedte.

Szép, új család - négy gyönyörű lány-, amit büszkén meg kell említeni, a nyugalom a gödöllői lét ajándéka. Szomszédok voltunk, lakása alatt volt egy pince, ha ablakából kiszűrődni láttam a fényt este vagy hajnalban, tudtam, valami születőben van. Egy-egy rajz, vagy csak egy jel, egy logó, vagy egy iskolai tanításhoz szükséges rajz, talán egy plakát, vagy egy könyv- illusztráció, esetleg egy kollázs, vagy csak egy karikatúra - kiváló humorral-, de lehet, hogy egy felirat, vagy egy meghívó, vagy egy magántermelő palackcímkéje, egy születésnap ajándék, karácsonyi képeslap, bizonyítványok.

Ákost idézem: „Van, aki a hegyen alkot, közel a Naphoz, én a pincében” – mondta akkoriban. „Lépj ki a pincéből a Napra!”, bízta egy Ákos által nagyra tartott művész, a Salgótarján közelében élő Földi Péter. Stílusát tekintve nem állította be őt semmilyen kategóriába, egyéni ceruzavezetését (a kollázsok esetében egyéni ollóvezetéséről is beszélhetnénk!) - tanácsolta neki, hogy bátran lépjen a

világ elé, küldje képeit biennáléokra. Elkövetkezett ennek az ideje is.

Szeretném megosztani Önökkel személyes élményeimet, benyomásaimat Ákosról. Arra lettem figyelmes, hogy Ákos körül mindig „rendeződik valami”. Ha konferencián jegyzetel, vagy ha csak egy térkép rajzol, (hogy odataláljunk valahova), az mindig közelebb áll a műalkotáshoz, mint a jegyzetekhez vagy a hideg realitáshoz. Sőt, megfigyeltem, hogy a tanárban az asztalán is rendszeresen kiállítás van. Ha egy füzetcsomót letesz, biztos, hogy a tetejére kerül egy kavics vagy egy szobor, de lehet, hogy csak egy fadarab, de nem véletlenszerűen, hanem egy rendező-alkotó elv szerint illesztve a környezetbe. Zenekazettáinak, CD-inek tokjait is maga illusztrálja, osztályában táblarajzai ugyancsak művészi gonddal készülnek. Egyszerű iskolai eseményeket hirdető plakátjai messziről árulkodnak egyéni alkotójukról. Ezt felismerve egyéb városi hivatalos- és magánszemélyek keresik fel megbízásaikkal. A ceruza mellett másik nagysága az olló és újság.

Megtudtam, a kép valahogy elindul, sosem tudja előre, mi lesz belőle, belső indítatások dolgoznak és végül megszületik egy kép, valami még meghatározza és címe is adódik. Megfejtésükhöz nem tudok tanácsot adni, hagyatkozzanak itt is befogadó, nyílt ösztöneikre.

Kiállítások egyéni és csoportos:

- 1992 „*Liebe & Haß*”
MultiKultiKneipaurant Witten-Annen (közös kiállítás
Michael Kieckebusch-sal)

- 1992 „*Ausstellung II.*”
Stadtparkasse, Witten
- 1993 „*Péntek 13*”
Hotel Klostrom, Győr
- 1994 „*Kirajzás*”
Petőfi Sándor
Művelődési Ház, Győr
- 1995 „*Kóhalmi Ákos Arielle Bidoul-nál*”
Belga szalon, Budapest
- 1996 „*Tisztelet Gödöllőnek*”
Gödöllő
- 1996 „*VIII. Országos Rajzbiennálé*”
Salgótarján
- 1998 „*Gödöllői Művészek I. tárlata*”
Gödöllő
- 1999 „*Színes-Rajz*”- országos minirajz kiállítás
Nádor Galéria, Budapest
- 2000 „*Barack Galéria*”
Szada
- 2000 „*Gödöllői Művészek III. tárlata*”
Gödöllő
- 2000 „*Tér-rajz*”
Nádor Galéria, Budapest
- 2014 Akka Emberson titkos rajzai
Garoda Klub, Gödöllő

A kiállítás-megnyitókön megszoktuk, hogy neves művészettörténészek szakértelemmel méltatják a művészt és alkotásait.

Most idéznék néhány tekintélyes szak-

embert, természetesen Ákos kiállításai kapcsán, a teljesség igénye nélkül.

„Minden képzőművészeti alkotás alapja a rajz. A festő, a szobrász is elkészíti műve vázlatát, mely éppen úgy hordozhat esztétikai értéket, mint a rajzművész ceruzával, tollal, szénrel, krétával alkotott autonóm műnek szánt munkája. Egyet azonban nem szabad elfelejtünk, hogy a rajzot is, mint bármely más technikát, csak a rá jellemző stílusa teszi karakteressé, csak az így készült munkák lehetnek kiemelkedő műalkotások.”
Salgótarjáni VIII. Országos Rajzbiennálé 1996. Lóska Lajos
(Kőhalmi Ákos „Afrika” című képével vett részt ezen a kiállításon.)

„Ismeri mindenki az iskolában önfeledten a padra rajzoló tanuló, vagy a szórakozottan telefonáló, vagy értekezleteken, tárgyaláson ülő emberek spontán rajzait. Azokban valóban a legbenső személyiség, a tradíció szerinti isteni Én nyilvánul meg.
„Pont, vonal, vesszőcske, itt nevet az emberke” – mondjuk, mikor a kisgyermeknek lerajzoljuk a világmindenséget, a Napot, az Istent, az Embert. A gyerekek számára nyilvánvaló a mágia, a teremtés mágiája.”
Szegő György építész, író
Budapest, Nádor Galéria 1999. Színes rajz kiállítás
(Kőhalmi Ákos: Varázsfuvola jelenet képével szerepelt.)

„A finom rajzok, akvarellek és kollázsok arról tanúskodnak, hogy Kőhalmi Ákos érzékeny alkat. Színes ceruzákkal szőtt álmai lírai alkotások. Birtokában van a szakma minden áldásának, az alkotás belülről kikívánkozó kényszerével próbál egyensúlyt

teremteni a világ szépségei és durvaságai között.”

Ézsiás István megnyitó szavai
(1994. „Kirajzás” Petőfi Sándor Művelődési Központ, Győr)

„Kőhalmi Ákos munkái nyughatatlan, de mégis meditatív ember benyomását keltik-idézük. Bizonytalan bizonyosságot kutató gondolatok feszülnek ki a síkba rajzain meghúzott vonalai nyomán. Valamiféle nevén nem nevezhető útkeresés, hol csapongó, hol ábrándozó hangulat vonul végig kiállított alkotásain. Alakzatai mintha a születés előtti állapotokat idéznék-modelleznék, mégis készülve a nagy átváltozásra, a testetlenségre, ahol az ész végességét a lélek halhatatlansága váltja fel. Ez az állapot mélységes mélyen ott lapul mindannyiunk tudatában, de ez az ismeret bátortalanságunk vagy félelmeink okán csak ritkán megidézhető.

Az érzelmek és az értelem kettőse támogatja egymást, vázolják az agy megmagyarázhatatlan moccanásait, a lélek rezdüléseit. Helyzetelemzései ugyanakkor furcsa finto-rok, melyek összekeveredve, egybegyűrve galaktikus álmokká szelídülnek, örökítve embert, családot, gyermeket. Ábrándok is talán, amit csak a ceruzát húzó kéz értelmezhet pontosan, és a látogató számára beazonosíthatóságához csak sajátos kódba írt időjelei adhatnak támpontokat.”

Keszei L. András kritikus, műelemző
(Győr, 1994. Kisalföld újság)

„A kínai zen mester utolsó műveként csodás hegyi tájat festett. Az égbenyúló sziklák leereszkedő ködbe vesztek. A fák csúcsait elmosta a pára. A hegy lábánál keskeny út

kanyargott a hegy mélye felé. A mester elvágta az utolsó ecsetvonást, letette rajzszerszámát, majd belépett festményébe, elindult az úton, melyet maga rajzolt.”

Sinkó István műv. történéssz gondolatai
(Kőhalmi Ákos: „Isten segítse össze”, Nádor Galéria, 2000. Országos minirajz kiállítás)

A jelenhez érve: Kecskés József felkérésére elvállalta, hogy az elmúlt évek munkáit, mintegy összegzőképpen, újra önálló kiállításon mutassa be. A képek egy része az elmúlt, közel két évtized termései, másik fele még soha be nem mutatott grafikai sorozatából és kollázsaiából való válogatás. Az új művek kivétel nélkül ceruzarajzok.

Sötét tónusú, éjszakai képek ezek, mindenféle megalkuvástól mentesek, sok közülük „hirtelen felindulásból” készült, mint egy titkos naplójegyzet. Aggodalom a világ, a gyerekeink sorsa miatt, a végtelen ostobaság és gőg miatt, mely korunkra jellemző.

A kiállítás a „Napéjgyenlőség” címet kapta. Hiszen a képek mindegyikén megjelenik a fény és a sötét kölcsönhatása és harca, olykor mintegy szimbolizálva a felsőbb hierarchiák küzdelmét a sötétség erőivel. A művek többsége egyéni szimbólumrendszerrel védett, a nézőt komolyabb, belső elmélyülésre készítetik.

Az alkotások címei sokszor az alkotás folyamata közben, vagy utána születtek, nem ritkán irodalmi, ill. zenei művek által ihletettek, gyakran szabad asszociációk.

Hogy mégis közelebb kerüljünk Akka

Embersonhoz, elárulom “szellem-társait”:

„Ha költő, akkor Weöres Sándor; ha író, akkor Malamud; ha képzőművészet, akkor Klee; ha zene, akkor Zappa vagy Glass; ha színház, akkor Pintér Béla; ha film, akkor Lars von Trier; ha filozófia, akkor Steiner vagy Hamvas; ha politika, akkor Gandhi...”- ezekre a képekre talán ők voltak a legnagyobb hatással.

Befejezésül: Kőhalmi Ákos személyes és intim jelenség. Kérem Önöket, erre az érzékenységre hangolódjanak rá, tekintsek meg a kiállítást, melyet ezennel megnyitok.

Vizy Miklós

Kézimunka óra, 6. osztály

ISKOLAI ÉLET

FARSANGI MULATSÁG

Beszélgetés a szervező hatodikosokkal

Immáron hagyomány iskolánkban, hogy a farsangot a mindenkor hatodikos diákok szervezik. Nem kis kihívás ez számukra, hiszen a programok kitalálásától, berendezésétől kezdve, a játékok sikeres levezetésén át egészen az összekapcsolásig mindennek nekik kell ügyelniük. Istoc Sári, Kecskés Maja, Kiss Nóri, Kerék Rebeka, Rábel Luca, Szőke Boró és Oláh Nonka meséltek arról, hogy milyen tapasztalatokat is szereztek.

Hogyan fogtatok hozzá a szervezéshez?

Egy hét, de valójában sokkal több idő kellett volna!

Úgy, hogy Lehel bácsit sokat nyúztuk, hogy kezdjük el...; azt gondolta, hogy nem kell sok idő a szervezéshez.

Mi mindenre kellett figyelnetek?

Ki kellett találnunk, hogy milyen játékok legyenek, megszervezni azt, hogy ki melyik osztályt fogja kísérni, összeállítani a

Óvodai életképek

programok rendjét, az időrendi sorrendet és hogy minden osztálynak megfelelő legyen az, amit csinál.

Milyen programok voltak?

Akadálypálya, ügyességi játékok, kvíz, néptánc, twister (társasjátékok), tombola.

Melyik volt ezek közül a legnagyobb kihívás számotokra?

Az ügyességihez kellett a legtöbb kellék, de az akadálypálya felépítése sem volt könnyű... Végül fantasztikusan sikerült, főleg a fiúk csinálták!

Mindenki kivette a feladatokból a részét?

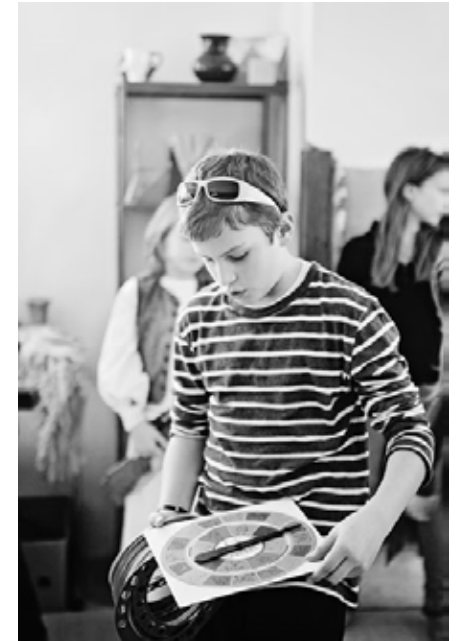
Összességében szinte mindenki. Voltak, akik korábban nem voltak olyan aktívak, de most nagyon sokat tettek. Voltak, akik nagyon önállóan akartak most is mindent csinálni. Sokat voltunk párokban, ami sokszor nem volt könnyű, előfordult, hogy sokat vitatkoztunk. Nehezen egyeztünk meg abban, hogy ki melyik osztályt kísérje.

Mi az, ami más volt, mint az elmúlt években?

Azt mondták, hogy az akadálypálya idén volt a legjobb. És a twisterezést is mi találtuk ki, amelyet alapján véve mindenki nagyon szeretett.

...És most a tortát is Ti sütöttétek a tombolához, nem a szülők!

Igen, ráadásul többet is, mint amire

szükség volt, így mi is tudunk enni belőle. **Milyen tapasztalatotok volt a különböző osztályokkal?**

A legrendesebbek mindenhol az elsősök voltak (de ugyanakkor a legfárasztóbbak is), viszont az 5.-eseknél volt, hogy negyed óra is kellett, hogy kettes sorba be tudjanak állni. Talán nekik ment a legkevésbé, hogy a náluk alig idősebbeknek "szót fogadjanak".

A végére sokan már nagyon elfáradtak.

Mi okozta a legnagyobb nehézséget?

Például az, hogy a tanárok a gyerekek előtt mondták el a véleményüket, kritizáltak bennünket. És a végén, amikor már nagyon elfáradtunk, meg kellett még szervezni a takarítást, de ez szerencsére nagyon jól ment, mindenki összefogott, a

szülők is nagyon segítettek! Ajánlott nem a kézimunkateremben tartani az ügyességi játékokat, mert Katrin néni szótárain még mindig vastagon áll a liszt.

Mi az, amit üzennétek a jövő évi 6. osztálynak, mire figyeljenek majd jobban oda?

Találjanak ki bátran új dolgokat! A kvízről megoszlanak a vélemények (van, aki azt mondta, hogy ne legyen, van, aki jónak találta). A kérdések összeállításához megkérdeztük a tanítókat, hogy miről tanultak az osztályok, de nem tudtunk meg mindent pontosan. Így volt, hogy olyat is kérdeztünk, amit még nem tanultak. Kettőn vezették a játékot az osztályok kísérőivel együtt, de kicsit az egész össze-vissza volt, jobban meg kellett volna szervezni. A gyerekek hangosak voltak, sokszor bekiabáltak a vála-

szakat, anélkül, hogy betartották volna a szabályokat.

De talán nem is szereti senki. Helyette lehetne valami más, vagy még egy akadálypálya.

A néptáncsal is ki kéne valamit találni, mert az elsők még nagyon élvezték, a többiek inkább a székfoglalás játékban vettek részt.

Jó lenne, ha jövőre érdekesebb játékokat hoznának be a tombolára, Ildikó néninek pl. plüssállat jutott, vagy nagyobb gyerekek mondókás könyv...

Milyen érzés volt végigcsinálni mindezt?

Szokatlan és fárasztó, de nagyon jó érzés volt, hogy nem nézők voltunk, hanem most mi rendeztük az egészet!

Az összeállítást Kecskés Judit készítette

CSENDÜLJ, PENDÜLJ, GINGALLÓ! - Zywieci emlékek

Tanárszemmel

Tavaly decemberben immáron második alkalommal kapott felkérést iskolánk Gingalló énekegyüttese, hogy képviselje Gödöllőt, lengyelországi testvérvárosában az Adventi Énekek Fesztiválján. Ez Zywiec városának egyik kiemelt kulturális eseménye, ahová a környékbeli településekről és a testvérvárosokból érkeznek csoportok. Idén, 2015 januárjában nyolcvanöt induló produkció volt, 6 kategóriában. A kategóriák legjobb fellépője kapja a Fesztivál Nagydíját. Négy nyelven szólt az ének két napon keresztül és idén a Gingallót találta a legjobbnak a nemzetközi zsűri, amely lengyel, szlovák és cseh népzeneészekből és zenetudósokból állt. A Nagydíj elnyerése mindannyiunknak, énekeseknek és felkészítő tanároknak egy álom beteljesülése volt. Jómagam nem is hittem a fülemnek, a gyerekek sikoltoztak, meg sírtunk, közösen. Fantasztikus érzés volt, és hihetetlen siker, hogy két hét alatt, nem kevés munkával és fegyelemmel sikerült így összerendezni a mi kis produkciónkat, amely egy tradicionális népzenei anyag volt, hitelesen előadva. A vasárnapi programban a fellépő együtteseknek szervezett népzenei és folklór bemutató végén az előadó – aki nem kisebb személyiség volt, mint a lengyel Állami Díjjal kitüntetett népzeneakadémia tanár – odajött hozzám és külön gratulált az előző esti előadás-hoz ezekkel a szavakkal: „A könnyem

kiszaladt a szememből, amikor ezek a gyerekek elkezdtek énekelni, már régen hallottam ilyen ihletett előadást!”

Bizony mondom, nemcsak az ő könnye csordult ki aznap este a Gingallósok énekére, mert szívüket-lelküket énekeltek ki aznap! Büszkeség volt akkor magyarnak, waldorfosnak lenni Zywiecben!

Örömmel emlékezve jegyezte: Dóra néni

Diákszemmel

Korán indultunk, kicsi késéssel az eredeti tervhez képest, ugyanis még várnunk kellett a bőgősre, aki előző nap vette meg a hangszerét. Aztán jött a bepakolás és búcsúzkodás, és máris az autópályán robtogtunk. Kellemesen telt az út, ki zenét hallgatott, ki olvasott, ki beszélgetett.

A Tátra szerpentinjein aztán már elkezdtünk énekelni, előkerültek a hangszerek is. A hegy, a hó, a sziklák és fák között próbáltuk el az előadásra szánt énekeket, aztán énekelünk még más népdalokat is. Sokan fotóztak, kameráztak.

Amikor Zywiec közelébe értünk, nagyobb lett az élénkség a buszon. Mikor megérkeztünk, Dóra néni előrement megérdeklődni a szobák számát.

És ekkor felgyorsultak az események: színpadi próba, időtöltés a Főtéren és környékén (aminek a közepe egy este rózsaszínen világított), pénzváltás (erre

kismillió lehetőség nyílt, ugyanis rengeteg “kantort” (azaz pénzváltót mindenütt), a város megnézése, szuvenir vásárlása stb.

Majd eljött a nagy nap: a szálloda zengett a rohangálástól, kiabálástól, mindenki hajat font, vasalt, szalagot osztogatott és öltözködött. Aztán beszálltunk a buszba. Nagyon izgultunk, hogy – mint egyetlen magyar csapat – milyen helyezést fogunk elérni. A buszból kiszállva azonnal a ruhahatár felé indultunk, majd az előadóteremben elfoglaltuk a helyünket és vártunk.

Az előadás nagyon érdekes volt, három nyelven szólt az ének. Aztán mi kerülünk sorra és megszólalt a negyedik nyelv. Szerintem, amiben különbözött a mi előadásmódunk a többiekétől, az a

térforma volt. A többiek nem nagyon mozogtak a színpadon. Óriási tapsot kaptunk, többször is visszamentünk meghajolni.

Az eredményhirdetés előtt Lengyelország leghíresebb néprajzkutatója tartott nekünk előadást a hangszerekről, és Szabó Laci bácsi (Lengyel Kisebbségi Önkormányzat elnöke) fordított nekünk. Volt ott kéthüvelykes és háromméteres hangszer is, fa, agyag, kerámia, egy darab gyökér és roppant nehezen kidolgozott körtemuzsika; a végén ki is próbálhattuk ezeket.

Az eredményhirdetésen óriási volt az izgalom. Szorongtunk egymás mellett a tömegben, kiabáltunk, hogy “László bácsi, mit mondanak?” Aztán László bácsi

válaszolt: “ELSŐK LETTÜNK!” A földj kézről kézre járt, kimondhatatlanul boldogok voltunk!

A gála után összepakoltunk, buszra szálltunk, megnéztük, hogy Krakkó a helyén van-e. Ott volt és gyönyörű volt! A folyón hattyúk úszkáltak, a krakkói vár aranyozott kupolái és vörös téglái egybeolvadtak a székesegyház gyönyörűségével.

Hazafelé újra megnéztük a havas hegyeket, de már vártuk, hogy megérkezzünk Gödöllő megszokott otthoni légkörébe.

Bekő Anna, 7. osztály

Már önmagában az út is nagyon jó volt. Sokat énekelünk és megismerkedtünk a zenekarral. Aztán szerencsésen megértük Zywiecbe.

Miután berendezkedtünk a szobákban, elmentünk a főpróbára a Művelődési Háza. Nem sikerült jól a próba, viszont másnap a fellépésünk annál jobban! Éreztük, hogy nyerni fogunk valamilyen díjat.

Este elmentünk egy közös vacsorára a szlovákokkal és a csehekkel. A csehek énekeltek egy dalt, majd mi következünk. Eszter néni elkezdte a táncját, akkora buli lett, hogy a végén mindenki ropt a táncot. Szuper este volt!

Találkoztunk a tavalyelőtt megismert cseh barátainkkal is, jó volt őket viszontlátni és beszélgetni velük.

Hazafelé menet kitaláltunk egy dalt a Gingallóról és a zenekarról, mely így hangzott:

*“Máté volt a szekundás
Galina a primás
Tejfel Józsi a bőgős
Nincs velünk ma flótás.
A Gingalló énekel
Szépen zeng e nótá
Itt vagyunk mi Zywiecben
Eszter és a Dóra.”*

Másnap a gálán kiosztották a díjakat a korcsoportunkban. Nagyon megijedtünk és izgultunk, hogy akkor vajon mi lesz velünk, hiszen jók voltunk! Egyórás eredményhirdetés után az izgalom a tetőfokára hágott. Majd elhangzott a Gingalló név. Először nem értettük, hogy mit mondanak, de Laci bácsi, a gödöllői Lengyel Önkormányzattól lefordította, hogy megnyertük a verseny nagydíját!

Nagy volt az öröm és a boldogság. Jó volt látni, hogy Dóra néni és Eszter néni sírtak örömeikben... Újra felléptünk és kiereztettük a hangunkat, amennyire csak bírtuk. Vastappsal távoztunk a színpadról. Aznap este tartottuk a legjobb és legnagyobb táncházunkat, a zenekar hősiesen húzta a talpalávalót.

Másnap elutaztunk Krakkóba, ami nagyon tetszett nekünk, gyönyörű város. Még a krakkói WC-s néni is tudta, hogy mi nyertük a fődíjat, fünek-fának elmondtuk a nagy hírt.

Tele élményekkel és büszkeséggel értünk haza.

Köszönjük Dóra néninek, Eszter néninek és a zenekarnak!

Laurán Anna, 8. osztály

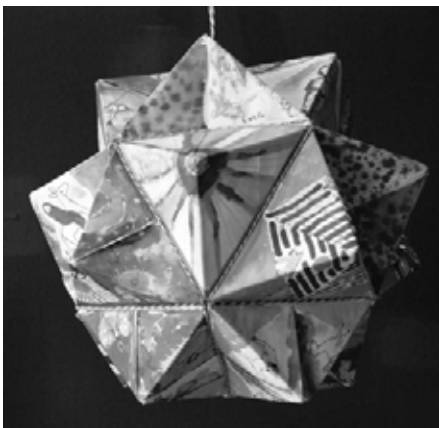

A Monofaktúra Műhely az idei tanévben lehetőséget kapott arra, hogy a délutáni foglalkozások keretén belül, heti rendszerességgel okíthassa a fürge ujjú jelentkezőket.

Az elmúlt években sokat fontunk és szőttünk, a textilé volt a főszerep. A tavalyi év végig a nemezelésről szólt. A cipelő cicáktól kezdve a mangalicákon át egészen a kistáskáig, nemezmamuszig vezetett utunk, és a gyerekek lankadatlanul csak gyúrták, csak gyúrták a gyapjút és mindig újabb és újabb ötlettel álltak elő. Ezek után én a fejembe vettem, hogy idén kedvenc technikámat, az origamit is megszerettetem lelkes tanítványaimmal. Merőben más minőség, mint a nemezelés. Ez a technika nagy önfegyelemre, pontosságra, türelemre tanít. Már csak azért is, mert sokszor olyan meghajtogatnivalóval állítok be, amikor ugyanazt az elemet számtalanszor ismét meg kell hajtogatni és ezután áll össze egy egészé.

Még úton vagyok a megszerettetés felé, remélem, sikerrel járok.

Közös origamizásunk a 2014. évi Múzeumok éjszakájára nyúlik vissza, mikor kísérletet tettünk az ezer daru meghajtogatására, a béke jegyében. Ezen alkalommal számos waldorfos diák és szülő kapcsolódott be, 920 daru készült el. Az utolsó 80 darab már ki-ki otthonában.

Lassacskán el is készült belőle egy gyönyörű füzér, mely egy madárróptényi ideig helyet kapott a Gödöllői Városi Múzeum boltíve alatt, s most itthon pihen, várva újbóli röptét (lásd képek).

Az évet varázskönyvek hajtogatásával kezdtük (flexagon). Ez egy különleges csiki-csuki könyv, mely belülről kifele nyílik és a következő lapozáshoz el kell forgatni! Rendkívüli sikert aratott a gyerekek körében, ki is tört a flexagon láb.

A foglalkozásokra igyekszem akciós origamit kitalálni, amivel lehet játszani. Így készültek pörgettyűk, origami memóriajátékok és varázsgömbök. Időnként előkerült az origamis dobozom, melyben a féltve őrzött modelljeimet tartogatom.

A gyerekek gyakran kapnak olyan feladatot, hogy a meghajtott modellt szét kell bontani és a hajtás élek (diagram) alapján meg kell fejteni annak algoritmusát. Több-kevesebb segítséggel, ügyesen vesszik az akadályokat.

Idén is készültünk (immár 5. alkalommal) a Betlehemi Jászol pályázatra munkánkkal, melyet a Magyar Kézművészé- gért Alapítvány ír ki évről-évre. Egy 20

ágú, hatalmas origami csillagot hajtogatunk meg, melyet szétszedés után csúcsokra osztva megfestettünk, ki-ki a maga hármasságát, majd ismét össze- raktuk. A csillag a „Szent Háromság” címet kapta. Helyet kaptak rajta a betlehemi jelenet hármasság szereplői. Az év utolsó évszakünnepé után egy maréknyi csapattal felkerekedtünk, hogy megkeressük a Betlehemi csillagot. Meg is találtuk a Néprijzi Múzeumban!

Vannak állandó alkotók és vannak látogatók, akiket mindig szívesen látunk.

Hamarosan guzsalyassá változik a műhely. Tervezek még fonaljátékot. Kipróbálunk mindenféle fonási technikát, sokféle anyagból. Tudtátok-e, hogy a körmönfonásnak avagy nevezhetném pillangózásnak is, melyet az óvodában tanulnak a gyerekek, még számtalan variációja van? Attól függően, hogy hány fonallal dolgozunk, és hogy tesszük-vesszük az ujjainkon.

Egy szó, mint száz, izgalmasan telnek a foglalkozások Ákos bácsi rajztermében.

HELYZETKÉP A GÖLLNER MÁRIA REGIONÁLIS

WALDORF GIMNÁZIUMBÓL

Honnan indultunk, hol tartunk most és hogyan tovább ?

2013 szeptemberében indult iskolánk. Az azt megelőző két évben együtt dolgozó gyakorló szülőkből és pedagógusokból álló kör álmai valósultak meg azzal, hogy bizalmat kaptunk a családoktól, szülőktől és diákoktól. Diáklétszámunk folyamatosan növekszik, jelenleg nem tudunk osztályainkba új diákokat felvenni. A 10. és a 11. osztályokban elértük a tanári kar által meghatározott maximális 30 főt, a 12. osztály jelenleg 39 fővel működik. Idén két párhuzamos 9. osztály indult, a diákok nagy része az anyaiskolából jött. Jövőre 3 párhuzamos 9. osztályt fogunk indítani; az eredeti terveinkben is ez szerepelt.

Az anyaiskolákkal való megállapodás szerint először az ő diákjaikat néztük meg és hoztunk döntést. Így helyhiány miatt anyaiskolás a jelenlegi rendszerben nem maradhat ki, azonban fenntartjuk azt a jogot, hogyha pedagógiailag úgy látjuk, hogy egy diáknak nem itt van a helye, akkor nem nyer felvételt iskolánkba. A felvételi beszélgetésekkel egy időben próbáltunk előre egyeztetni a 8.-os osztálytanítókkal, hogy akiknek szerintük máshol jobb lenne, azokat eleve segítsék

más iskolák felé. Összességében az anyaiskolákból 72 diák jelentkezett, akik többnyire az első helyen jelölték meg iskolánkat és mindannyian felvételt is nyertek idén (bár néhány diáknál féléves próbaidőre van szükség, hogy kiderüljön, tényleg megkap-e nálunk mindent, amire szüksége van). Nem anyaiskolai diákok 75-en jelentkeztek, közülük 25-en másik Waldorf-iskolából. Jelenleg úgy tűnik, hogy 80 diákot tudunk felvenni, de a felvettek végső névsora csak az állami besorolás után derül ki (számunkra is).

Az anyaiskolákkal többféleképpen tartjuk a kapcsolatot. Tanári együttműködés eredményeképpen dolgozunk azon, hogy kialakulhassanak – mindenki számára kedvezően – a közös ünnepeink, műhelymunkáink, legyen párbeszéd az iskolák között.

Diákjaink egy része idén is visszalátogatott az anyaiskolák Márton-ünnepére, melynek kereteit ugyan igyekeztünk együtt kitalálni, de kell még egy-két év, hogy minden iskola szempontjai megfelelően érvényesülhessenek. Hozzánk is ellátogatnak a fiatalabb diákok. Öröm-

mel láttuk őket a Göllner-napon és a Szőlóesten. Május 8-án pedig várjuk a 7-8. osztályos diákokat a már hagyományosan megrendezendő közös sportnapon, aztán pedig néhány héten belül jöhetnek újra a nyolcadikosok, hiszen egy ismerkedő napon találkoznak majd először a leendő osztálytársaikkal. A nyár során pedig az új osztálytermek kialakításánál, takarításánál várjuk őket. Ám valószínűleg a legizgalmasabb esemény az ő életükben is a szeptemberi gólyatábor lesz, amelyet a jelenlegi 9. osztályosaink honosítottak meg az idei tanévben. A tapasztalataink nagyon jók voltak erről az egy hétről. 48 diák indult útnak az ismeretlenbe, pár nap alatt egy csapatá váltak és bár izgatottan várták a két osztály kialakítását, azóta is sülve-főve együtt vannak. Vannak közös óráik, pl. hétfőnként testnevelésen együtt van mindkét osztály, a nyelvórai, művészeti és természettudományos órákon különböző csoportbontásokban tanulhatnak együtt. Volt már

közös előadásuk is a szalagavatón, közös kirándulások és az év végén együtt mennek a mezőgazdasági munkára is. A Gödölye Szociális Szövetkezet vezetőjével, Nagy Gáborral együttműködve el tudjuk indítani idén a 9. évfolyamon a háztartási epochát, melyben diákjaink ismerkedhetnek szintén az eredeti koncepcióban megálmodott háztartási ismeretekkel is, melyben lesznek konyhai ismeretek, főzés, tudatos vásárlás, kertművelés. Remélhetőleg egy hosszabb távú együttműködés csírái bontakoznak ki május végén, melynek eredménye talán a munka világához is közelebb hozza majd a diákokat.

A 12. osztályosok most készülnek az éves munkákra. Az előadások április 14-23. között lesznek az iskolában. E munkák egyike eredményeképpen megjelent az első iskolaújság Kovács Flóra, 12.-es diák kezdeményezéséeként, aki éves munkáját ennek a projektnek szánta. Az éves munkák után pedig kezdődnek a színdarab

próbai és május végén lesz az osztályszíndarab.

Az idei 13. osztály volt az első, akik megteremtették a szalagavató hagyományát az iskolában. Sokan közülük Gödöllőről jöttek át hozzánk. Lelkes szülei, csatlakozva a kékvölgyes diákok szüleihez a 12. osztályosok segítségével szép, maradandó élményekben gazdag ünnepet varázsoltak számukra. Náluk ebben az évben a hét 4 napján tömbösítve folynak az érettségire készítő órák. A diákok most vannak túl a második kis érettségin. Hozzájuk csatlakozott még a próbaérettségire jó néhány diák a 11. és 12. osztályból, akik előrehozott angol, német és informatika vizsgára készülnek. Sok érdekes tevékenység részesei lehetnek még a mindennapi tanuláson kívül a Göllneresek. Elindult a RegTudVet, az iskolai tudományos csapatverseny, labor-munkákban van részük, színházi interaktív programokon vesznek részt. Jelenleg a projekthétre készülünk, amely gödöllői

hagyományként él tovább iskolánkban. A projekthét március 23. és április 2. között lesz. 12 fő témát kínálunk a diákoknak, és reméljük, hogy a délutáni programok között is lesz számos meglepetés.

A pedagógusaink képzését, pontosabban továbbképzését 2012 nyaratól kezdve több, a Waldorf-pedagógiában jártas tanár, előadó segítségével műhelymunkák keretében szervezzük. Legutóbb, februárban Dr. Mesterházi Zsuzsa, Karkus Ottó és Vekerdy Tamás tartott egy alapozó műhelymunkát Waldorf középiskolai tanárok számára, melyen saját tanárainkon kívül több mint 80 aktív Waldorf-tanár vett részt.

A következő műhelymunkánk áprilisban lesz, melyre most is szeretettel várjuk a tanárokat április 10-11-én. Címe: *Mindennapi praktikák az osztályteremben*. Vendégünk Rolf Rosbigalle lesz, a lübecki és a kasseli Waldorf-tanárképzés tanára. Többek között olyan témákat érin-

tünk, mint, hogy hogyan tudjuk ma motiválni a diákokat. Hogyan lehet a figyelmüket hosszabb távon megtartani? Milyen eszközeink lehetnek a fegyelmezésre?

Mára már kicsit távolinak tűnik, bár nem is olyan régen volt az, amikor sok-sok előkészítő szellemi, koncepcionális és az ott, akkor éppen aktuális operatív munka után az első igazi nagy lépés az épület megtalálásával történt. Azóta folyamatosan történnek változások ebben a térben is. Az indulás előtti nyáron a legfontosabb felújítási munkákat tudtuk elvégezni, tavaly nyáron a világítás újult meg és az épületben lévő konyha. Az első projekt epocha óta, amikor is a diákok egy-egy sarkot, falrészét festettek meg, kezdnek formálódni a folyosók, osztálytermek, közös helységek a diákok saját alkotásaival. Sok munka vár még ránk, hogy egyre otthonosabb legyen a Göllner Mária Regionális Waldorf Gimnázium! Ehhez alakult egy épületcsoportunk, akik azon dolgoznak, hogy az elkövetkező években olyan sajátos arculatot hordozhasson ez az iskola, amely kifejezi azt a pedagógiai munkát és tartalmat, amit az épületben tanuló diákok és őket tanító tanáraik együtt hordoznak. Továbbra is fontosnak tartjuk, hogy az alapítást megelőző koncepció, asszociációs együttműködés lépései is szépen, sorban megvalósulhassanak. Mottónk: „Jelenlétben jövőkép.” Igyekszünk ehhez tartani magunkat. Látjuk, érezzük és valljuk, hogy egyfajta szerves fejlődés részesei vagyunk. Olyan alapértékeket szeretnénk lerakni, kiépíteni melyekért egyszerűen érdemes együtt dolgozni, amiben diákok, szülők és tanárok, alkalmazottak jól érzik magukat, ahová szíve-

sen jönnek mások is, előadni, színdarabokat, lemezbemutatókat és egyéb, a jövő felé mutató programokat tartani.

Az alapkoncepció fontos része volt, hogy egy iskolánál többet szeretnénk létrehozni, fontosnak éreztük, hogy minél hamarabb megjelenjen egy felső (szellemi) és egy alsó (gazdasági) rész az iskola körül. A gazdasági részből már a második évre megvalósult egy működő konyha (a Gödöllye Szociális Szövetkezet működtetésében), amelyik nem csak a mi iskolánkat látja el minőségi ebéddel. Folyamatban van egy tanítási és termelési célokra alkalmas kert kiépítése is.

A szellemi részen az általunk szervezett műhelymunkák mellett helyt adunk több, az iskola szellemiségéhez közel álló programsorozatnak is: Táplálkozásművelési műhely, Vezetői Kerekasztal, Bothmer-képzés, más Waldorf iskolák 12-es színdarabjai. Mayer Márton (volt gödöllői diák) izgalmas Oroszországi beszámolójával elindult a Göllner Útibeszámoló, melynek keretében reméljük, további érdekes előadásokat hallhatunk.

Részt veszünk és kezdeményezői vagyunk a regionális középiskola és az anyaiskolák közötti tanári műhelyek illetve a 12-13. osztály pedagógiai megújításának találkozóiban (eddig két alkalommal találkoztunk az ország sok Waldorf-iskolájából). Idén már volt egy találkozó az anyaiskolai és a regis tanárok között, ahol elkezdtünk egy pedagógiai folyamatot arról, hogy mi az, ami nagyon fontos lenne, hogy 9. osztályra kialakuljon a diákokban. Másrésről mi az, ami kimaradhat az általános iskolai tanítástól, mert a középiskolában lenne inkább a helye. Ezt a munkát mindenképp foly-

atni szeretnénk a jövőben is. Megkerestük és megtaláltuk azokat a tanárokat, akik a jelenlegi iskolát hordozzák, folyamatosan szervezzük az iskola munkáját, működését. Az igényekhez és a szükségletekhez megfelelően próbáljuk kialakítani a tantestület létszámát, a diákok létszámát.

És hogy mi vár még ránk?

Jövőre új tanárokat keresünk (matematika, kémia, fizika, spanyol tárgyból) és tervezzük, hogy fejlesztő pedagógus segítségét is igénybe vesszük. Szeretnénk megtalálni az iskolabusz kialakításának lehetőségét, mert a diákok nagyon sokat utaznak naponta. Szeretnénk minél jobban bevonni a szülőket (az eredeti koncepció szerint), úgy hogy saját tudásukkal, érdeklődésükkel hozzák be az életet az iskolába (idén is lesz szülő által tartott téma a projekthé-

ten). Szeretnénk bevonni a szülőket és diákokat (a DÖK-ön keresztül) az iskola szebbé és otthonosabbá tételébe. Terveink között szerepel előadások és beszélgetések indítása a szülőknek és a szülőkkel. Hihetetlen sok minden történt az elmúlt másfél év alatt és reméljük, bírjuk tartani az ütemet és megfelelni a diákok, szülők és a saját elvárásainknak!

Demkó Marianna és Vekerdy Dániel

Következő programjaink:

Március 25. 18.00 - Táplálkozásművészeti műhely 3.
Március 27. 13.00 - Merlintől fogva (a háromi Waldorf-iskola 12-es előadása)
Április 10-11 - Műhelymunka Rolf Rosbigalle-val
Április 14-23 - 12-es évesmunkák
Április 18. - Újhold fesztivál
Április 30. - Ballagás

ELSŐ TAPASZTALATOK—ÁTMENET

Anyaiskolaként iskolánk szerves folytatásának tekintjük a Göllner Mária Regionális Gimnáziumot, ami kétirányú kapcsolatot jelent: diákjaink a Waldorf-pedagógia szellemiségében és módszereivel folytathatják tanulmányaikat, ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy ehhez az anyaiskola kellő alapot nyújtson.

Hogyan is él meg egykori diákjaink az átmenetet, milyen tapasztalatokat szereztek az első évben? Erről kérdeztük meg Fazekas Mátét, iskolánk egykori diákját, aki jelenleg a Regionális Gimnázium 9. osztályos tanulója.

Hogy érzed magad a Regiben? Mi az, ami örömet szerez, mi az, ami nehézséget okoz?

Alapvetően élvezem azt, hogy nagyobb a szabadságom, önállóbb lehetek, mint Gödöllőn. Jobban tudok magamra figyelni, arra, hogy mit csinálok, hogyan és miért. Mintha kinyílt volna egy doboz, amelyből így kimászhattam egy következő, nagyobb dobozba, nagyobb mozgástérrel. Egyre többször kell önálló döntéseket hoznom, így sokszor olyanná tudom alakítani a körülményeket, ami nekem a legjobban megfelel. Eddig, akire legjobban számíthattam, az osztálytanítóm volt, Imre bácsi (akinek nagyon-

nagyon köszönöm, hogy annyi éven át mindig ott volt, és mindig segített mindenben – gyönyörű emlékekkel gondolok vissza rá és a Gödöllőn eltöltött időmre!), most pedig akire legjobban számíthatok, az én magam vagyok. Ezt érzem a legnagyobb pozitív változásnak, amely ért az iskolaváltás során. Ezen kívül megismerkedhettem sok új baráttal, akikkel máris sok élményben volt részem, és remélem, ennél csak többen lesz!

Viszont a több mint 50 fős évfolyam nekem már sok; mikor összegyűlünk egész évfolyamra kiterjedő eseményekre, nagyon könnyen alakul ki káosz. Jobban

örülnék, ha konkrétan elkülönülne a két osztály egymástól.

Tömören: nagyon jól érzem magam, nagyjából az valósul meg, amire számítottam.

Azt nagyon sajnálom, hogy a tesi órákon szinte sosem tudom kimozogni magam. Nagyon klassz óráink voltak Gödöllőn Barbi néniel, mindig vártam őket. Ez sajnos gyökeresen megváltozott, nagyot csalódtam a testnevelésben, annak ellenére, hogy nagyon szeretek sportolni: a Reggimiben minden óráról egy belső sóhajjal sétálok ki (sajnos ezzel az osztály nagy része is így van), hogy most sem sikerült jól a tesi óra. András csak fölmérgelte magát (holott eddig ettől még nem lett jobb semmi), és különböző formációkba időre való beállással telt el az óra, ahelyett, hogy jól kifárasztottuk volna magunkat.

Mennyire van különbség vagy hasonlóság a Reggimi és iskolánk követelményeiben?

Ahogy ezen a kérdésen elgondolkoztam, az jutott eszembe, hogy itt átlagosan nagyobb hangsúlyt helyeznek a tudásra, mint Gödöllőn. De ez várható volt, és jól is érzem magam vele.

Mennyire tudsz építeni a korábban tanultakra?

Ebben az évben sok tantárgyból nagyon hasonló dolgokkal foglalkoztunk, mint az előző években, csak egy kicsit jobban belemélyedtünk a részletekbe. Összességében abszolút a Gödöllőn tanultakra építetek.

Mit érzel előnynek, mit nehézségnek az állami iskolából érkezőkkel szemben?

Igazából, ha nem tudnám, ki honnan jött, nem tudnám kitalálni, ki járt eddig államiba. Akik nem Waldorfból jöttek, meg kell tanulniuk egypár, nekik szokatlan waldorfos dolgot, de ezekkel hamar megbirkóznak. Hamar megszokták a Waldorf-ritmust, és jól érzik magukat.

Sikerült már Gödöllőn megtanulnod tanulni, vagy csak most, a Reggimiben?

Nem hinném, hogy bármelyik helyen is megtanultam volna tanulni. Folyamatosan javítgatom a tanulási szokásaimat, amelyeket a végtelenségig lehetne javítani anélkül, hogy bármikor is azt mondhatnám, tudok tanulni. Ellenben a kérdés alapján úgy is tekinthetünk a helyzetre, hogy amióta vagyok, tudok tanulni és csak tökéletesítem a módszereimet.

De ezt teljesen iskolafüggetlennek érzem. Habár a Reggimiben vannak tanulásmódszertan-óráink, ahol elviekben tanulni tanulunk, eddig nem vettem észre, hogy ettől könnyebben vagy gyorsabban tanulnék.

A Reggimi egy nagyon jó iskola, amely csak egyre jobb lesz az idő előrehaladtával. Szűk két tanéve nyitotta meg kapuit, még akadnak dolgok, amelyek törődést igényelnek, de hiszek abban, hogy egy egyedülálló, irigylésre méltó Waldorf gimnázium fog kifejlődni belőle pár éven belül.

Nagyon örülök, hogy az elsők között lehetek, akik ebbe a suliba járhatnak, és remélem, hogy nagy jövő áll előtte!

Kecskés Judit

KÖZÖSSÉGI ÉLET

NYÁRI TÁBOROK

Sanyi manók képző-, iparművészeti és barkácsoló táborai

Ezermester művésztanárok vezetésével 6-13 éveseknek

- I. turnus: 2015. június

29-től július 3-ig

- II. turnus: 2015. július

6-10-ig

- III. turnus: 2015.

július 13-17-ig (elegendő számú

jelentkező esetén)

Az idei évben a vikingekhez hajózunk, csodálatos mesék és történetek köré szerveződnek a tevékenységek. A Szigetkék alkotóműhely műtermében és nagy, vadregényes kertjében minőségi anyagokkal dolgozunk. Sokat játszunk, hallgatjuk a meséket, közben jár az eszünk, kezünk, készíttetünk csuda dolgokat. Naponta háromszor házi kosztot kapunk.

Festünk, rajzolunk, agyagozunk, gyöngyöznünk, a viseletből kiválasztunk érdekes darabokat és különböző textiles, bőrszövetes stb. technikákkal elkészítjük azokat. Feltérképezzük az északi mitológia fegyvereit, különös tárgyait, fúrunk, fara-

gunk, barkácsolunk belőle ezt-azt... Táncolunk, énekelünk, vikingekké válunk.

A tábor végén megmutatjuk, kiállítjuk és hazavisszük, amin egész héten munkálkodtunk.

Helyszín: Gödöllő, Présház u. 13.

A tábor díja 23.000 Ft

Jelentkezés 10.000 Ft előleg befizetésével

Balla Veránál (Tel.: +36 70 275 6641)

Nagycsaládoknak, testvéreknek kedvezményt biztosítunk!

Szeretettel várunk minden lelkes jelentkezőt!

Balla Vera, Dvorszky Anikó,

Jelinek Eszter, Kovács Noémi,

Monostori Judit és Imre József

Ha nyár, akkor CIRKUSZTÁBOR!!!

Kisütött a nap, kezd virágillattal megtelni a levegő, az erdő hangos a madarak csivitelésétől, éneklésétől.

Mi mást énekelnének, mint azt, hogy: Figyelem! Figyelem! Közeleg a nyár,

kezdjétek el készülni a Cirkusztáborra. Töröljétek le a port a zsonglőrlabdákról, buzogányokról, a virágbotokról, olajozzátok be az egykerekes lánccát, mossátok ki a gyakorlóruháitokat és a csikos pólót,

hangoljátok be a hangszereiteket, mert már nincs messze július 6-a, a hétfők hétfője, amikor újra megteelik a Gödöllői Waldorf iskola épülete és tornasátra zsi-bongó, tette kész gyermekhaddal. Már a szakácsok is lázasan gyűjtik, válogatják a jobbnál jobb recepteket, írják össze a hozzávalókat, hogy mindenkit jóllakassanak, és a főtéri Sissi fagyizó sem rest! Nem utolsó sorban pedig írja be anya, apa és az egész rokonság a naptárba, hogy július 10-én délután a Főtéren, 11-én 10.00 órakor pedig a tornasátorban Világraszóló Szenzációs Cirkuszbemutatót tekinthet meg a Nagyerdemű!

Szeretettel várnak régieket és újakat a Cirkusztábor tanárai!
Bővebb információ hamarosan az iskola honlapján

Óbudavár a Balaton-felvidéken

Az idén is várunk Rád! Ebben az évben a Balaton-felvidéken, Óbudaváron töltünk együtt egy hetet!

Ha már voltál velünk, akkor azért gyere újabb élményekért, ha még nem táboroztál velünk, akkor itt az idő, hogy kipróbáld!

Időpontja: 2015. aug. 11-16-ig

Helyszín: Óbudavár

Vilmos ház: www.vilmoshaz.hu

Tervezett programjaink a helyi adottságokat kihasználva bővültek:

- a nagyvázsonyi Kinizsi vár "ostroma", csoportos bevetéssel

- helyi nevezetességek felkutatása, ahol találkozhatasz mesteremberekkel, megismerkedhetsz mesterségek alapjaival

- éjszakai túra és rókavadászat teszi izgalmassá a hetet,

- a táborút mellett dalolászás segít álomba ringatózni

- a Balaton egy "kőhajtásnyira" van a táborhelytől, így a közös fürdőzés sem maradhat el!

- és ami a legfontosabb: elmélyült alkotás a szabad levegőn (origami, tábori pólófestés, fonás, immár hagyománnyá lett tábori nemeztakaró elkészítése)

Részvételi díj: 35.000 Ft, mely a létszámtól függően csökkenhet

Testvérkedvezmény és részletfizetési lehetőség.

Jelentkezés 5000 Ft előleg befizetésével április 20-ig.

Szeretettel várunk minden 8. életévét betöltött lurkót!

Monostori Judit 06/20 560-88-21

és Vollárné Farkas Tünde

06/30 546-85-40

TERMIK Tábor – 2015-ben is!

2015. július 6-15. között újra 10 napos sátras gyermektáborba várnak a Magonc Alapítvány önkéntesei egy csörgedező patakkal határolt tisztáson, a Nyugat-Mecsekben. Fergeteges társaság, remek programok és játékok a nyolcadik TERMIK Táborban. Ha nyitott vagy a természet értékeire, és szeretnéd a nyarat igazán jó közösségben, nomád körülmé-

nyek között, érdekes természetismereti, néprajzi és közösségépítő foglalkozásokon eltölteni, köztünk a helyed!

A táborról és a napi programokról részletes tájékoztatás, valamint online jelentkezési lehetőség található honlapunkon: <http://termiktabor.hu>. Jelentkezési határidő: május 1. Ne maradj le!

FREUNDE–OKTATÁSI

KERESZTSZÜLŐI PROGRAM

Bő egy évvel ezelőtt kapcsolódtunk be a *Freunde der Erziehungskunst e. V.* német antropozófus szervezet „oktatási kereszt-szülő” programjába, aminek köszönhetően már 7 diák után részesül iskolánk adományban. Bensőséges, szép kapcsolatok alakultak ki a “keresztgyermek” családjai és a támogatók között, többen is jelezték, hogy a keresztszülők nyáron ellátogatnak majd hozzájuk.

A *Freunde* a közelmúltban a kereszt-szülői támogatás egyik új lehetőségét indította el és nyitotta meg számunkra: osztályok is

pályázhatnak. Örömmel vettük az új lehetőséget, ugyanakkor az újtól való félelem is bennünk volt kicsit, hogy vajon ez mit jelent, mivel jár, hogyan fog alakulni. Ezért úgy gondoltuk, hogy először egy osztállyal indulunk, és a tapasztalatok alapján döntünk majd a továbbiakról. Mivel a legnehezebb pénzügyi helyzetben az ötödik osztály van, ezért először az ő bemutatkozó anyagukat küldtük el.

Alig néhány héttel a kérelem elküldése után már jelentkezett is egy támogató!

Különleges momentum ez iskolánk életé-

ben, mivel eddig az egyéni támogatásokkal már nagyon szép tapasztalatunk van, de az osztály-keresztszülőséggel még nincs. A dolog különlegességét csak fokozza, hogy a támogató – szintén eltérően az eddigiektől – nem egy magánszemély, hanem egy egész cég, a németországi BIOGARTEN nagykereskedés!

Kik ők, mivel foglalkoznak, hogyan buktak ránk?

Bemutatkozik a BIOGARTEN

A BIOGARTEN egy olyan vállalat, mely nagykereskedésként 35 éve szállít biotermékeket szaküzletekbe. Közel 90 munkatárs dolgozik 9 részlegen: logisztika, beszerzés, eladás, diszpozíció, szerviz, könyvelés, minőségbiztosítás, elektronikus adatfeldolgozás és igazgatás. A logisztikai részlegen dolgoznak a legtöbben, itt veszik át az árut, raktározzák, csomagolják és továbbítják a megfelelő helyre. A bio ágazat több mint 10.000 termékével kereskedünk, melynek kb. 70 %-a kozmetikai termék (ide tartoznak a könyvek is), 30 %-a pedig élelmiszer. A több mint 10.000 árucikket 6000 m²-es raktárunkban tároljuk, hogy közel 3000 kiskereskedelmi ügyfelünk igényeit kielégíthessük. Székhelyünk Németország legnyugatibb csücskében, Düsseldorf közelében található.

Célkitűzésünk:

A környezetünk, a természet és az emberek iránt vállalt felelősségünkől fakadóan 1980 óta következetesen elköteleztük magunkat az ökológiai termékek terjesztése iránt, amelyeket értékes alapanyagaik megőrzésével dolgoznak fel és melyek

megfelelnek a legmagasabb minőségi elvárásoknak.

Minden erőnkel támogatjuk a környezet- és emberközpontú, fenntartható gazdálkodást, hogy segítsük a társadalom szociális gondolkodásának átforgatását. Fontos számunkra a természetért és az emberekért való munka, így támogatjuk az ökológiai gazdálkodás területén megvalósuló kezdeményezéseket, gyermekvédelmi projekteket és táplálkozási törekvéseket. A gyermekek egészségét különösen a szívünkön viseljük, ezért rögtön felfigyeltünk a *Freunde der Erziehungskunst* adományozási felhívására és Michel úr (a *Freunde* illetékes munkatársa) a figyelmünkbe ajánlotta Önöket. Így találtunk Önökre!

Számunkra is nagyon különleges és ugyanakkor örömteli esemény, hogy keresztszülői lehetünk az Önök 5. osztályának. Igen örültünk az elküldött fotóknak, nagy körben lelkesen nézegettük őket. Minden további hírt örömmel fogadunk!

Nagyon boldoggá tesz bennünket az Önök iskolájában folyó értékes munka, és az, hogy ennek mi is részesei lehetünk!

*Susanne Arndt, (53 éves) a vezetés tagja, és
Johannes van der Vegt, (21 éves) kül- és
nagykereskedelmi gyakornok*

A keresztszülői programnak köszönhetően iskolánk jelenleg havonta összesen 750 euró adományban részesül! Jelenleg is több diákunk vár támogatóra, ill. néhány egyéni kérelem összeállítása folyamatban van. A *Freunde* ösztönzésére a közeljövőben szeretnénk elindítani 1-6.

osztályig valamennyi osztályközösség, valamint óvodánk pályázatát is.

Az elmúlt hónapokban sokat gondolkodtunk azon, hogy a *Freunde* támogatási alapelveit hogyan lehet a mi SZITÁRunkkal összehangolni. A *Freunde* alapvető vezérelve, hogy ezek az adományok az egész iskolát szolgálják a támogatott gyerekeken, családokon, osztályokon keresztül. A keresztyerek (és osztályok) az egész iskolát képviselik, az adományok az egész iskolaközösséget szolgálják, a patronálás azonban mégis megőrizheti – a személyes kapcsolatok lehetőségével – személyes jellegét. Az egyéni támogatásoknál a családokra bízunk azt, hogy ezt a vállalkásukhoz pluszként teszik hozzá, vagy beépítik a vállalkásukba. Az osztálytámogatás azonban újabb fejezetet nyitott abban a kérdésben, hogyan is használjuk, használhatjuk fel ezeket a pénzeket.

Az ötödik osztály támogatása az első ilyen mértékű és jellegű támogatás iskolánk életében, ezért átértéztük a felhasználásról szóló döntés jelentőségét. A közös sorsunk az osztályközösségben már

évek óta úgy alakult, hogy meg kellett tanulnunk felelősséget vállalni egymásért, kérni és elfogadni, adni és kapni. Sokféle vagyunk, sokféle nézőpont és hozzáállás felmerült a beszélgetések során.

Az egymásért és az iskoláért való felelős gondolkodásnak köszönhetően végül az a döntés született, hogy a támogatási összeg 2/3-át használja fel az osztály, 1/3-át pedig felajánljuk az iskolában más rászoruló családoknak. Az osztályunkra jutó részt pedig szintén nem egyenlően osztottuk el, sokan felajánlották más családoknak a rájuk eső részt.

Bízunk benne, hogy az a folyamat, ahogy az ötödik osztály szülői közössége a kérelem összeállításától a támogatás felhasználásáról való döntésig eljutott, követendő példa lesz a többiek számára is. Így nem csupán pénzügyi szempontból segítenek majd sokat ezek a keresztszülői támogatások, hanem pénzügyi, morális és szellemi szempontból is építhetik a közösségünket.

Fábián Zsuzsa és Kecskés Judit összeállítása

Érett szülőként adhatunk csak jó válaszokat a nevelési gondokra

Beszélgetés Dr. Rainer Patzlaff-fal az IPSUM Intézet (Institut für Pädagogik, Sinnes- und Medienökologie) vezetőjével és az Alanus pedagógiai főiskola professzorával.

Miért van szükségük a mai szülőknek segítségére a gyermeknevelésben?

- Eddig a gyermeknevelés társadalmi hagyományokon alapult, vagy pedig ösztönösen történt. Mára az ösztönök szinte teljesen elvesztek, a hagyományos családi struktúra lassanként felbomlani látszik, a szülők pedig óriási bizonytalanságot élnék át. Ez azonban esélyt adhat ahhoz is, hogy újra felfedezzék a fejlődést valóban segítő pedagógiát.

Ez azt jelenti, hogy a szülők többé már nem képesek a nevelésre?

- A régi képességek elvesztése arra indít bennünket, hogy tudatosan ismét visszaszerezzük azokat. A politika azonban ehelyett a bölcsődei rendszer kiépítését támogatja, mintha meg akarná óvni a gyermekeket alkalmatlan szüleiktől. Közben már bizonyított tény, hogy a kisgyermeknél pszichoszomatikus tüneteket okozhat az, ha idegenek gondozzák.

Mások a mai kor gyermekei, vagy ez csupán a szülőkön múlik?

- A mai gyerekek sokkal éberebbek. Szabályszerűen „átvilágítják” a körülöttük lévőket és szenvednek attól, ha szó és tett nem fedt egymást, ha helytelenül értelmezett szülői szeretet által vezérelve tel-

jesítményrendszert kényszerítenek rájuk, ahelyett hogy individuumként tisztelnék őket. S közben erősnek kell maradniuk, hogy az életben megállják a helyüket.

Mások a mai gyerekek igényei, mint régen?

- Nekem úgy tűnik, nem. Azonban a fogyasztás és a médiák világában élnek, mely egyre kevésbé elégíti ki a valódi „Én és Te kapcsolat” iránti igényeiket, s így aztán a gyerekek egy külsőséges bőségben élnek, belsőleg ugyanakkor azonban hiányt szenvednek

Milyen nevelési célokat képvisel a gyermekeket nevelő pedagógusok és nevelési tanácsadók képzésében?

- Mindenesetre szó sem lehet egyfajta „receptre kapható pedagógiáról”. Ahelyett, hogy a teljesítményközpontú gondolkodást követnénk, mintegy a gyermeki fejlődés bábójává kell válnunk, miközben előítéletek nélkül tekintünk a gyerekekre, s így megláthatjuk, milyen impulzusok élnek benne, s ezek felé igazi megbecsüléssel fordulunk. Rudolf Steiner ún. mellékgyakorlatai nagy segítséget jelenthetnek ebben.

Miben áll e nevelés korszerűsége?

- A korszerű ebben az, hogy semmilyen

régi dologra nem támaszkodhatom, hanem mindenért nekem magamnak kell megküzdenem. Nem könnyű ez, hiszen ebben a tudatosodási folyamatban az embernek saját belső hiányosságaival is szembe kell néznie. Mi ebben szeretnénk támogatást nyújtani.

- A szülők fellélegeznek, ha olyan emberekkel találkozhatnak, akik nem prédikálják, hanem következetesen, a gyakorlatban valósítják meg az újat. Ez bátorságot adhat nekik ahhoz, hogy gyermekeik nevelését önnevelésnek is tekintsék, és ne hagyják, hogy a politika vagy a nevelési tanácsadók gyámkodjanak felettük.

Tehát a szülőknek a főáramlat, a „mainstream” ellenében kell nevelniük a gyermeket?

Kuntz Orsolya fordítása

„LENYELTEM A NAPOT ÉS A HOLDAT”

Werner Kuhfuss

Erziehungskunst 2015. március

A kisgyermek kérdez és kérdez. Mi pedig azt hisszük, hogy válaszolunk, és hogy válaszolnunk kell. Miért van, hogy a gyerekeknek sohasem elég, hanem egyre többet és többet kérdeznek? Azért, mert nem válaszokat akarnak tőlünk, hanem részvételt. Azt akarják, hogy tanúi legyünk mindannak, amit felfedeznek. S ezt az általuk felfedezett dolgot csak akkor tudják befogadni, magukban elrendezni és az életük részévé tenni, ha mi igazi érdeklődést mutatunk iránta és mindenek előtt megerősítést.

A gyermek kérdéseiből láthatjuk, hogy az emberi megismerés valójában szociális folyamat. Megismerni annyit tesz, mint önmagát mint az egész világ részét átélni, a megismerttet pedig mint önmaga egy részét. „Az egész világ” azonban mindig a másik embert is jelenti, a gyermekhez legközelebb álló embert. Örömmel mutatja meg neki, hogy mit fedezett fel, a számára nem egészen megismerhetőnél pedig támaszt keres benne, megerősítést – ezért kérdez és mutat meg mindent. A gyermeknél a megismerésnek egy természetes, vele született formáját láthatjuk, a megismerő együttét. Mi felnőttek is tudjuk, hogy a megosztott öröm dupla öröm, a megosztott szenvedés fél szenvedés. Ismerjük az ókori görögöknél a peripatetikusok filozófus iskoláját, mely a modern gondolkodást megalapozó Arisztotelész iskolája volt. A tanítványok itt ismereteiket sétálás közben beszélték meg egymással. Egyfelől tudták azt, hogy a járkálás serkenti a gondolkodást, másfelől azt is, hogy az eszmecserében a gondolatok jobban áramlanak és egyetemesebbé válnak. Ugyanezt érzik a kérdező gyerekek. Amikor megmutatnak valamit nekünk vagy kérdeznek, akkor olyan valakit keresnek, aki mellettük sétál és hasonló érdeklődéssel szemléli azt a dolgot, ami számukra éppen most nagyon fontos.

Közlekedő edények

Így szól egy napon a hatéves: „Lenyeltem a napot és a holdat is. És odakinn van valaki, aki az egész világot a fogai között tartja. És az is bennem van.” Kimondatlan kérdés ez a hozzá legközelebb álló emberhez, hiszen a gyermek csak belső

megerősítésben képes ezzel az iszonyatos erejű felismeréssel megbirkózni, és támogatást vár ehhez.

E drámai képben a gyermek apokaliptikus korunkat éli át és saját belső részvételét mindebben. Mi pedig akkor viselkedünk helyesen, ha most nem a kisgyermeket látjuk, hanem a jelen korba érkezett, és ezzel a jövővel felruházott kortalan individualitást és azokat a kihívásokat, melyekkel majd szembe kell néznie.

Egy kortársunkat látjuk most magunk előtt, aki ébredő átélésünket kívánja. Kérdése hozzánk tulajdonképpen így szól: Látod, mi történik? Te mit gondolsz erről? Nem kell erre szavakkal felelnünk, hisz a gyermek a maga modern, tisztán kifinomult érzékenységgel átéli, hogy kérdése nyomán megértőn felelünk, megrettenünk és mi is magunkba nézünk. Egy megértő mosoly és egy gyengéd, testvéri érintés összeköt bennünket a jelenben.

A gyermek észlelő, képi megismerésének szüksége van támogatásra, jelenlétre, segítségre, hogy megszülethessen.

A gyermek esetében – és egyáltalán – eltekinthetünk az ún. szociális kompetenciák begyakorlásától, ha mi magunk szociálisak vagyunk vele, és igazán részei vagyunk mindannak, amit csak talált, vagy alkotott. Hiszen minden egyes ismeretalkotás, ha mégoly gyenge kis csíra is, egyszeri és megismételhetetlen új teremtmény. Akkor is így van ez, ha úgy tűnik, hogy ez minden egyes gyermeknél ugyanúgy vagy hasonló módon ismétlődik.

Hogyan történik ez belsőleg? Az emberek külsőleg és térben egymástól függetlenek. Belsőleg, lelkiileg és szellemileg azonban összekapcsolódnak egymással, akár csak a közlekedő edények a fizikában. Ha egyikükben emelkedik vagy süllyed a folyadékszint, ugyanez történik az összes ezzel összeköttetésben álló közlekedő edényben. A folyadék, mely az embereket összekapcsolja, szellemi természetű. Mivel minden gyermek lényéből fakadóan tisztán látó és érző, tudatosan vagy öntudatlanul is érzékeli, hogy mit gondol, érez, vagy akar a másik ember. Gyermekként mindannyiunkban megvolt ez a képesség. A helytelen nevelés, a rossz oktatás és az önállóságát veszített gondolkodás vakítottak el bennünket. Hogyan segíthetjük az ismeretek születését?

Ha a valamit mutató, kérdező gyermek megerősítést kap a vele komolyan együtt érző felnőttől, méghozzá igazít és nem csupán egy pedagógiai, megjátszott viselkedést, akkor e gyermekben úgy alakul ki egy belső komplementer élmény, mint ahogy a jobb kézhez hozzátartozik a bal, ahogy egy edényhez a tartalma, ahogy pirosnak a zöld, ahogy kéknek a sárga. Éppúgy, mint amikor mi felnőttek egy dolog előtt állunk, ami érdekel bennünket, és csak akkor vagyunk elégedettek, ha megértettük, s ekkor bensőnkben felhangzik egy „Aha!”, majd mélyet lélegzünk, így történik ez itt a gyermek és a másik ember között is. Ha a felnőtt a maga érett tudatával megragadja azt, amit a gyermek még fogalmi síkon nem képes kifejezni, de érez, akkor a felnőtt e megértése a gyermekben úgy hat, mint a

bába segítő fogása a születendő gyermekre. Csupán itt nem egy gyermek jön a világra, hanem egy ismeret, egy tapasztalás születik meg a kisgyermekben. Az újszülött a gyermektől érkezik, a megerősítést nyújtó bába a felnőtt, aki átfogóan érzi és felismeri, hogy a gyermek, aki mutat valamit és kérdez, bajban van és támogatásra szorul.

S ahogy a bába sem tesz mást, mint hogy az újszülöttet épségben kiemeli az anyai testből és száraz kendőbe burkolja – a köldökzsinór elvágása szintén a feladata – , úgy a segítő felnőttnek sem szabad a

gyermek most született ismeretét az absztrakt szemlélet és magyarázat csupasz és hideg fényébe emelnie, hanem elismerő, ha olykor még tréfás tisztelettel is, de meg kell hagynia a gyermeknek újszülöttjét.

Egy támogató, biztonságot sugárzó mozdulat, s talán a gyermek kezének vagy vállának megérintése mindenkor megerősítést adhat számára.

Info: www.kalliaschule.de

Kuntz Orsolya fordítása

Werner Kuhfuss antropozófus pedagógus, aki hosszú élettapasztalatával, széles látókörű, mindig eleven és friss szemléletével számos magyarul is olvasható írásában keresi a gyakorlatban alkalmazható „korszerű” megoldásokat napjaink kihívásaira.

Pár éve személyesen is találkozhattunk vele iskolánkban, ahol Kuhfuss úr „Hogyan keletkezik új szociális közösség az óvodából?” címmel beszélgetésekkel, mozgásgyakorlatokkal és kézműves tevékenységgel egybeszótt előadássorozatot tartott az érdeklődőknek.

Werner Kuhfuss írásaival a www.szabadgondolat.hu oldalon ismerkedhetünk.

Törekvéseiről és munkájáról bővebben olvashatunk az általa alapított Kallias Schule honlapján : <http://www.kalliaschule.de/>

TOJÁSFESTÉS HAGYOMÁNYOSAN

Mielőtt munkához látunk, érdemes ráhangolódunk Forgács Erzsike gondolataival "A húsvéti misztérium jelképei" címmel. (A 2014-es Dióhéj húsvéti száma)

Ezek után következne az én gyakorlati útmutatóm, egyszerű praktikumok, melyek gazdagon díszített tojásokat eredményeznek.

Az archaikus időben teli tojásokat írtak meg a legényeknek, az üzenete így volt teljes. Manapság divatos lett a kifújt tojás, így felakasztható a tojásfára, illetve megőrizhető a következő évre.

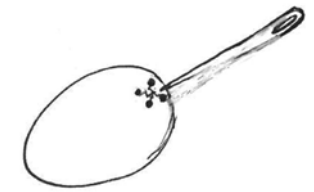
Én gyerekorom óta lelkesen díszítem a tojásokat. Egyet-egyét mindig félreteszek, így elég szép mennyiség összegyűlt az évek alatt. Néha kísérletezem egyéb díszítési eljárással: gravírozás, aranyporozás, berzselés papírkivágással, matricázással stb. Nekem a húsvétra való várakozás így teljes.

Ebben a rovatban a hagyományos írókázás, gicázás technikáját írom le lépésről-lépésre.

1. Hogyan lyukasszuk ki tojásunkat?

a) Hegyes tűvel kör alakban apró szúrás-

sokat ejtek a tojáson, majd kitöröm a pöttyök közti részt a tű hegyével. A kör átmérője kb. 5 mm legyen. Nekem ez a technika vált be a legjobban, mert így pillanatok alatt szép mennyiségű tojást tudok kifűjni.

b) Finomszemcsés csiszolópapírral lehelyezem az asztalra és körkörös mozgattam rajta a tojást, míg elvékonyodik a héja, így könnyedén kilyukasztom a hátyát egy tűvel. Időigényes feladat, de szép lesz a lyuk.

c) A tű hegyével kapirgálom, míg elvékonyodik a héj. Egész apró, csinos kis lyukat készítek ezzel (tűdőt próbáló feladat kifűjni).

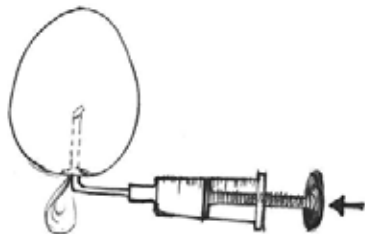
2. Fűjás

Egy nagy tűvel beleszúrok a tojásba és megkavarom, így a fehérje és a sárgája egybefolyik.

a) Amennyiben nagy a lyuk, egy nagy lélegzetvétel után egy levegővel kifűjöm a tojást.

b) Egy injekciós tűt meghajlítok 90 fokban, majd levegőt nyomok a tojásba. Ezután szépen elkezd magától kifolyni a tojás leve. Ez esetben elegendő egyetlen

egy lyuk, az aljára. Türelemjáték.

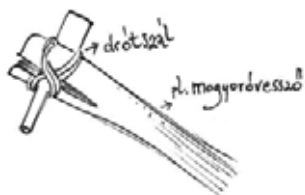
3. Ecetes ronggyal megtisztítom a tojást.

4. Íróka készítése

a) Szükséges egy fémcsövecske, melyet magad is elkészíthetsz patikában kapható üres kenőcsös tubusból avagy majonézes, pirosaranyas tubusból. Egy tűre tekerem fel, ügyelve a lyuk méretére. Alul kb. 1-1,5 mm, felül kiszélesedik.

Mogyoróvessző botocskából készítek egy kis hasadékot, abba teszem bele a csövet, majd vékony dróttal rögzítem.

Dióhéj

b) Tavalyelőtt a Táncház-találkozón fantasztikus írókára bukkantam. Az igen vékony kis fémcsöbe bele van vezetve egy disznószórszál. A cső kötözése kenderszállal van megoldva. A működési elve is teljesen más, mint az előbb ismertetett írókánál. Forró méhviaszba kell áztatni, míg a kenderszál beissza azt. Írókázás közben ebből adagolóódik a viasz, így egész hosszan tudok vele írni. A disznószőr pedig a minta vékonyságát garantálja. Lelkes tojásírókázóknak különösen ajánlom, élmény vele dolgozni.

5. Minta tervezése, gyakorlás

Mielőtt hozzálátunk, nézegessünk meg rajzolt mintákat. Íme, legkedvesebb mintáim (kép: tojások). Ezek főleg osztóvonalas minták, ez a felosztás megkönnyíti a rajzolást. A sok pöttyözés pedig egyszerű és nagyon mutatós, nem is beszélve a varázserejéről!

Rajzolgassuk meg őket, majd próbáljunk meg saját mintát megálmodni.

Ezután vehetjük kezünkbe az írókát, de még csak papíron gyakoroljunk.

76

2015. Húsvét

6. Írókázás

a) A felmelegített méhviaszba mártogatom az írókát.

b) Teamécsest használok. Az írókám hegyét a láng tetejéhez teszem. Elszámolok lassan ötig, majd a megolvadt viaszból veszek egy picit a fémcső hegyével.

Az első csöppek a gyakorlópapírra menjenek, ezután a tojásra. Az íróka hegye mindig fekszen rá a tojásra. Írunk, míg ki nem fogy a viasz. Ezután ismétlődik minden előlről.

7. Festés

a) Élelmiszer- ill. festékboltban kapható hideg festékekkel – használati utasítás a tasakon

b) Hagymahéjjal langyosan és melegen is lehet. Amennyiben meleg festőlebe teszünk, egyúttal le is olvad a viasz.

c) Ecettel. Izgalmas eljárás. Ebben az esetben lemaródik a külső réteg és a minta alatt megmarad a tojás színe.

Szép, monokróm színek lesznek.

(Amennyiben a tojást befestjük pl. pirosra és írókázás után ecettel visszamaratjuk, leolvasztás után a minta lesz színes és a tojás pedig fehér (

d) Batikolt tojás

pl. - befestem a tojást sárgára, majd szárazra törölöm- megírókázás után befestem pl. pirosra, majd szárazra törölöm

- megírókázás után befestem pl. kékre, majd szárazra törölöm A viasz leolvasztása után mindhárom szín előkerül.

Mindig a világos színtől haladunk a sötét felé!

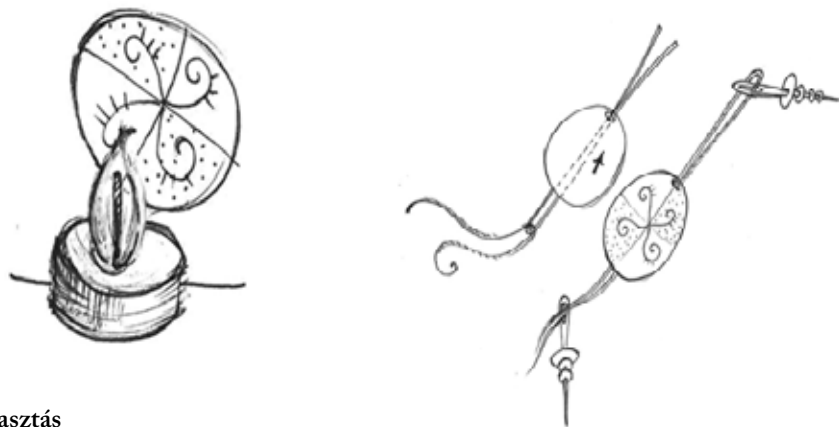
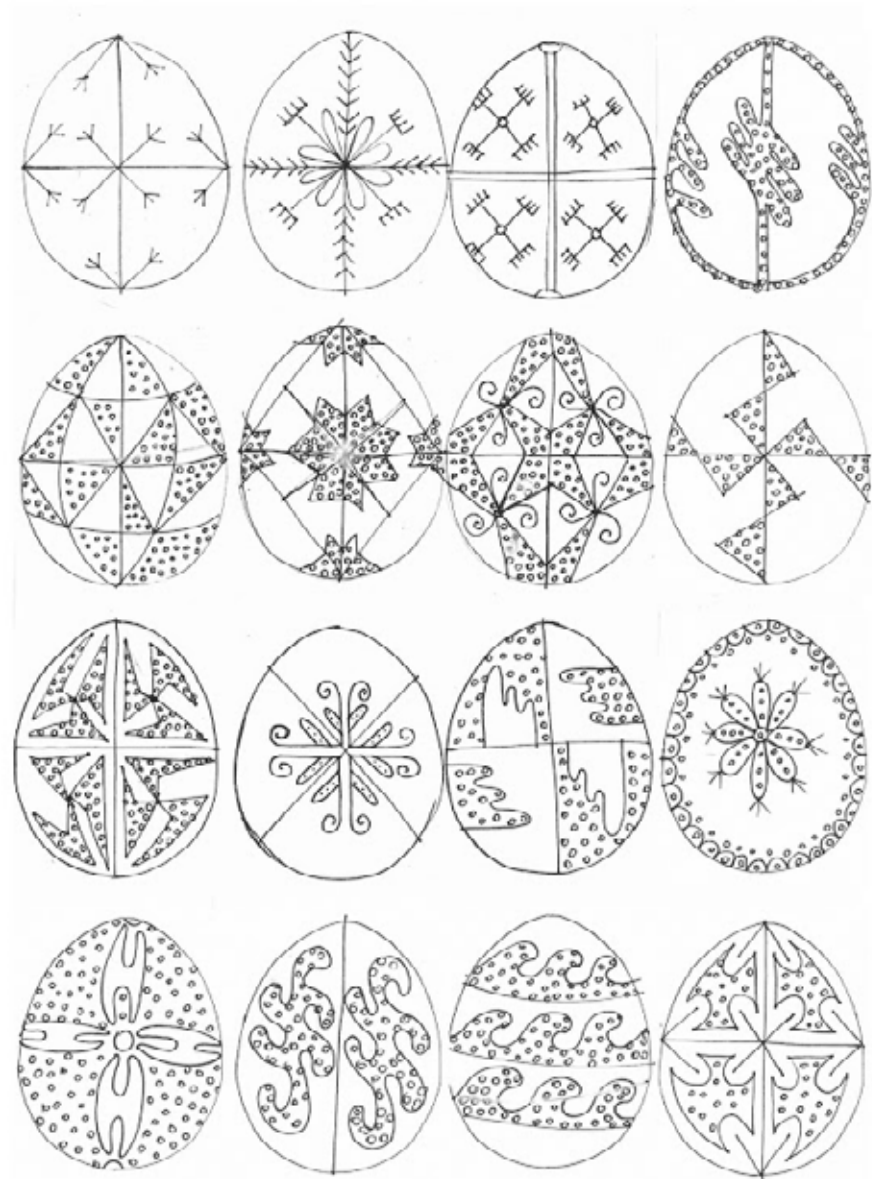
77

2015. Húsvét

Dióhéj

9. Díszítés

8. Olvasztás

A láng széléhez közelítem a tojást (mert különben megkormosodik), s mikor megfut a viasz, letörlöm papír törülközővel.

Filccel és gyönggyel, lásd rajz! Jó munkát, áldott húsvétot és sok locsolót kívánok!

Az összeállítást Monostori Judit készítette

TAVASZI KONYHA

Ételek zöldsütörtökre

Zöldsütörtök az utolsó vacsora emlékének ünnepe, feltehetően a XII. század végéig használt zöld színű miseruhára utalhat, vagy azokra a vezeklőkre, akik bűnüktől megtisztulva az Úr szőlőtőkéjén most újra zöld ágakká váltak.

A falvakban nagycsütörtökön, azaz zöldsütörtökön különleges hagyományokat követtek. Ezen a napon zöld ételeket ettek, mégpedig olyasmit, ami már termelt ilyenkor, sőt az ételbe fiatal csalánt is főztek, hogy jó termés legyen. A csirkéket is friss zölddel tették ezen a napon.

Spenótleves

(Ugyanez a leves készülhet mángoldból, medvehagymából, csalánlevélből vagy turbolyából is, ízlésünk szerint fűszerezve.)

Hozzávalók:

- 25 dkg spenót
- 1 vöröshagyma
- 2,5 dl tejszín
- 2 gerezd fokhagyma
- 1 tk. vaj
- só, bors, szerecsendió

Ha a spenót friss, tegyük egy liter forrás-

ban lévő vízbe, hagyjuk összeesni, szűrjük le, de ne öntsük ki a főzőlevet.

A hagymát vágjuk apróra és pároljuk meg a vajon. Ezután tegyük hozzá a zúzott fokhagymát és ezzel már csak kb. fél percig pároljuk, míg finoman illatozni kezd. Adjuk hozzá a spenótot majd öntsük rá a főzőlevet.

Ha mirelit spenóttal dolgozunk, akkor ezt úgy olvasszuk fel a hagymán, hogy szükség szerint felöntjük vízzel. Lassan forraljuk fel, ha spenótlevével főzzük, akkor össze is turmixolhatjuk. Fűszerez-zük, majd öntsük fel a tejszínnel, igazít-suk készre az ízeket: só, pár csepp citromlé, csipet cukor és kész is. Reszelt sajtot kínálhatunk hozzá.

Tipp: Nálunk minden zöld leveshez jár a „törpecsemege”. Ehhez az apróra vágott kenyérkockákat egy mélyebb tepsibe terítjük, és amíg a leves fő, a sütőben lassan pirítgatjuk, időnként a kezünkkel átforgatjuk.

Amikor szép ropogósra pirult, akkor kivesszük, és megkenetjük, majd összeforgatjuk egy kevés olíva olajjal, amit előtte kevés kakukkfűvel, pici zúzott fokhagymával, sóval fűszereztünk. Ezt szórjuk a leves tetejére!

Tabulé (bulgur saláta)

A tabbouleh (ejtsd: tabulé/tabuli) egy rendkívül tápláló, ugyanakkor nagyon üdítő ízű, bulgurból és zöldsűszerekből álló saláta, melynek a Földközi-tenger egész déli partja mentén ismerik valamelyik változatát.

Hozzávalók:

- 2 csésze bulgur (búzatöret)
- 2 csokor petrezselyem
- egy csokor friss menta (Először kóstoljuk meg családirag, hogy ízlik-e nekünk ez a nagyon karakteres, friss íz, és ha nem, akkor enélkül készítsük!)
- 2 közepes lilahagyma v. újhagyma
- 5-6 paradicsom
- 1-2 citrom leve
- pici (1 mokkáskanál) méz v. cukor
- 1,5 dl extra szűz olívaolaj
- 1-2 chili paprika (ízlés szerint)
- só, bors, koriander (elhagyható)

Előkészítés:

A bulgurt szűrőben hideg vízzel leöblíttem, majd 2-3 ek. olívaolajon pár perc alatt kevergetve átpirítom, sózom, majd kétszeres mennyiségű vízzel felforralom és lehűtöm. (Mások a bulgurt egyszerűen két-háromszoros mennyiségű hideg vízbe áztatják fél órára, mert így megmarad a bulgur kellemes, kissé diós íze, az én változatomban esetében puhábbak lesznek a szemek.)

A petrezselymet és a mentát felaprítom, a hagymát durvára felkockázom. A paradicsomot négybe vágom, kiszedem a magját és az egész belsejét, majd a húsát szintén felkockázom, nagyjából akkorára, mint a hagymát. Fél tk. koriandermagot, ugyanannyi egész borsot és egy-két szárított chilit a mozsárban összetörök. A citrom levét egy kisebb, zárható üvegebe öntöm, hozzáadom az olívaolajat (1:3 arányban), a mézet, ill. cukrot és az összetört fűszereket, sózom, majd az üveget lezárva, alaposan összerázom.

Elkészítés:

A bulgurt egy nagyobb salátástálba teszem. Hozzáadom a hagymát, a zöldsűszereket és a paradicsomot, majd két villa segítségével összekeverem. Az öntet felét ráöntöm, újra átforgatom, majd a maradékot adagolva, keverve és kóstolva alakítom az öntet és a saláta arányát. (A lényeg, hogy ne ázzon az öntetben, de azért minden szemet vonjon be.) Ha kell, még egyszer megszórom, és kész.

Az ünnep reggelére kedvenc, jól bevált kalácstészánkából készíthetünk nyuszi formájú édes cipócskákat.

RICOTTA TORTA

Hozzávalók:

- 125 g vaj
- 12 dkg cukor
- 4 tojás

1 kávéskanál vaníliás cukor – érdemes kipróbálni egyszer enélkül is, hogy megérezzük, milyen finom a ricotta...

50 dkg ricotta

1 ek méz vagy juharszirup

1 ek rum

6 dkg dara

kevés vaj és zsemlemorzsa a sütéshez

Elkészítés:

A tojásokat válasszuk ketté. A sütőformát (22–24 cm) kenjük ki vékonyan vajjal és szórjuk meg zsemlemorzsaival.

A puha vaját keverjük el a cukorral. Adjuk hozzá a tojások sárgáját, a ricottát, a vaníliacukrot, mézet és rumot.

Verjük kemény habbá a tojásfehérjéket, forgassuk óvatosan lapáttal a túrós

masszába, végül keverjük hozzá a darát.

Öntsük a tésztát a tortaformába, osszuk el egyenletesen. 175 fokos sütőben kb. 45 percig sütjük.

Tipppek:

A méz és a rum elhagyható, illetve mennyisége 1 tk-ra csökkenthető.

A sütésnél ügyeljünk arra, hogy ne barbuljon meg túlzottan a teteje, ezért legyünk a közelben a sütési idő vége felé, hogy szükség esetén reagálni tudjunk.

Tálalhatjuk langyosan, de hidegen is, bogyós gyümölcsökből készült öntettel.

Az összeállítást készítette:

Kuntz Orsolya

2015. Húsvét

REJTVÉNY

English Riddles for Easter

What can travel around the world while staying in a corner?

A _ _ _ _ _
1 2

TAke off my skin - I won't cry, but you will! What am I?

An _ _ _ _ _
4 5

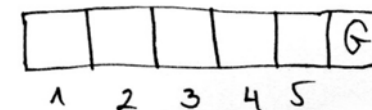

What kind of room has no doors or windows?

A _ _ _ _ _
3

Solution:

Kedves Diákok! A megfejtéseket kérjük szerkesztőségünknek eljuttatni, a helyes megfejtők között fagylalt-utalványt sorsolunk ki.

Dióhéj

83

2015. Húsvét

Dióhéj

82

„EGY FEHÉR RÓZSÁT GONDOZOK CSAK”

Szülő-tanár kapcsolat a Waldorf iskolában

Előző számunkban ígértük, hogy folytatva az INSWaP 2014. őszi konferenciájáról szóló beszámolót, Christopher Clouder előadását ismertetjük.

Christopherrel a tavalyi konferencián találkoztam először, és már akkor lenyűgözött, hogy egy ilyen nagy tudású, mélyen antropozófus ember mennyire gyakorlatias és szórakoztató tud lenni.

Az idén a szülők és az iskola viszonyának témájához kapcsolódva arról beszélt, hogy hogyan segíthetik át a szülők a Waldorfot a XXI. századba. Nem mondott új, innovatív dolgokat. Egyszerűen elővette Rudolf Steiner 1923-ban, egy szülői esten elhangzott előadását, és kérte, vizsgáljuk meg együtt, mondanak-e ezek ma is valamit.

„Mindenek felett azt szeretnénk látni, hogy a szülők és tanárok közötti érintkezés során teljes mértékben az iskolában végzett tevékenységünk mögött rejlő alapvető impulzus, vagyis egy mély, belső emberi őszinteség és nyitottság valósuljon meg.”

A szülők és a tanárok társak a nevelésben, és a gyermek, vagyis a „jövő” köti össze őket. Kénytelenek vagyunk hát gondolkodni a jövőről. Milyen lesz, mit hoz a jövő? Nem tudhatjuk. De vannak

reményeink, elképzeléseink, hogy mi legyenek kell lennie: jobbnak. Hogyan tehetjük a jövőt jobba a gyermekeink számára?

„Az emberek azt gondolják, hogy a társadalmi szféra javulása a különböző intézmények létrehozása révén javul. Valójában ezek bírnak a legkisebb jelentőséggel a társadalomfejlődésben. Bármilyen intézményt létrehozhatunk: legyen az monarchista vagy republikánus, demokratikus vagy szocialista; a döntő tényező mindig az lesz, hogy milyen emberek élnek és dolgoznak ezekben a rendszerekben.”

Minden intézményben az a fontos, hogy milyen emberek alkotják, hiszen az teszi azzá, ami. Ha nem tetszik, amit látunk, akkor viszont nem a körülöttünk lévőket kell megváltoztatnunk, hanem magunkon kell dolgoznunk, hogy a megfelelő emberek legyünk. Ez a mi feladatunk. Persze soha nem lehetünk „a megfelelők”. Ha azt gondoljuk, hogy azok vagyunk, biztosak lehetünk benne, hogy nem. A kulcsszavak ebben a folyamatban az „odaadás” és az „érdeklődés”. Az odaadás általában egyik félnek sem jelent problémát, hihetetlen odaadással jönnek létre iskolák és küzdenek a fennmaradásért. Az érdeklődést már nehezebb meg-

kánkhoz szükségünk van, pedagógusi szívünk benső erejéből kell előhúznunk. Ehhez pedig (...) meg kell értenünk azokat, akiken oly sok múlik, azokat, akik a gyermekeiket az iskolánkra bíz- zák”.

Ebben az idézetben megjelenik a szülő felől a bizalom, a tanító felől pedig a megértés szükségessége. A gyermekeinket valóban bizalommal telve adjuk át a tanítónak, ám ez a bizalom gyakran elvész az út során, ha nem tápláljuk, ápoljuk. A megértés megint csak olyasmi, ami nem mindig van jelen a tanító részéről.

„Nem mintha úgy gondolnánk, hogy a szülőket nem lehet képezni vagy nem hagynák magukat képezni, hanem mert azt szeretnénk, hogy egy intim baráti kapcsolat alakuljon ki szülő és tanító között, egy kézzelfogható kapcsolat.”

találni, nemcsak a Waldorf világon belül, hanem azon kívül, más intézmények iránt is, mivel mindannyian elfoglalt vagyunk és megvannak a magunk problémái.

Ahhoz, hogy a jövőn munkálkodjunk, a múltba kell tekintenünk, hiszen a kettő összefonódik. Zavaros időket élünk; számos párhuzam figyelhető meg a XX. század (szintén zűrzavaros) első évtizedei és a XXI. század között. Rudolf Steiner ezekben a változó, a miénkhez sokban hasonló időkben élt; körülnézett, majd létrehozott valami újat. Steiner 1923-ban egy szülői esten elhangzott előadásán azt mondja:

„Azt, amire a mindennapi tanítási mun-

A Waldorf iskolákban gyakran halljuk, hogy nevelni, képezni, oktatni kell a szülőket, ami egy igen arrogáns elgondolás. Valójában a szülőeknek és a tanároknak mint szociális lényeknek *együtt* kellene tanulniuk; nyitottnak kell lennünk, hogy okulhassunk minden egyes találkozásból. Soha nem tudhatjuk, hogy melyik találkozás, szó lesz fontos számunkra. Mindannyian egy úton vagyunk, amelyről nem tudjuk, merre tart...

„Ezért arra kell törekednünk, hogy a szándékainkat világos, érthető formában adjuk elő, olyan formában, amely elősegíti a megértést.”

Nem lehet az antropozófia ködjébe burkolva közvetíteni a tanító gondolatait,

szándékait, kívánságait; konkrétan, világosan megfogalmazva kell azt előadni. Ez jól példázza, milyen fontos, hogy az antropológia szavait magunkban lefordítsuk, és mai szavakkal, ma érthető módon tolmácsoljuk azokat. Csak ekkor várható el a szülőktől, hogy megértsek őket.

„Először is egy olyan viszonyt kell kialakítanunk a szülők és az iskola között, amely nem a tekintélybe vetett hiten alapul.”

A szülők és tanítók közötti egészséges viszony nem a tekintélyen alapszik; dolgoznunk kell rajta. A szülőknek ugyanúgy van hivatásuk, szakmájuk, mégsem tekintenek rájuk tekintélyként. Erre nem alapozható a viszony. A tekintélynek ugyanakkor megvan a másik oldala is. Túl magasak az elvárások a tanár felé, pedig neki sem kell mindent tudnia.

„Amit teszünk, annak a jelentőségét helyesen kell tekinteni, nem egy önkényes vagy együttérző nézőpontból, hanem a kor tudatosságából eredő akarat nézőpontjából. A szülők részéről mindenek előtt erre van szükségünk.”

Vagyis még az sem teljesen elég, ha a szimpátia megvan a „nevelőtársaink” irányában: az is kell, hogy mélyen megértsük, milyen időkben élünk és milyen gyermekekkel élünk. Ez a szülők erőssége, amit magukkal vihetnek a Waldorf iskolába.

„Azért bízunk a gyermekeinket a Waldorf iskolára, hogy ezzel egyfajta szociális tettet hajtsunk végre.”

Miért választjuk a Waldorf iskolát? Nem

mi választjuk, a gyermekeink választják helyettünk. Ez különböző, közvetett vagy közvetlen módokon történhet, de akár-hogy jutunk is el ide, ez a választás nem egy önző, hanem egyfajta „szociális tett”. Azzal, hogy a Waldorf iskolát választjuk, egyúttal azt mondjuk, hogy nem kérünk az állami oktatásból. Segítünk az iskoláknak, hogy megváltoztassák az oktatási kultúrát, és ezzel a társadalmi légkört. Tekinthejtük ezt úgy is, hogy ezzel egy kicsit megváltoztatjuk, jobbá tesszük a világot valamennyi gyermek számára.

És ez az INSWaP feladata: segíthetjük és erősíthetjük egymást ebben a döntésben. Ahogy a régi mondás tartja: egy gyerek felneveléséhez egy egész falu kell. A régmúlt időkben ez lehetséges volt, mivel erős összetartozás-érzés fűzte össze a közösségek tagjait.

Később az egyház és az állam lett az, ahová tartozni lehetett, és amely az oktatás feladatát is ellátta. Ma már nem ilyen közösségekben élünk, ezért tudatosan próbáljuk létrehozni a magunk közösségeit, „felépíteni a falut”.

Azzal, hogy a Waldorf iskolát választjuk, megteremtjük magunknak az oktatás helyszínét, és azt a helyet, ahová tartozhatunk. Ezeknek a közösségeknek az ajtaját nyitva kell tartanunk, és ehhez mérhetetlen bátorságra van szükségünk. Vannak hiányosságaink, és szükségünk van másokra, néha azért, hogy ezeket felismerjük, néha azért, hogy túllépjünk rajtuk. Szükségünk van ehhez egymásra, szülőre és tanárra egyaránt: a tanárok nem viselhetik ezt a terhet egyedül.

„Nem tudunk részletes iránymutatásokat

kitalálni arra, hogy a tanítók hogy bánjanak a szülőkkel és fordítva. Az ilyen iránymutatásoktól nem várhatunk sokat, ellenben a tanító és a szülő közötti találkozásokról igen, amelyek a megfelelő hozzáállással jönnek létre, mivel tudjuk, hogy ha az emberek megfelelő hozzáállása találkozik bennünkkel, a hozzáállás tette válik, és a mindennapi élet apró részleteiben valósul meg.” Meg kell változtatnunk az életünket, és ez nagy hatással lesz a jövőnkre és világnkra.

„Nem a részletek számítanak, hanem egy szívótól-szívóig kapcsolat az iskola és a szülői ház között. Biztosak vagyunk benne, hogy ha ez a valódi szívótól-szívóig kapcsolat jelen van, bármi megtörténhet.”

A szülői ház hatalmas támogatást jelent. Ez nyilvánvaló, mégis fontos, hogy újra meg újra elmondjuk. A szülő lehet a legfontosabb ember, aki a tanár és a gyermek közötti barátságot ösztönözheti és erősítheti. Az oktatás legjobb formája az, amely a szereteten alapul.

Az elmúlt évben Christopher előadásában Tomas Tanströmer *Boltívek* című versét idézte. Ebben a versben a költő azt a megnyugtató gondolatot tárja elének, hogy hibázhatunk, és nem kell aggódnunk, nem kell teljesnek, tökéletesnek lennünk. Végeláthatatlan tér van mindannyiunkban.

Az idén Christopher egy teljesen más verset választott: D.H. Lawrence *Walk Warily* című művét. Ez a majd' százéves vers pontosan írja le a mai zűrzavaros időket. Addig-addig elemezzük a dolgokat, amíg elemeire nem szaggatjuk őket,

és nem marad belőlük semmi. Ugyanezt tesszük a hagyományos oktatásban is. Miközben a problémák megoldhatók, sőt akár meg is előzhető a normális emberi párbeszéd révén. Az ám, de hogyan beszéljünk egymással? Ehhez támpontul szolgálhat a párbeszéd Paolo Freire által felvázolt alábbi öt lépése. Amikor ezeket alkalmazzuk, bizonyosodjunk meg arról, hogy a szavak, amelyeket használunk, nem üresek, hiszen amikor a világot, és ami benne van, megnevezzük, szavainkkal egyben meg is változtatjuk azt.

A párbeszéd létrejöttéhez elengedhetetlen 1) a világ és az emberiség iránt érzett mély szeretet (mindannyian úgy jövünk a világra, hogy szeretjük azt); 2) szerénység, mert akkor befogadóak leszünk; 3) az emberiségbe vetett erős hit; 4) remény (tökéletlenek vagyunk, ezért tovább kell keresnünk); 5) kritikus gondolkodás.

Végezetül azzal a verssel zárnám, amelyet Christopher az előadása végén megosztott velünk.

José Martí - Fehér rózsza

*Egy fehér rózsát gondozok csak,
néked ápolom télen-nyáron,
őszinte, kedves jó barátom,
ki hű szívvedet hozzám hoztad.*

*S a szívem kitépő gazoknak,
akik miatt halódva élek,
kórót nem ápolok, se férget:
e fehér rózsát gondozom csak.*

(Fordította: Timár György)

Skarka Cecília

ON-LINE-KOR

Kolinger Margó élménybeszámolója

Személyes jellegű beszámoló a Szombathelyi Waldorf Iskola által rendezett konferenciáról, melynek témája az informatikai és médiaeszközök használata és azoknak az emberre gyakorolt hatásai.

Bevezetés, első nap

A szervezők kicsit megijedtek, mikor a konferenciát megelőző napon tizenöt centiméternyi hó hullt le a vidékre, és szinte az egész országra.

Aztán imáik meghallgatásra találtak, mert péntektől délelőttönként sokat olvadt a hó a szikrázó napsütésben, de este mindig annyira lehűlt a levegő, hogy valamennyi megmaradt. Így gyönyörű téli hangulat várta a jelentkezőket, akik az időjárás kegye folytán meg is érkeztek Miskolcra, Szolnokra, Győrből, Budapestről... és a mi kis csapatunk is a Tari házaspárral Gödöllőről.

Péntek este a korán érkezők megtekintették a tizenkettedikesek színdarabját. Örkény István: Tóték című művét adták elő heten, G. Ekler Ágnes rendezésében a szombathelyi Művelődési Központban. Szeretném veletek megosztani a darabbal kapcsolatos személyes élményeimet.

Középiskolában talán el is olvastam kötelező olvasmányként, és talán egyszer el is kezdtem megnézni a drámából készült filmet Latinovits Zoltánnal. De nem tudtam végignézni! Felháborított, hogy

mivé hagyják magukat lealacsonyítani az emberek... Akkor még nem tudtam kellő empátiával azonosulni a Tót családdal, ahol a gyermekükért, a testvérért próbáltak mindent megtenni. Aztán néhány éve a mi iskolánkban is láttam ezt a művet és az az előadás is nagyon megragadott.

De itt Szombathelyen is kaptam belőle még valami pluszt. Ágnesék a teljes darabot adták elő és hozzátették a szerző elő- és utószavának fontos momentumait. Így az előadás végén a szereplők a színpad előterében leülnek törökülésben és elmondják, hogy hány katona hunyt el az első világháború végén és hogy sokan közülük ülve fagytak meg.

Akkor egy hosszú pillanatra a nézőtérre is szinte mindannyian megdermedtünk és szinte ott éreztük magunkat abban a csontig hatoló hidegben.

Később eszembe jutott anyai nagyapám, aki megjárta az első világháborút, fogságba is esett, de onnan szerencsére hazatért. És bár személyesen már nem találkozhattam vele, de édesanyám sokat mesélt édesapja visszaemlékezéseiből.

A tizenkettedikesek darabjának másik nagy érdeme volt, hogy szépen átszötte egyfajta finom humor, melyet alapvetően a postás képviselt, és ami a legdrámaibb, utolsó percek borzalmát is tudta oldani. És nem úgy, hogy elvett annak a súlyosságából, hanem bizonyította, hogy a hu-

mor minden nehéz helyzetben is ott lehet mellettünk segítségül. Köszönet érte! A darab annyira hatással lett rám, hogy megfogadtam, újra el fogom olvasni és egyszer végig fogom nézni az egész filmet. Terveimet megosztottam a rendezővel, akinek ez nagy öröm volt. Úgy érezte, hogy jól csináltak valamit, ha ez a néző lelkében megnyitott egy kaput és új megvilágításba helyezte a témát.

Később a konferencia során a darabban szereplő diákok és szüleik szervezték a büfét és reggeltől estig, késő délutánig szorgoskodtak, hogy mi megfelelő táplálékhoz jutva kellően befogadóak lehessünk a szellemi táplálékokra.

Második nap

A hosszú, személyes hangvételű bevezetőt követően most objektívebben folytatnám beszámolómat. A konferencia helyszíne mostantól a Szombathelyi Waldorf Iskola épülete. Ahol mindjárt a bejárati ajtónál ez a felirat fogadja az érkezőt.

„Kérünk, ki betérsz hozzánk, szánd ránk a figyelmed, és kapcsold ki a telefonod!

Köszönjük!”

A konferencia megnyitásakor elhangzott, hogy az „épület szokása”, hogy itt kikapcsolnak minden mobilt és felvevőt, hogy ne zavarják az „adást”. Így felvevőként marad a papír és a toll, meg az emlékeztünk, az „agyunk honlapján” lehet rögzí-

teni a történéseket.

Ezért nem is az iskolában készült fotók illusztrálják ezt a cikket, hanem a Szombathelyi Waldorf Óvodában készült képek, amelyek az ebédszünetben készültek, mikor is lehetőségünk volt megtekinteni ezt a nemrég felépült, Waldorf óvodának tervezett épületet.

A szombati nap első programjaként Szemere Gábor, az óbudai Waldorf iskola tanára mutatott be fizikai kísérleteket – többek között – egy mikrohullámú sütő, egy-egy mobiltelefon és egy kis rádió segítségével. Megfigyelhettük, hogy milyen körülmények között terjednek a hullámok és mekkora egy hullámhossz. Közben elhangzott a sokak által ismert intelm, hogy a mobiltelefon készüléket beszélgetés közben hangosítsuk ki, vagy csatlakoztassuk fülhallgatóhoz, hogy sugárzása ne közvetlenül a fejünket, agyunkat érje. Persze sokan reagálnak erre úgy, hogy ennyi nem árt.

Gábor erre egy szemléletes képpel válaszolt: Ha egy nagy fazék vizet egy szál gyertyával melegítünk, az nem lesz túl nagy hatással a víz egész tömegére nézve, de azon a ponton, ahol a gyertya van, ott mégis meleg lesz.

Ha valaki túl sok időt tölt számítógépezéssel, az már szinte a virtuális világban él, függ tőle, függő lesz. Ekkor már a dolog használ minket, nem mi a dolgot. A kísérletek bemutatása után a nap folyamán később bemutatásra kerültek maguk a kísérleti eszközök is.

Ezután beszámolómban kicsit változtatnék az események időrendjén. Szemere Gábor előadása után Frisch Mihály következik: Segítség, Gépember lettem! című témájával, melynek alcíme: A számítógépes világ kortörténeti elemzése. Ehhez kapcsolnám hozzá Mihály vasárnapi programját, mely így szól: „A jövő

reménysége. Van-e recept a gyógyuláshoz?” Így egyszerre adnék ízelítőt Frisch Mihály mindkét előadásáról, és akinek ezek után megjön az „étvágya” a téma mélyebb megismeréséhez, azoknak a Szabad Gondolat című kiadványt ajánlom, mely negyedévente jelenik meg és gyakran foglalkozott korábban is ezekkel a kérdésekkel és tudomásom szerint a világhálón is megtalálható.

(Az on-line-kor konferencia teljes anyagának összefoglalója is meg fog jelenni a Szabad Gondolat következő számában.) Frisch Mihály az előadását a – szintén az interneten is megtalálható – „két kis magzat beszélget” című írás bemutatásával kezdte.

Két kis magzat beszélget egy anyaméhben:

- Te hiszel a születés utáni életben?

- Természetesen. A születés után valaminek következnie kell. Talán itt is azért vagyunk, hogy felkészüljünk arra, ami ezután következik.

- Butaság, semmiféle élet nem létezik a születés után. Egyébként is, hogyan nézne ki? - Azt pontosan nem tudom, de biztosan több fény lesz ott, mint itt. Talán a saját lábunkon fogunk járni, és majd a szájunkkal eszünk.

- Hát ez ostobaság! Járni nem lehet. És szájjal enni – ez meg végképp nevetséges! Hiszen mi a köldökzsinóron keresztül táplálkozunk. De mondok én neked valamit: a születés utáni életet kizárhatjuk, mert a köldökzsinór már most túlságosan rövid.

- De, de, valami biztosan lesz. Csak valószínűleg minden egy kicsit másképpen, mint amirehhez itt hozzászoktunk.

- De hát onnan még soha senki nem tért vissza. A születéssel az élet egyszerűen véget

ér. Különben is, az élet nem más, mint örökös zsúfoltság a sötétben.

- Én nem tudom pontosan, milyen lesz, ha megszületünk, de mindenesetre meglátjuk a mamát, és ő majd gondoskodik rólunk.

- A mamát? Te hiszel a mamában? És szerinted ő mégis hol van?

- Hát mindenütt körülöttünk! Benne és neki köszönhetően élünk. Nélküle egyáltalán nem lennénk.

- Ezt nem hiszem! Én soha, semmiféle mamát nem láttam, tehát nyilvánvaló, hogy nincs is.

- No, de néha, amikor csendben vagyunk, halljuk, ahogy énekel, és azt is érezzük, ahogy simogatja körülöttünk a világot. Tudod, én tényleg azt hiszem, hogy az igazi élet még csak ezután vár ránk...

A magzatok párbeszédét két tizenegyedik osztályos adta elő egymás mellett ülve, egy hatalmas rózsaszín kendővel körbebugyolálva, mintha édesanyjuk hasában lennének.

Frisch Mihály szerint a két magzat közül az egyik a kételkedőt, a másik a hittet bírót jeleníti meg. E két nézet kísért minket a XX-XXI. században és állandó vitában vannak egymással. Sokszor saját magunkban, önmagunkban is fellelhető ez a kettősség és ennek a két dolognak az ütközése.

Az előadó szerint a XXI. században olyan ponthoz értünk az időben, ahol ennek a harcnak el kell dőlnie!

Tudatosnak kell lennünk ebben a folyamatban, mert akár velünk, akár nélkülünk, de eldől a küzdelem:

- Merre megy a világ?

- Ó, rossz-e ez nekünk?

- Mit kezdünk vele?

A fizikai világ és a szellemi világ jelenléte valóság. De nem lehet úgy elfogadni a szellemi világ jelenlétét, mint a korábbi időkben a történelem folyamán, mivel nagyon erős lett az emberek gondolkodó képessége.

„A szellemi világokról való gondolkodás a szív erői által” – utalás a Lélek Kalendáriumára.

A világ keletkezésének mai elmélete, az ős-káosz elmélet még a fizikai részletekben is elveszhet.

Egy pohár vízben az olajcseppeket megforgatva mutatják be a bolygók, bolygórendszerek kialakulását. Kérdés: Ki forgatta meg?

Más jellegű kérdés: Életünk elektronok véletlen találkozása lenne?

Általánosan a kérdésekre adott válaszok apró ellentmondásokat tartalmaznak gyakorta, melyekre gyermekként jobban odafigyeltünk.

Más példa: A felhőkben gyönyörködünk. A felhő sűrűsége nagyobb, mint a levegőé. Miért nem esik le akkor a felhő? Válasz: a levegőáramlás fenntartja. A gyermek kételyei: Ha az egész égbolt felhővel borított, miért nem esik le?

Következő példa: Mennyire nehéz egy alvó gyermek?

Ha a karomban van a gyermek, mérlegre állok vele és megmértem a súlyát, ugyanolyan nehéz, mint amikor ébren van. De akkor miért érzem nehezebbnek, mikor alszik?

A szellemi és a fizikai világnak, e két világnak saját törvényszerűségei vannak. Tanulmányozni kell őket, nem csak hinni!

Ahol a két világ keverten jelenik meg, ott

lehet legjobban tanulmányozni a törvényszerűségeket.

Valamelyik Waldorf iskolában választhattunk, hogy mivel fűtünk: elektromossággal vagy fatüzeléssel. Mi a különbség? Szubjektív érzetben, hitben nyilvánul meg? Tudományos méréssel kimutatható?

Nehéz dolog rátekinteni a számítógépes világra.

- Vannak látszólagos előnyei.

- Akinek a gép a mindene, annak a környezetében keletkezhetnek félelmek, aggodalmak a káros, ártalmas sugárzás tekintetében is.

Az elektromágnesesség számunkra a legismeretlenebb dolog. Például a hőt sem látjuk, de valamennyire láthatóvá lehet tenni. Az elektromosságot nem látom sem a vezetékben, sem azon kívül. A fizikai világ, az élettelen törvényszerűségeit ismerem.

Mi a helyzet az elektromossággal? Hogyan keletkezik? Hogyan keletkezett a világban? A természettudomány sem beszél róla.

A nem megfelelő időben és nem megfelelő helyen jelen lévő jó a rossz.

A nem megfelelő idő jelenti azt is, ha valami túl korán érkezett, még nem érett meg rá a fogadó környezet.

A számítógép szükségszerű, de hiba, hogy nem fejlesztettünk ki mellette más alternatívát.

A történelemben először a gőzgép jelent meg, vele párhuzamosan más megoldás is volt. Aztán következett az elektromosság. Ha vele párhuzamosan megmaradt volna az egyenáram, más lett volna a technika és az emberiség fejlődése. A

számítógépek kapcsán a jelenlegi kettes számrendszeren alapuló eszközök alternatívája lehetne a tízes számrendszeren alapuló gép. Egy időben egymással versengtek és még ott volt a hidraulikus számítógép is, amely a víz törvényszerűségein, a vízszint kiegyenlítésén alapult.

A technika fejlődése maga az ember fejlődése. Még nem késő kifejleszteni az alternatívákat! Az ember és a gép összenő(tt).

Példák:

1. Autót vezetek, az előttem lévő autó el fog kanyarodni. Azt mondom: elkanyarodik az autó, mert látom, hogy indexel és fordul. NEM A VEZETŐT, NEM AZ EMBERT láttam. A gépen keresztül az ember mozgását érzékelem.

2. Jobb kormányos autóban ülök. Nem érzékelem a bal oldalamat. Pedig nem az enyémet, az autót nem érzékelem.

3. Ahogy egy fegyver és az ember, a használója összeforr. De ma már van számítógéppel irányítható rakéta. Játsszom és „ötszáz ember meghal valahol”. (Nehéz ezt leírni, de ez is létezik a világban.)

4. Sisak a fejemen – nyakam mozgására különböző szenzorok működésbe lépnek és szinte bármit képesek vagyok érzékelni.

5. Mesterséges intelligencia-kutatás mellett felmerül, hogyan lehet mesterségesen embert előállítani? Gépemberek lesznek, vagy embergépek?

A gép a legnemesebb értelemben, morális értelemben szolgálja az embert, vagy az ember a gép szintjére süllyed, lefelé!

Mit tegyünk, hogy az előbbi valósuljon meg?

Novalis szerint:

„Egy lépéshez képességeink kibontakoztatásához, három lépés kell etikánk fejlesztéséhez”.

Lejegyezte: Kolinger Margó

Lehet, hogy kicsit nehezen emészthető, de ez csak ízelítő. A Dióhéj következő számában folytatnám a beszámolót Gyuricza László: Kép és képköltés az emberi fejlődésben és Dr. Silke Schwarz: Hogyan hatnak az informatikai eszközök az ember egészségére? - Egyensúly ezek használatában című előadásainak jegyzetével.

Frisch Mihály előadásának második részét a Pedagógia rovatban olvashatjátok.

TÖBB MINT BIO (KOZMETIKA)...

A kozmetika elnevezés a görög "kosmos" szóból ered, amely világregdet, vagy a természet rendjét jelenti. A kozmetika e rend és harmónia létrehozásának művésze, amely segíti megőrizni és fokozni az ember testi szépségét, egészségét.

Martina Gebhardt asszony már több mint 25 esztendeje ennek szellemében állítja elő kozmetikumait németországi családi vállalkozásában.

A Martina Gebhardt GmbH a világ egyetlen olyan kozmetikai gyártója, amelynek minden terméke a legmagasabb natúrkozmetikai követelményeket támasztó Demeter minősítéssel rendelkezik.

100%-ban csak természetes alapanyagokat használnak. Termékeikben nincs semmilyen szintetikus alapanyag, felületaktív anyag, glicerín vagy tartósítószer, sőt a krémekben, arc- és testápoló tejkében még alkohol sem.

A kozmetikumok gyártása gyönyörű ter-

mészeti környezetben, a biodinamikus elvek alapján, döntően emberi erővel, a természet és a kozmosz ritmusához igazodva történik.

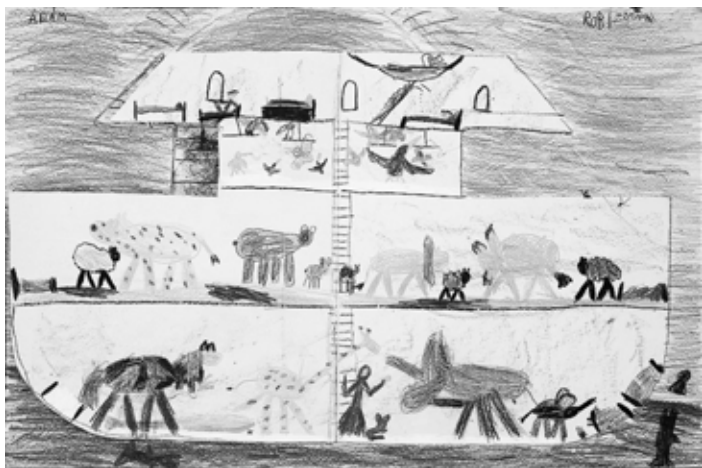
A Paracelsus nevéhez fűződő, több száz éves európai gyógyszer-előállítás módját követve az alaptermékek saját előállítású spagirikus esszenciákkal vannak ellátva, amelyek serkentik a bőr öntisztulási, megújulási folyamatait, hogy megtörténjen az eredeti harmónia helyreállása.

A termékek között vannak arc-, kéz-, láb- és testápoló krémek, tejek, tonikok és masszázsolajok mindenféle bőrtípusra, nőknek és férfiaknak egyaránt.

Ezek a kozmetikumok már több mint 3 éve Magyarországon is megvásárolhatók, és idén januártól elég, ha nekünk szóltok! Tari Henriette (20/456-29-89)

További információ:

www.martinagebhardt.hu

Kupi Zsombor, Lippner Ádám és Tökés Róbert a, 3. osztály

AJÁNLÓ

Balla Vera kiállítása

TÖRÖKORSZÁGI LEVELEK címmel nyílt önálló kiállítása Balla Vera szülőtársunknak március 21-én a Levendula Galériában (Gödöllő, Remsey krt. 21.), melynek során "az alkotó kísérletet teszi a Szufi misztika 7 alapszínét megjeleníteni. A képek valósága nem azonnal lehet szembeütő. A szem és szív nyitogatásához a szöveges képek adhatnak hangoltságot." (részlet a meghívóból)

A kiállítás a „Művészetek kertje – Gödöllő 2015.” tematikus év programjához kapcsolódik. A kiállítás záró napján, **2015. április 15-én**, szerdán 17 órakor Galambos Ádám teológus, az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány kuratóriumi elnöke beszélget a művésszel, melyre szeretettel várnak minden érdeklődőt!

CSALÁD A KERTBEN—KERT A CSALÁDBAN Országos kertészeti, kisállat-kiállítás és vásár

A három évvel ezelőtt nagy sikerrel megrendezett kisállat-kiállítás hagyományát folytatva iskolánk **2015. május 16-17-én** megnyitja kapuit a nagyközönség előtt, igazi családi programot kínálva a természet- és állatimádóknak.

A rendezvény célja egy olyan hagyományteremtő hétvégi szabadidős program létrehozása, mely szervesen kapcsolódik a gödöllői agrárkultúrához, s a XXI. század egyre inkább virtualizáló világa helyett ismét előtérbe helyezi természeti környezetünket, a körülöttünk élő állat- és növényvilágot. Szeretnénk alternatívát kínálni mindazoknak, akik most adnának otthont először kisállatoknak, illetve azoknak, akik hobbiként már régóta tartanak efféle házi kedvencet.

Tornasátrunk átalakul majd, s a gyerekek helyett kisebb-nagyobb hüllők, rágcsá-

lók, halak költöznek a zöld ponyva alá.

Az udvaron ötleteket meríthetünk, hogyan tegyük színpompássá lakásunkat, kertünket; dísz- és haszonnövények mellett különleges, egzotikus fajokot is megvásárolhatunk. Iskolánk épületében különleges állatbemutatók, kiállítások, előadások és a Nemzetközi Természetfilm Fesztivál szervezőivel együttműködve vetítések várják az érdeklődőket. A rendezvény egyéb szabadtéri programokat is kínál: gyermek kézműves foglalkozások, fa körhinta, állatsimogató és kutyabemutató teszik majd izgalmassá a hétvégét. A rendezvény ideje alatt büfé és kézműves vásár is várja a látogatókat!

Ahhoz, hogy mindez létre tudjon jönni úgy, ahogy megálmodtuk, ismét szükség

lesz a már nem egyszer megmutatott közösségi összefogásunkra. Az iskola megismertetése és elismertetése, az értékeinkhez illeszkedő tevékenységek népszerűsítése mellett a rendezvény egyik fő célja az, hogy újabb bevételeket tudjunk az iskolának bevonni. Nagyon bízunk benne, hogy a rendezvény a három évvel ezelőttihez hasonló módon pénzügyileg is

sikeres lesz. A Csiribirinél már bevált módon osztályokra osztottuk szét a feladatokat, és reméljük, hogy a húsvét, az újjászületés közeledtével a lelkesedésünk is újraéled, és mind az iskolát és környezetét szépítő Tér-Erő Napokon a következő hetekben, mind pedig a rendezvényen minél többen segítségére, közreműködésére számíthatunk!

OLVASÓI LEVELEK

Kedves Szerkesztőség!

Örömmel látom, hogy milyen színvonalas és sokszínű lett a megújult Dióhéj! És örömmel láttam Roland Tiller festményét is az adventi szám borítóján.

Annál is inkább, mert az aktualitása az, hogy Roland Tiller hatodik éve tart festésszemináriumot Magyarországon, és éppen Gödöllőn. Az iskola honlapján is olvasható az idei év programja, amely nagyon különlegesnek ígérkezik.

Továbbá kiegészítésképpen szeretném hozzátenni ahhoz, hogy „műveiken a hangsúly a színeken, az ember és a kozmosz kapcsolatán van”, hogy ez egészen pontosan azt jelenti, hogy Liane Collot d'Herbois szintana alapján dolgoznak, aki kiterjesztette és elmélyítette Goethe és Steiner szintanát. Liane Collotnak köszönhető a Fény-Szín-Sötétség festészeti módszer, amellyel a Tiller művészpár is dolgozik, és egy rendkívül hatékony orvosi festésterápia, amellyel én is dolgozom Budapesten és Gödöllőn.

Roland és Birgit Tiller még magától Collot-tól tanult. Rolandról és erről a különleges festészeti módszerről a Metamorfózis tavasi számában olvashatnak a vele készült interjúban.

Örülnék, ha ezek a kiegészítések megjelenének a húsvéti számban, hogy minél többen tudjanak róla, hiszen igazán kuriózum, hogy Németország, Ausztria és Hollandia mellett Magyarországon éppen Gödöllőn zajlanak a szemináriumok, és talán ez is hozzájárulhat a Dióhéj által bemutatott sokszínűséghez.

További jó munkát kívánok!

Ujváry Éva

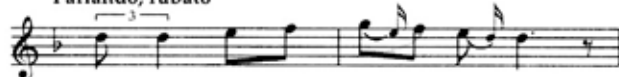
A címlapon a fenti levélben is említett Liane Collot D'Herbois: Pietá című festménye látható.

Továbbra is örömmel várunk minden véleményt, javaslatot, olvasói levelet a szerkesztőség címére: gwdiohej@gmail.com!

Nagyheti ének

ERDÉLY Szilágyság (Kársztelek) -II.

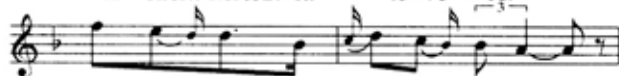
Parlando, rubato

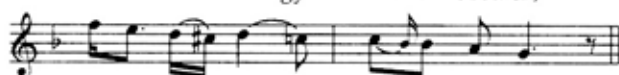
1. Le - hul - lott a Jé - zus vé - re

A szent kereszt-fa tö-vé - re.

A szent an - gya - lok fel - szedték,

A - lá - za - to - san tisz - tel - ték.

2. Mon - dá Jé - zus az an - gyal - nak,

Vidd fel meny - be Szent A - tyám - nak.

Mond - jad, ke - reszt - fám - ról küld - tem,

Fo - gad - ja ked - ve - sen tő - lem.

3. Ez a világ drága ára,
Sebeim kinyílt rózsája.
Kit nagy fájdalomban szültem,
Véres könnyekkel öntöztem.

4. Menj Kálvária hegyére,
Jézus szenvedő helyére!
Nézzed a Jézusnak kinját,
Szűz Máriának fájalmát.

Dióhéj
A Weöres Sándor Oktatási Kulturális és Szabadidős
Egyesület kiadványa

Megjelenik 120 példányban

Honlap: www.waldorf-godollo.hu
Facebook: Gödöllői Waldorf Hírek
Nyomda: Fafnir Nyomdaí, Kereskedelmi és
Szolgáltató Kft., Gödöllő

Főszerkesztő: Fábíán Zsuzsa
Szerkesztők: Forgács Erzsébet, Fülöp Hajnalka,
Kecskés Judit, Kuntz Orsolya, Skarka Cecília és
Skoda Mercédesz
Tördelő: Paplogó Erzsébet
Fotók: Skoda Mercédesz és Kolinger Margó
Lektor: Petricsák Judit